

Vaščan

GASILSKA ŠTEVILKA VAŠČANA OB 130. OBLETNICI PDG POLJANE

Izbrane fotografije zadnjih 10 let PDG Poljane

Društvena vaja veteranov, 2015

Udeleženci državnega tekmovanja
v reševanju kviza GZS, Stična 2016

Vaja hotfire v Vinharjah

Člani A na tekmovanju pri sklapljanju
sesalnega voda dosegli skupno
tretje mesto, 2024

Udeleženci državnega tekmovanja
v orientaciji GZS, Ig 2022

Članice, 2023

Kolesarjenje po poti med gasilskimi domovi
v občini Gorenja vas-Poljane

Prevzem gasilskega vozila moštva

Udeleženci izbirnega tekmovanja
olimpijade, Šentjur 2014

Na državnem tekmovanju v orientaciji
GZS, Kope 2019

Poljanski gasilci praznujemo

Letos mineva 130 let, odkar so se poljanski možje odločili, da tudi v Poljanah potrebujemo gasilsko društvo. Leta 1894 so Valentin Šubic, Valentin Tavčar in Jernej Ramovš ustanovili požarno brambo, kot so se v tistem času imenovala gasilska društva. Med ustanovitelji so bili še drugi rodoljubi, ki so osebno in finančno podprli društvo. Dr. Ivan Tavčar, njegov brat in tedanji župan Poljan (Poljane so bile v tistem času občina) Valentin Tavčar, ljubljanski župan Ivan Hribar in avstrijski cesar Franc Jožef so darovali skupno 674 goldinarjev. Že tistega leta je bila nabavljena večja ročna brizgalna in 90 metrov cevi. Iz kronike društva je razvidno, da pot, ki jo je naše društvo prehodilo do današnjih dni, še zdaleč ni bila vedno široka in ravna, ampak nemalokrat strma in trnova. Pa vendar so bili s pogumom, vztrajnostjo in pridnostjo, ki so odlike poljanskih gasilcev že skozi vso zgodovino, kos vsem preprekam, ki jim jih je na pot postavilo življenje.

Borut Pintar

Sedanje vodstvo in operativno članstvo se je učilo od svojih predhodnikov, svoje znanje pa z veseljem predajajo mlajšemu rodu, ki v svoji mladostniški nadobudnosti sprejema in vpija informacije starejših stanovskih kolegov in nemalokrat vzornikov, saj je želja marsikaterega otroka nekoč postati čisto pravi gasilec. Vsa leta obstoja gasilskega društva je bila mladina v Poljanah zelo dejavna in posledično zelo uspešna, o čemer pričajo rezultati preteklih obdobj. Danes smo ponosni na to, da je poznana širom po Sloveniji in tudi zunaj njenih meja po vrhunskem znanju in uspehih na vseh tekmovalnih ravneh.

Danes imamo v orodišču najsodobnejšo opremo, ki je nujno potrebna za opravljanje operativnih nalog sodobnega časa, ter sodobna gasilska vozila, ki so tu po zaslugi vseh krajanov, za kar se jim na tem mestu iskreno zahvaljujem. Zapletenim in nevarnim situacijam so lahko kos le usposobljeni srčni ljudje, ki mnogokrat nosijo napredaj lastno glavo, da bi pomagali bližnjemu v nesreči.

Velika hvala in zahvala gre vsem gasilkam in gasilcem, od najmlajšega pionirja do najstarejšega veterana, ki s srčnostjo in zagnanostjo tlakujejo pot društva v prihodnje čase. Prepričan sem, da so ustanovitelji našega društva, če nas le lahko gledajo od nekod, ponosni na vse, kar danes predstavlja Prostovoljno gasilsko društvo Poljane.

Člani in članice Prostovoljnega gasilskega društva Poljane, skupaj z najmlajšimi nas je več kot 400 smo ponosni, da lahko negujemo prostovoljstvo, solidarnost in tovarištvo, ki so same po sebi dragocene vrednote v naši družbi na vseh področjih. To pa se najbolje in najbolj celovito pokaže ravno v pomoči ob nesrečah. Prostovoljstvo je torej kapital, ki ga ni mogoče nadomestiti z ničimer, in v veliko čast in ponos mi je, da sem del te zgodbe lahko tudi sam.

In čisto za konec vse skupaj lepo vabim na praznovanje našega visokega jubileja in vas pozdravljam z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Borut Pintar, predsednik PGD Poljane

Milan Čadež

Spoštovane gasilke in gasilci PGD Poljane

V čast mi je, da kot župan praznujem z vami tako visok jubilej najstarejšega gasilskega društva v naši občini Gorenja vas - Poljane, in do vas čutim globoko spoštovanje. Pred 130 leti so se pogumni Poljanci odločili ustanoviti društvo za pomoč sosеду, sovaščanu, znancu, ki so ga poimenovali »Brambno društvo«. Nabavili so prvo opremo, prostore za hrambo, osnovno vodilo pa je bilo že takrat pomoč sočloveku. Pogum, delavnost in naravnost k zastavljenim ciljem so bile lastnosti ustanoviteljev društva in te plemenite lastnosti so se ohranile pri poljanskih gasilcih tudi danes. Pridobljeno strokovno znanje, ki ga imajo operativni gasilci danes in se prenaša na mlajše generacije, je najbolj pomembno. Vsa leta obstoja gasilskega društva je bila mladina v Poljanah zelo dejavna in posledično zelo uspešna, o čemer pričajo rezultati preteklih obdobj. Danes smo ponosni, da je mladina iz PGD Poljane poznana širom po Sloveniji po vrhunskem znanju in uspehih na vseh ravneh tekmovanj. Medgeneracijsko sodelovanje, prenašanje znanja na mlajše je enako kot drevo, ki ima globoke korenine in se lahko upira močnim vetrovom, se pripogne tudi do tal, izruvat pa ga ne more.

PGD Poljane je osrednja gasilska enota v občini Gorenja vas - Poljane, v kateri je še šest prostovoljnih gasilskih društev, ki sestavljajo občinsko gasilsko poveljstvo. Društvo tretje kategorije ima v operativni sestavi prostovoljne člane in članice s sodobno opremo, vedno pripravljene priskočiti na pomoč. Minulo leto smo bili vsi skupaj na veliki preizkušnji in prav Poljane so utrpeli največjo škodo, čeprav je bilo na poplavni varnosti veliko narejenega. Prav vi, gasilci, ste se tukaj najbolj izkazali tako z delom kot s koordinacijo delovanja skupaj s krajanji. Iskrena zahvala za opravljeno delo, pomoč sočloveku in za vaš čas, ki ga namenjate za prostovoljno delovanje.

Poljanski gasilci si prizadevate v bližnji prihodnosti zgraditi tudi nov gasilski dom. Osebnostno sem zelo naklonjen razvoju in tudi vaša želja se bo uresničila. Zavedam se, da če želimo imeti prostovoljne gasilce, morajo najprej imeti sodobno opremo v svojem domovanju. Na Občini smo že pristopili k postopku, ki včasih znajo trajati, vendar imamo prostorsko že pripravljeno površino na vzhodnem delu Poljan, za kar ste tudi sami zaslužni, saj ste pravočasno pričeli s potrebnimi dejavnostmi. En del zemljišča za prihodnji gasilski dom je že v lasti Občine, z drugim smo v pogovorih, tako da bomo lahko še letos vse pripravili za nadaljnje postopke.

Spoštovane članice in člani Prostovoljnega gasilskega društva Poljane! Prostovoljstvo je v današnjih časih dragocena vrednota v naši družbi, ki se najceloviteje pokaže ravno v pomoči ob nesrečah. Hvala Vam in iskrene čestitke ob visokem jubileju delovanja.

Na pomoč!

Milan Čadež, župan

Gasilsko poveljstvo občine Gorenja vas - Poljane poljanskim gasilkam in gasilcem ob visokem jubileju

Dragi poljanski gasilci, iskrene čestitke ob praznovanju visokega jubileja vašega društva.

Zamislimo si čas pred 130 leti, ko je med Poljanci vzniknila zamisel o rojstvu gasilskega društva. Tistih zanesenjakov, ki so takrat snovali društvo, že davno ni več med živimi. Verjetno si takrat niti v sanjah niso predstavljali, da jih bo društvo časovno močno preživelo, napredovalo in da bo isti gasilski duh, ki je zavel ob ustanovitvi društva, nagovarjal člane društva še stoletje in več pozneje. Odločili so se za humanost, odgovornost, njihovo vodilo je bilo tako kot danes pomagati sočloveku v nesreči. Ko so – tako kot v življenju posameznika – nastopili za društvo tudi težji časi, ste jih uspešno prebrodili. Največ odgovornosti za to so imeli tisti, ki so društvo vodili in ga privedli do dobro usposobljene in opremljene enote. Kot društvo ste postali pomemben člen v delovanju poveljstva, eno od sedmih društev, osrednja enota, ki skupaj tvorijo gasilsko poveljstvo.

Ko se ob visokem jubileju ozirate v preteklost, preštete svoje uspehe, se spominjate lepših in težjih let, verjetno ne morete mimo novih izzivov in načrtov za prihodnost, kar od vas zahteva po eni strani nenehna potreba po napredku, pa tudi želja, da bi bili pri svojem plemenitem delu čim bolj učinkoviti. Noben napredek pa se ne zgodi sam od sebe, od vas zahteva veliko truda, odrekanja, odgovornosti vseh članov društva, posebno še vodstvene strukture, ki nosi v društvu največje breme. Toda vredno je vztrajati, tako kot so vztrajali tudi vaši predhodniki. Zaradi namena, ki je plemenit, ki na koncu vrača kraju in vam. Prepričan sem, da vam bo v prihodnosti uspelo izpeljati vse načrte in se boste ob naslednjem praznovanju radi ozirali nazaj po prehojeni poti ter se spominjali svojih uspehov. Naj vas na poti v prihodnost v društvu vodijo dialog, spoštovanje, nesebičnost, tovarištvo ali na kratko humanost do sočloveka ali kot pravi 11. člen gasilskega kodeksa obnašanja: »Odnosi med gasilci [naj] temeljijo na tovarištvu, medsebojnem spoštovanju, določenem hierarhičnem redu, vzajemni in solidarni pomoči, strpnosti in iskrenosti ter medsebojnemu zaupanju in dostojanstvu.« Tako boste ostali močni, trdni in uspešni.

Želim vam lepo praznovanje in se veselim z vami.

Srečno, tovarišice in tovariši gasilci!

Roman Kokalj, VGČ II. st.,
poveljnik OGP Gor. vas - Poljane

Roman Kokalj

Nagovor predsednika Gasilske zveze Škofja Loka ob 130-letnici neprekinjenega delovanja Prostovoljnega gasilskega društva Poljane

Združenost, humanost in prostovoljstvo so vrednote slovenskega gasilstva, ki jih v vseh oblikah skozi vsa leta delovanja in obstoja potrjujete tudi vi, članice in člani PGD Poljane. Prehodili ste dolgo, bogato in uspešno pa tudi težko pot številnih generacij.

Okrogla obletnica, 130 let neprekinjenega delovanja, je trenutek, ko se moramo ozreti na preteklo delo, oceniti uspešnost in rezultate ter pripraviti načrte za prihodnost. V času delovanja društva so bili trenutki, ko ste doživljali vzpone in padce. In ravno takrat, ko pademo, je najbolj pomembno, da se znamo spet pobrati in s še večjim zagonom nadaljevati zastavljeno pot. Da pa nam to v polnosti uspe, je eden od najpomembnejših pogojev prav homogenost in enotnost gasilskega društva in to ste v svojem dolgem obdobju delovanja že večkrat dokazali.

Ker nesreča nikoli ne počiva, ste operativno pripravljeni na interveniranje vsak dan skozi vse leto. V obdobju zadnjih skoraj trideset let ste postali osrednja občinska gasilska enota, ki od vas zahteva veliko strokovnosti in tehnične opremljenosti. Na številnih intervencijah ste potrdili, da je vaše delo in vodenje vredno zaupanja. Izredno veliko truda ste vložili v izobraževanje svojih operativnih članov. Tako pridobivate strokovni kader, s katerim redno pristopate na pomoč kot inštruktorji ali predavatelji pri izobraževanjih, ki jih organizira vaše gasilsko poveljstvo ali Gasilska zveza Škofja Loka.

Svojo dejavnost in povezanost dokazujete tudi z dobrim delom posameznih komisij in vodstva društva, kar dokazuje izredno dobro sodelovanje med vsemi generacijami, od najmlajših do najstarejših. Nenadomestljiv je tudi vaš prispevek kraju, saj z organizacijo različnih izobraževal-

nih, kulturnih in družabnih prireditev spodbujate in krepite dobre medsebojne odnose.

Področje, na katero pa ste lahko še posebno ponosni in vam ga marsikje zavidajo, je dejavnost vaših mladih gasilk in gasilcev, o čemer pričajo rezultati preteklih obdobj. Vaša gasilska mladina je poznana po vsej Sloveniji po vrhunskem znanju in uspehih na vseh ravneh gasilskih tekmovanj. So rezultat podajanja znanja in izkušenj mentorjev in starejših stanovskih kolegov, ki s svojim vzorom odlično vodijo mladino po poti gasilstva. Vse to se odraža tudi v številčni in močni operativni enoti in kar štirinajstih pripravnikih, ki bodo kmalu dopolnili vašo operativno enoto.

Že od ustanovitve naprej ste se trudili, da je bilo vaše društvo opremljeno z najsoodnejšo tehniko. Čeprav ste ob nerazumljivem miniranju in podiranju mogočne poljanske cerkve izgubili skoraj vse orodje in opremo, vas to ni zaustavilo. Še več. Dobili ste nov zagon in leta 1959 zgradili nov gasilski dom ter leta 1982 tudi prepotrben prizidek.

Danes ste lahko ponosni, da imate v garažah sodobna gasilska vozila, veliko osebne in skupinske zaščitne in tehnično reševalne opreme za posredovanje ob požarih, tehničnih intervencijah ali naravnih nesrečah. Za to, da je vaše društvo dobro opremljeno, gre velika zahvala vam samim, saj s prostovoljnim delom pridobivate velik delež denarnih sredstev, ter

Janez Tratnik

občini Gorenja vas - Poljane in njenemu županu, ki zagotavlja dodatna finančna sredstva za vzdrževanje in nakup vozil in gasilsko reševalne opreme.

S ponosom in hvaležnostjo, obenem pa z optimizmom in predanostjo lahko zrete v prihodnost, saj trenutno vodstvo s svojo neutrudno energijo in pogumom dokazuje, da ste ena velika, povezana družina, ki verjamete v skupno gasilsko poslanstvo in ga vsak dan uresničuje s srcem in dušo in ki se ne boji prihodnjih izzivov.

Ob praznovanju 130-letnice delovanja vašega prostovoljnega gasilskega društva bi se želel zahvaliti vsakemu posamezniku, ki je prispeval k vašim uspehom in dosežkom in ki je s svojo predanostjo in požrtvovalnostjo postavil trdne temelje vašega gasilskega društva.

Prepričan sem, da boste poslanstvo humane gasilske organizacije s polno mero predanosti in odgovornosti ohranjali in opravljali še naprej. Pri skupnih dogodkih in druženjih vam želim veliko prijetnih trenutkov, visoko stopnjo operativne pripravljenosti ter čim manj intervencijskih izvozov. Naj vas naš zaveznik in priprošnjik sveti Florjan ves čas spremlja in varuje.

Iskrena hvala vam vsem.

Naj živi Prostovoljno gasilsko društvo Poljane!

Janez Tratnik, VGČ II,
predsednik Gasilske zveze Škofja Loka

Gasilska parada ob 120-letnici PGD Poljane

Kronika PGD Poljane 2014–2023

Leta 1994 je ob stoletnici poljanskega gasilskega društva izšla priložnostna knjižica s kratkimi povzetki iz ohranjenih dokumentov, predvsem zapisnikov različnih sestankov in občnih zborov, kasneje, v letih 2004 in 2014, pa posebni gasilski izdaji *Vaščana*. V zadnji je Branimir Nešović zapisal, da povzroča njemu kot kronistu težave »neverjetna skopost beleženja življenja društva«, arhiviranih pa je čedalje več listin in obrazcev. Zato zadnje desetletje podatki izhajajo iz letnih poročil predsednika društva in predsednikov komisije za mladino, veterane in poveljnika GE. Ta pretekla leta so zaznamovali dve hudi vodni ujmi, žledolom in dveletno obdobje pandemije koronavirusa.

Poljanski gasilci so z medgeneracijskim sodelovanjem in sodelovanjem z drugimi društvi in OŠ Poljane ter domačo Občino, s prostovoljstvom in pomočjo v nesrečah pomemben povezovalni člen v spreminjajočem se ritmu domačega kraja. Težko je v skromni kroniki popisati vse podrobnosti in zajeti vse dogodke in dejavnosti, ki so se odvile. Iz vsega napisanega naj bo spodnji zapis kratek povzetek dogajanja v PGD Poljane v preteklih desetih letih.

2014

V letu 2014, ko je društvo obhajalo 120-letnico, je bilo na območju celotne občine Gorenja vas - Poljane leto težkih preizkušenj in krutih dogodkov, ki jih je prizadejala mati narava, in poljanski gasilci so se to leto posebej izkazali. Sami so ga opisali kot »razburljivo« leto tako po vsebini kot dejavnosti. Kronika je zato tu razdeljena na tri sklope: praznovanje 120-letnice PGD Poljane, reševanje ljudi in premoženja ob nesrečah in izvajanje ustaljenega programa.

Priprave in izvedba 120-letnice PGD Poljane

Priprave na praznovanje so se začele že v letu 2013 z oblikovanjem organizacijskega odbora, ki je pripravil program praznovanja. Predsednik odbora je bil Andrej Dolenc, za oblikovno podobo je poskrbel oblikovalec Matjaž Mazzini. Ob gasilskem jubileju je izšla tudi posebna tematska številka *Vaščana*. Gasilci so v sodelovanju z OŠ Poljane izpeljali likovni in literarni natečaj na temo *Ohranimo življenje* in na proslavi ob državnem prazniku podelili nagrade. Junija se je slavnostne gasilske maše v farni cerkvi sv. Martina udeležilo več kot sto gasilk in gasilcev iz poljanskega in drugih društev. Vrhunec praznovanja se je odvil v juliju. V sodelovanju s Kulturnim centrom slikarjev Šubic so pripravili razstavo gasilcev likovnikov iz vse Slovenije, podelili nagrade in za gasilski dom odkupili sliko s podobo doma PGD avtorice Simone Kokalj. Osrednji dogodek praznovanja sta bili slavnostna

akademija in parada. Slavnostna govornika na akademiji sta bila tov. Jošt Jakša in župan občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež, ki sta poudarila, da so Poljanci lahko ponosni na prehojenih 120 let društva, kar je dokaz predanega in zavzetega dela gasilcev, vseh predhodnikov in tudi ustanoviteljev, ki so znali združiti svoje moči v lastno dobro in dobro vseh krajanov. Kulturni program slavnostne akademije je vodila in za vezno besedilo poskrbela Mateja Tušek z zgodbo o rdečem petelinu, za dramsko uprizoritev *Vedno na razpolago bližnjemu na pomoč!* z naslovom *Poljanski gasilci 120 let v boju z rdečim petelinom* v treh dejanjih pa Andrej Šubic.

Na slavnostni akademiji so bile podeljene društvene zahvale za dolgoletno aktivno sodelovanje vsem društvom v GPO-ju, sosednjim PGD-jem, GZ Škofja Loka, Občini Gorenja vas - Poljane, KS Poljane, OŠ Poljane, domačemu župniku Jožetu Stržaju in lokalnim organizacijam in društvom.

Skupaj je bilo podeljenih 13 društvenih zahval, šest zahval pri organizaciji praznovanja 120-letnice, tri priznanja GZ Škofja Loka, pet plaket gasilskega veterana, na koncu pa še najvišja državna gasilska odlikovanja, in sicer štiri plamenice I., II. in III. stopnje in štiri odlikovanja II. in III. stopnje. Slavnostne akademije so se udeležili tudi gostje, gasilci JSDH Plana nad Lužnici iz pobratenega istoimenskega mesta na Češkem. Sodelovanje z gasilci je obrodilo večletno prijateljstvo, zato sta društvi podpisali listino o pobratenju. Po končani akademiji so si udeleženci lahko svoje oči spočili ob fotografskih delih v predverju kulturnega doma. Fotografiji so svojo luč lovili na temo *120-letni zgodovinski pregled gasilstva v Poljanah*, je zapisal v letnem poročilu predsednik PGD Janez Oblak.

Na slavnostni paradi v nedeljo, 27. julija, pod poveljstvom tov. Matjaža Rudolfa je sodelovalo 286 gasilcev, ki so bili razdeljeni v pet ešalonov gasilcev iz GZ Škofja Loka in drugih gasilskih društev, častni vod, ešalon praporov ter godbo in narodne noše. Parada je potekala od osnovne šole skozi središče Poljan do zelenice pri kulturnem domu, kjer se je po postrojitvi parade odvila proslava s

Gasilski pozdrav na praznovanju ob 120-letnici PGD Poljane

kulturnim programom. Udeležili so se številni gostje, med katerimi so bili tov. Jože Smole, predsednik za veterane pri GZ Slovenije, podpredsednik GZ Škofja Loka tov. Ciril Alič in podžupan občine g. Tomaž Pintar. PGD Žalec je podelilo poljanskemu društvu znak prijateljstva, od GZ Škofja Loka so prejeli kipec sv. Florjana, od GZ Gorenjske priznanje za častitljivih 120 let in od GZ Slovenije plaketo. Rudolf Lapin, podpredsednik JSHD Plana na Lužnici, jim je izročil prapor, ki z zlato nitjo prepleta na eni strani simbol češkega, na drugi pa simbol poljanskega društva in ponazarja povezovanje in sodelovanje med društvoma. Po zaključku slavnostne parade je sledila velika vrtna veselica z bogatim srečelovom ob veselih in zabavnih taktih ansambla Roka Žlindre, ki je trajala vse do zgodnjih jutranjih ur. Ob koncu praznovanja so se sodelujočim zahvalili s piknikom in v začetku oktobra odšli še na izlet proti Primorski. Ogledali so si vojaški muzej, okušali kraški pršut, se spoznali z gasilci iz Ajdovščine in dan zaključili na turistični kmetiji z vinsko kletjo v okolici Ajdovščine. Konec avgusta pa so na Visokem organizirali 31. srečanje starejših gasilk in gasilcev GZ Škofja Loka.

Takole pa so zapisali v poročilu za to slavnostno leto:

»Veseli in ponosni smo bili, da smo uspešno zaključili ustvarjalne dni in še lepše zgodbe tega slavnostnega praznovanja. Priprav je bilo veliko, potrpežljivosti največkrat komaj dovolj, a kljub temu

smo stali in obstali in danes ponosno gledamo v prihodnjih 120 let in lahko rečem, da so to bile zgodbe, ki so pripovedovale o 120-letnici organiziranega gasilstva v poljanskem raju pod Blegošem.«

Reševanje ljudi in premoženja

Leto 2014 je bilo v občini Gorenja vas - Poljane zaznamovano z dvema velikima naravnima nesrečama. Prva je bil februarški žledolom. Poljanski gasilci so nesebično priskočili na pomoč PGD Sovodnj, PGD Trebija in Civilni zaščiti pri odpravljanju njegovih posledic in opravili 301 uro dela, nato pa posredovali še ob požaru, ko se je vnela hiša na Hlavčih Njivah. V oktobru, mesecu požarne varnosti, je s silo, ki je domačini ne pomni jo, udarila moč vode v Hotoveljski grapi

Polaganje električnega kabla od Fužin do Sela pri Žireh v času žledoloma leta 2014

in pustila za sabo pravo razdejanje. Kot prvi so na pomoč domačinom, ki so z grozo opazovali razdejanje po ujmi, prihiteli gasilci iz Poljan, na pomoč pa so priskočila še sosednja društva in pripadniki Slovenske vojske. S skupnimi močmi in v sodelovanju s krajski jim je v nekaj dneh uspelo delno odpraviti najhujše posledice poplav. Poleg navedene pomoči in drugih, bolj običajnih intervencij, kot so čiščenja prepustov in črpanja meteorne vode, so gasilci na 36 intervencijah, v katerih je sodelovalo 366 gasilcev, opravili 2.163 ur. Operativni gasilci se redno izobražujejo, udeležujejo tečajev za pridobitev specialnosti in mesečnih praktičnih vaj in tako krepijo svojo usposobljenost in delovanje gasilske enote.

Druge dejavnosti

Gasilci so izpeljali tudi vse druge načrtovane aktivnosti, kot so pohod, kresovanje, tri koncerte, prvi v OŠ Poljane z namenom nakupa AED, kar jim je ob pomoči društev in ansamblov iz okolice tudi uspelo, nato razprodani jesenski koncert s Tonetom Rusom in v Kulturnem domu Poljane koncert skupine Poseben gušt. V akciji so pod vodstvom Erazma Podobnika zbrali 30 ton odpadnega železa, zidarstvo Božnar jim je pomagalo pri prevozu. V oktobru je član PGD Igor Šteh v gostilni na Vidmu pripravil že četrto dobrodelno razstavo gasilskih čelad ter našitkov. Zbrana sredstva je namenil Mihiu Brelihu iz Škofje Loke, ki boleha za težko boleznijo.

jo, miotrofično literalno sklerozo. Konec leta, med novoletnimi prazniki, so sodelovali na 2. srečanju društev iz Poljan. Predstavili so postopek oživljanja in uporabo AED-ja, pred domom KUD pa so prikazali še gašenje požara v kuhinji ali »lonček kuhaj«.

Na pobudo Janka Oblaka so starejši gasilci izpeljali mokro gasilsko vajo v naselju Dobenska Amerika. Vaje se je udeležilo sedem veteranov.

Leto so uspešno zaključili z novo naložbo, avtociстерno. Z lastnim delom so jo odplačali dve leti prej, kot je bilo sprva predvideno. Projekt z naložbo je pričel že prejšnji upravni odbor, zato gre zahvala njemu in takratnemu predsedniku Metodu Slabetu.

Mladi so se udeležili številnih srečanj in tekmovanj in se povsod odlično odrezali. Naj omenimo državno gasilsko tekmovanje za memorial Matevža Haceta v Ormožu, kjer so se mladinke uvrstile na odlično četrto mesto, v Zbiljah pa so na srečanju slovenske in hrvaške mladine poljanski mladinci in mladinke dosegli odlično drugo mesto in s tem najboljši uvrstitvi slovenskih ekip do tedaj. Mladi so se odpeljali še na izlet v Mirabilandijo v Italiji in na letovanje v Savudriji.

2015

Po razburljivem letu 2014 je za poljanske gasilce sledilo mirno leto 2015. Na Visokem so 10. oktobra uspešno izpeljali organizacijo odprtja dolgo pričakovane poljanske obvoznice v sodelovanju z Občino Gorenja vas - Poljane, podjetnikom Markom Božnarjem kot idejnim vodjem in Lucijo Kavčič iz Turističnega društva Žirovski Vrh. Uspelo jim je privabiti več kot sto nastopajočih in več kot 60 pridelovalcev domačih dobrot, kmetij, rokodelcev, gostincev in društev ter posameznikov, pretežno iz Poljanske doline. Kljub slabemu vremenu je dogodek obiskalo približno 5000 ljudi. Gasilci so za izvedbo prireditve opravili več kot 500 prostovoljnih ur, uspela prireditev pa je ponesla razpoznavnost Poljanske doline po vsej Sloveniji.

Izvedli so še dve veselici, prvo s kresovanjem na Visokem z ansamblom Raubarji in drugo konec junija v središču

Po poplavi leta 2014 v Hotoveljski gripi

Državno gasilsko tekmovanje, Ormož, 2014

Poljan z ansamblom Pogum. Slednji se je ob poljanski trmi uklonilo tudi muhasto vreme, ki je gasilce pustilo negotove vse do začetka veselice. V tistem koncu tedna je PGD Poljane gostilo tudi pobratene prijatelje iz češkega mesta Plane nad Lužnico, ki so se odzvali njihovemu povabilu.

Gasilci pa niso samo organizatorji veselice, ampak so to leto posegli na kulturno področje in v Poljane povabili SiTi teater iz Ljubljane, ki se je predstavil s komedijo *Jamski človek*, predstava pa je napolnila dvorano KUD-a do zadnjega kotička. Organizirali so še koncert Adija Smolarja. V aprilu so pod vodstvom Erazma Podobnika kot vsako leto zbirali staro železo in ga v enem dnevu zbrali 25 ton. Sredi junija so gasilci sodelovali pri slovesni maši ob 50-letnici post-

avitve temeljnega kamna nove cerkve sv. Martina v Predmostu, ki jo je župnik Jože Stržaj daroval za gasilce. Maše so se udeležili tudi člani ostalih društev gasilskega poveljstva ter člani GD iz Črnega Vrha in Bukovice. Gasilci so v tem letu na prireditvah izvajali redarsko službo v Poljanah, med drugim sodelovali na dobrodelnem teku v Kopru v organizaciji časopisne hiše Delo (društvo je bilo predstavljeno v Delovi prilogi *Dom*), sodelovali na gorsko hitrostni dirki v Lučine ter v Ilirski Bistrici in opravili več kot 800 ur dela. Mladi so bili uspešni na številnih tekmovanjih, kjer so dosegli lepe uspehe. Med vsemi gre omeniti gasilski kviz, kjer je ekipa pripravnic v sestavi Henrike Peternel, Alenke Dolenec in Katje Kržišnik na državnem tekmovanju marca v Kranju dosegla 23. mes-

Gasilski izlet v Belo krajino, 2016

to. Na Ptujju pa je aprila potekalo izbirno tekmovanje za gasilsko olimpijado. Ekipo mladincev pod vodstvom Marka Pintarja je dosegla peto mesto. Ekipo je kondicijsko pripravil Bogo Mlakar, profesor športne vzgoje v OŠ Poljane.

Jeseni so se odpeljali na zaslužen izlet na avstrijsko Koroško, ki ga je organiziral član Urban Gantar, ki je takrat živel in delal v Celovcu. Ogledali so si gasilsko brigado v Celovcu, se povzpeli na najvišji leseni stolp v Evropi, si ogledali knežji kamen in obiskali zamejske gasilce v Železni Kapli, izlet pa zaključili na Jezerskem ob dobri hrani in pijači. Druga sobota v mesecu decembru je bila namenjena tradicionalnemu srečanju starejših gasilcev.

Na 21 intervencijah je to leto sodelovalo 229 gasilcev, ki so opravili 512 ur. V intervencijah so iskali pogrešane osebe, živali in stvari, reševali v požarih, poplavi in prometni nesreči z nevarnimi snovmi in nudili tehnično in drugo pomoč.

V tem letu je bila gospodarsko pomembna priključitev objekta na kanalizacij-

sko omrežje, s čimer so prispevali tudi k večjemu varovanju okolja. Da pa je vse potekalo v redu, je šla zahvala hišniku Franciju Podobniku. Odrezala se je Občina Gorenja vas - Poljane in krila stroške priklopa.

2016

V letu 2016 je gasilec večkrat zagodlo slabo vreme. Tudi poplavljalno je in gasilci so ponovno reševali premoženje v poplavi v Poljanah, pa še vozilo v potoku na Volči. Skupaj so opravili 17 intervencij, na katerih je sodelovalo 156 gasilcev, ki so opravili 417,5 ure.

Kresovanje je bilo odpovedano zaradi slabega vremena in obnove ostrešja na visokem kozolcu, srečanje mladine domačega Gasilskega poveljstva občine (v nadaljevanju GPO) pa zaradi premajhnega števila prijav. Izpeljali pa so veselico v središču Poljan. »Napetosti z vremenom ostajajo do zadnjega, a nam zgoraj na koncu vedno 'gredo na roke',« je v poročilu zapisal predsednik PGD Janez Oblak. Obiskovalce je zabaval ansambel Donačka. »Izkupiček je bil malenkost slabši kot lansko leto,

vendar kljub temu zelo dober,« je še zapisal. Gasilci so to leto v Poljane povabili Špas teater z monokomedijo *Moška copata*, jeseni pa izvedli koncert Toneta Rusa. Obe prireditvi sta dvorano Kulturnega doma napolnili do zadnjega kotička. Ugotavljajo pa, da je izvedba takih prireditev iz leta v leto težja. Cene nastopajočih so visoke, s tem pa je pogojena tudi vstopnina, ki za podeželje ne bi smela biti previsoka in ocenjujejo, da se v primerih, ko dvorana ni polna, takih prireditev ne splača organizirati. V maju so pod vodstvom Metoda Slabeta in Francija Podobnika izpeljali akcijo pobiranja odpadnega železa in ga v eni soboti zbrali slabih 30 ton. V mesecu juniju so poljanske gasilce ponovno obiskali tovariši iz češkega kraja Plane nad Lužnico, osem članov PGD Poljane pa se je odzvalo povabilu na Češko. Na vsakoletnem jesenskem izletu v organizaciji Ivana Oblaka so spoznavali lepote in običaje Bele krajine.

Med zanimivostmi tega leta je omembe vredna akcija »Rad delam dobro« trgovskega podjetja Mercator, ob kateri so gasilci prejeli največ glasov v tekmi

treh društev in si prislužili 1000 evrov. V decembru so se srečali starejši gasilci in kot je zapisal v letnem poročilu Janez Oblak: »Lepo je videti, da se starejši srečanja radi udeležujejo in se vračajo v društvo, zanimivo pa je poslušati tudi njihove zgodbe.«

V letu 2016 je bila urejena tudi vsa dokumentacija v zvezi s stavbami gasilskega doma. Iz dveh obstoječih stavb je po novem evidentiran en objekt s stanovanjsko enoto. Pripravljati so začeli tudi dokumentacijo za povečanje in obnovo gasilskega doma. V tem letu so izvedli več gospodarskih del, povezanih z domom. Povečana je bila električna moč iz eno- na trofazno. Za ureditev in ves postopek, ki je trajal več kot pol leta od vloge do izvedbe, je poskrbel električar Miro Dolenc. V garaži so zaradi puščanja zamenjali vodovodno napeljavo. Za vse sta poskrbela Franci Podobnik in Inštalaterstvo Krek, zamenjali pa so še lijak, ki ga je iz nerjavečega jekla izdelal član Tomaž Justin. Ko je bilo v garažah vse postorjeno, je Franci Podobnik izdelal še nove garderobne prostore za operativne člane. Druge dejavnosti PGD so potekale skladno z rednim načrtom in tako je bilo skupaj opravljenih 380 ur.

Mladi so se odlično odrezali na gasilskem kvizu, saj so pionirske ekipe na regijskem tekmovanju v Lescah med sto ekipami dosegle 6., 9., in 12. mesto, mladinci pa 1. in 19. Mladinsko ekipo, ki je dosegla prvo mesto, so sestavljali Nejc Jereb, Samo Oblak in Aljaž Luznar in zasluženost odšli na državno tekmovanje, ki je bilo aprila v Stični. Z doseženim devetim mestom so izpolnili pričakovan rezultat med prvo deseterico. Jeseni so se udeležili jesenskega tekmovanja GZ Škofja Loka, kjer so dosegli lepe rezultate, saj so pionirke dosegle prvo mesto, pionirji šesto, mladinke tretje in mladinci peto mesto. Na državnem tekmovanju mladih gasilcev v Kopru so tekmovali tri mladinske ekipe in zasedle 9., 15. in 16. mesto.

2017

Leto se je začelo s tradicionalnimi športnimi dejavnostmi, ki so se zaključile s kolesarskim krogom po društvih naše občine v vsakoletni organizaciji članic. Poleg rednega dela med ostalimi dogod-

ki v gasilski organizaciji naj omenimo monokomedijo z Matjažem Javšnikom v izvedbi Kulturnega zavoda Maribor, koncert Fantov z vseh vetrov, kresovanje na Visokem z najlepšim kresom v zgodovini kresovanja ob nastopu domačega ansambla Odklop in po mnenju gasilcev z največjim dobičkom do tedaj, tradicionalno poletno veselico z ansamblom Donačka, ki je bila nekoliko manj obiskana zaradi veselega vikenda z veselico na Javorču, in zbiranje odpadnega železa. Jeseni so se podali na izlet na Bloško planoto. To poletje so spet gostili tovariše iz Plane nad Lužnico, ki so to leto praznovali 140-letnico društva. Na njihovo povabilo se je praznovanja na Češkem udeležilo nekaj članov PGD Poljane. V spomin na sodelovanje so jim poljanski gasilci podarili lesen grb z logotipi obeh društev, ki ga prepletata dva gasilska ročnika, pripeta na cevi. Darilo je delo Filipa Plestenjaka.

Mladinci so se udeležili regijskega tekmovanja v Križah. Doseženo drugo mesto je ekipo mladincev v sestavi Tim Bogataj, Samo Oblak in Aljaž Luznar popeljalo na državno tekmovanje v Šmartno pri Litiji, kjer so med 37 najboljšimi ekipami iz vse Slovenije dosegli 15. mesto in izpolnili pričakovani rezultat.

Operativna enota je izvozila na intervencijo 25-krat. Sodelovalo je 242 gasilcev, ki so opravili 345 ur. Spet so reševali premoženje v poplavah, posredovali v vetrolokih, gasili žaganje v silosu, prvi posredovalci pa so nudili pomoč neodzivni osebi.

Kupili so tudi 20 novih kompletov gasilskih miz (Kovinarstvo Uranjek), stare pa so podarili Turističnemu društvu Visoko, s katerim dobro sodelujejo, mize so poljanskim gasilcem tam še vedno na voljo. Ob pomoči Adama Berčiča so poskušali pridobiti dokumentacijo za povečanje gasilskega doma. Zaradi načrtovanja izgradnje protipoplavne zaščite Poljan, ki obsega tudi potok Ločivnica vse do gasilskega doma, v načrtovani obliki idejna zamisel žal za zdaj ni bila mogoča.

Leta 2017 se je zaključilo obdobje petletnega mandata pod vodstvom predsednika društva Janeza Oblaka. V tekočem

mandatu so s pomočjo podjetja Polans kupili toplotno kamero, odplačali še zadnji obrok za avtocisterno in v splošnem 40.000 evrov namenili za nabavo razne opreme. Ob zaključku mandata je v pregledu dela Janez Oblak zapisal, da je med društvu vse preveč tekmovalnosti, kar vsekakor ni dobra popotnica za v prihodnje, pa tudi, da je delo z mladimi do konca osnovne šole zelo dobro, srednješolcem pa zanimanje za gasilstvo naglo upade, saj se od njih zahteva ogromno izobraževanja, prevzemanja odgovornosti ipd., kar pa mladim v tem času sploh ni po volji, z redkimi izjemami. Pri organizaciji samih prireditev se je v teh petih letih toliko spremenilo, da nazadnje največ časa vzame pridobivanje dovoljenj za samo izvedbo. Z veseljem pa ugotavlja, da so se v času njegovega mandata »aktivirali« starejši gasilci. Ti radi priskočijo na pomoč ali se udeležijo različnih dogodkov, kot je razvidno tudi iz letnih poročil.

2018

V novem mandatu je vodenje PGD Poljane prevzel Damjan Vidmajer. Na občnem zboru so bili potrjeni poveljnik Tomaž Čadež, predsednik komisije za veterane je ostal Franci Podobnik, predsednica komisije za članice je postala Maja Krek in za mladino Henrika Peternel.

Prvo leto mandata z novim vodstvom se je izteklo mirno, vse zastavljene naloge in dejavnosti pa so bile v celoti opravljene.

Aprila so s pomočjo zakoncev Slabe izpeljali koncert s skupino Poseben gušt, nato pa še kresovanje z domačim ansamblom Raubarji, ki je urezal odlično muziko. Lepo vreme in polna luna sta naredila svoje, obiskovalcev je bilo veliko, tudi izkupiček je bil zato dober, je razvidno iz letnega poročila predsednika Vidmajerja. Na tradicionalni veselici ob koncu julija je obiskovalce zabaval ansambel Roka Žlindre. Pri izvedbi veselice sodelujejo vsi od najmlajših članov do starejših gasilcev, ki še vedno radi pridejo in pomagajo pri pripravljanju in čiščenju prostora za veselico. Gasilci ugotavljajo, da je obiskovalcev vsako leto manj. V tem dopustniškem času pa od pobratenja dalje vedno gostijo tudi gasilske prijatelje s Češke in jim vsako leto pokažejo kak lep košček domovine, zvečer na veseli-

ci pa tudi radi zaplešejo. »Zaradi prijateljskega vzdušja tudi mi radi hodimo k njim na prireditve in obisk,« pravijo poljanski gasilci.

September je čas, ko se začnejo pripravne na gasilsko tekmovanje GZ v Škofji Loki. To leto je številčno ekipo zastopalo kar 84 članov in njihovih mentorjev vse od pionirjev do veteranov. Domov so prinesli lepo zbirko pokalov ter prehodni pokal najboljših med mladino, ki so ga osvojili za prednost ene točke. Članice A so zasedle prvo mesto, člani B so bili odlični drugi. Starejši gasilci, ki vadijo in se družijo že šesto leto zapored, so zasedli izvrstno tretje mesto. Mladinci so se udeležili vsakoletnega kviza, dve ekipi sta se uvrstili na regijsko tekmovanje in dosegli 16. in tretje mesto. Na državnem tekmovanju v orientaciji septembra v Litiji so mladinke Tinkara Krek, Anja Luznar in Lara Oblak dosegle odlično drugo, mladinci pa osmo mesto. Na tekmovanju GZ Škofja Loka so mladi osvojili prehodni pokal. Leta 2018 je PGD Poljane po treh zaporednih osvojitvah v trajno last prejelo mladinski prehodni pokal za najuspešnejše prostovoljno gasilsko društvo med tekmovalnimi ekipami mladine na tekmovanju GZ Škofja Loka. Mladi se poleg priprav na tekmovanja družijo tudi v Savudriji na letovanju gasilske mladine v organizaciji GZ Škofja Loka. V preteklem mandatu se je letovanja udeležilo 57 mladih, ki jih je spremljalo od pet do sedem mentorjev.

Na dan 27. oktobra so gasilci ponovno odprli svoja vrata občanom in med drugim prikazali ravnanje z defibrilatorjem s primerom oživljanja. Zvečer se je odvil vedno dobro obiskani koncert *Polanske viže* z Ansamblom dveh dolin in ansambloma Štedientje ter Raubarji. Tudi na vsakoletni izlet niso pozabili in to leto v družbi vodnika raziskovali Kočevsko. Ogleдали so si tudi cerkev sv. Jerneja, ki jo je predstavil poljanski župnik Jože Stržaj, ki je v Kočevju služboval kot kaplan.

V tem letu so gasilci v uporabo dobili nov bencinski izpihovalnik za pomoč pri gozdnih požarih.

Člani gasilske enote so to leto opravili skupaj 4293 ur, od tega na intervencijah 175, na izobraževanjih pa 474,5 ure. Na

podlagi podatkov o delu članov so na tradicionalnem pikniku gasilske enote ob zaključku leta Tadeju Tavčarju podelili simbolično nagrado za najoperativca leta, naziv pripravnik leta pa si je prislužil Samo Oblak.

2019

»Biti gasilec je čast, je odgovornost in pomeni predvsem biti na razpolago za sočloveka. Tudi oprema ne pomaga nič, če ni tistega najpomembnejšega, to sta duša in srce ter skrb za soljudi« (Damjan Vidmajer, poročilo 2019).

Leto 2019 se je izteklo mirno, naloge, ki so si jih zastavili, so v celoti opravili, pa tudi športno udejstvovanje in tekmovanja so se odvijali po načrtu. Vodenje mladinske komisije je prevzel Tadej Rudolf. Na tradicionalnem kresovanju sta nastopila ansambel Hozentregarji in lepo vreme, obiskovalcev je bilo veliko in gasilci so se veselili dobrega izkupička. Največji družabni dogodek in veliko vloženega dela v organizaciji gasilcev pa je gasilska veselica. Zaradi slabega vremena je bila prestavljena za 14 dni in obisk je bil manjši. V vikendu, ko je običajno veselica, je PGD Poljane gostil tudi tovariše iz Plane nad Lužnico in njihovega župana.

Gasilci so se kot vedno udeležili tudi več tekmovanj in potrdili, da imajo dobro pripravljene in močne ekipe. Na tekmovanjih, ki jih pripravlja GZ Škofja Loka, so dosegli lepe rezultate, med temi so zasedli šesto mesto pionirji ekipe Poljane, mladinke, ki so tekmovali z dvema ekipama, pa so zasedle prvi dve mesti, članice A in člani B so zasedli tretje, starejši gasilci pa izvrstno četrto mesto. Na regijski ravni mladinskega gasilskega kviza je ekipa z Nino Stržinar, Zojo Klemenčič in Dorotejo Stanonik dosegla 16. mesto, pripravniki v sestavi Nejc Marolt, Nejc Jereb in Samo Oblak pa odlično tretje mesto. Uvrstili so se tudi na državno tekmovanje v orientaciji, ki je potekalo septembra na Kopah. Mladinci v sestavi Žiga Podrekar, Mark Krpič in Maks Padežnik so dosegli 19. mesto, pripravnice v sestavi Anja, Lucija in Katja Štravs četrto, pripravniki v sestavi Samo Oblak, Klemen Kovač in Nejc Jereb pa peto mesto. Kot vsako leto so se udeležili srečanja slovenske in hrvaške

mladine v Čakovcu, kjer so mladinke zasedle odlično deveto mesto. S štirimi ekipami so se septembra udeležili tekmovanja GZ Škofja Loka, kjer so mladinke zasedle prvo in drugo mesto in se uvrstile na regijsko tekmovanje, kjer so zasedle peto in šesto mesto. Tekmovali so tudi veterani in v sklopu štirih tekem za pokal Gorenjske dosegli šesto mesto.

V tem letu je bila gasilska enota pozvana na 15 intervencij. Štiri izmed njih so bile intervencije prvih posredovalcev, kjer so pozvani skupaj z ekipo NMP. Pri posredovanjih prvih posredovalcev štejejo sekunde in dobra usposobljenost, ki ji poljanski gasilci posvečajo veliko pozornosti in treninga. Obnovitev licence za prvega posredovalca je v lanskem letu opravilo 23 članov in članic, tako da gasilska enota šteje tudi 23 usposobljenih prvih posredovalcev.

2020

Po nekaj mirnih letih je prišlo leto koronavirusa, ki je bilo tudi za gasilce zelo zahtevno in ni potekalo po njihovem letnem načrtu. »Pandemija koronavirusa je spremenila svet in povzročila največjo globalno motnjo, ki jo je velika večina od nas občutila v svojem življenju. Posledično je seveda imela močan vpliv tudi na njihovo delo. Dejstvo je namreč, da gasilstvo predstavlja kritično strukturo v družbi,« je zapisal poveljnik GE Poljane Tomaž Čadež za redni občni zbor leta 2020.

Ob izbruhu epidemije koronavirusa so morali izvesti določene samozaščitne in organizacijske ukrepe za zagotovitev neprekinjene operativne pripravljenosti, izobraževanje, vzdrževanje gasilske tehnike in opreme ter dela in ukrepe na preventivnem področju. Pri usposabljanjih in sestankih so zaradi zaostrenih pogojev koronavirusa uporabili digitalno tehniko, multimedijske predstavitve in program Google Meet. Pri vajah so uporabljali predpisana zaščitna sredstva. Odrejena je bila prepoved obiskov in zadrževanj v gasilskem domu, odpovedane so bile dejavnosti, vključno z usposabljanji, odpadle so meddruštvene vaje in vaje GPO. Uspelo jim je izpeljati nočni pohod na Blegoš po občnem zboru, prvo soboto v marcu ob polni luni, kolesarili pa so skupaj z ožjimi družin-

Srečanje slovenske in hrvaške gasilske mladine v Novem Marofu

skimi člani ali posamezno zaradi ukrepov varstva pred okužbo.

Na kvizu GZ Škofja Loka so dosegli dve prvi mesti z ekipo pionirjev in ekipo pravnikov in se uvrstili na regijsko tekmovanje, ki je zaradi zaostrenih razmer odpadlo tako kot vsa ostala tekmovanja.

V mesecu juniju je bila gasilska sveta maša, po priporočilu NIJZ seveda brez predstavnikov drugih društev. V juliju, ko so se razmere glede virusne bolezni nekoliko umirile, so opravljali delo re-darjev na kolesarski dirki na Stari vrh in sodelovali v septembru na ankaranskem dobrodelnem teku.

Kljub precej zaustavljenemu javnemu življenju pa so gasilci imeli kar nekaj dela. Gasilska enota je opravila 18 intervencij, na katerih je sodelovalo 226 gasilcev, ki so opravili 639,5 ure, s tremi vozili so prevozili 2674 kilometrov, vsi člani gasilske enote so skupno opravili 1740 ur. Največ dela so imeli v Malenskem Vrhu, kjer je pogorela večja starejša naseljena stanovanjska hiša. Dva člana

družine sta tudi poljanska gasilca, zato so člani društva in društvo pomagali pri solidarni pomoči z denarnim prispevkom. Gasilci se vsem zahvaljujejo, pa tudi družini Posečnik za malico in topel napitek. Pri tehničnem reševanju ob prometnih nesrečah so imeli veliko dela na Podpečnem ovinku. Štirje operativni člani so v začetku februarja pomagali na območju Kranja pri odpravi posledic obsežnega vetroloma.

Leta 2020 je gasilska enota z lastnimi sredstvi kupila deset kompletov osebne varovalne opreme (zaščitna obleka Tyvek, očala, maske FFP3) za delo v neposrednem stiku z okuženimi s koronavirusom in nekaterimi drugimi nevarnimi snovmi. Civilna zaščita občine Gorenja vas - Poljane jih je oskrbela z zaščitnimi maskami in razkužili. Ugotavljajo pa, da bo treba nadomestiti dotrajane prenosne radijske postaje. Komisija za nakup novega vozila je pripravila predlog za vozilo GVM 1 WV Transporter 4 × 4 s samodejnim menjalnikom in dodatno izvedbo nadgradnje s pripadajočo opremo za prevoz moštva in opremo za

vodenje večjih intervencij iz vozila. Oktobra so zaradi ukrepov pred okužbo s koronavirusom pripravili le ogled gasilskega doma in vozil za vrtec Agata po predpisih navodila NIJZ.

Na podlagi podatkov o delu so simbolično nagrado za *Naj operativca leta* podelili Gašperju Klincu, pripravnik leta pa je postal Rožle Dolenc. Evidence o dejavnostih članov skozi vse leto se namreč beležijo v sistemu Vulkan. V višje čine je leta 2020 napredovalo pet gasilk in gasilcev, obnovitev licence za prvega posredovalca je opravilo 16 članov in članic, tako da je gasilska enota leta 2020 štela 24 usposobljenih prvih posredovalcev.

Veterani so izpeljali meddruštveni pohod gasilcev PGD Poljane in PGD Gorenja vas namesto pohoda v prejšnjem letu. Pohod je vodil Janez Kisovec, pohodniki pa so se podali iz Delnic na Prdole, Četeno Ravan, nato v Javorje in nazaj. Ob njegovi 70-letnici so obiskali Mata Demšarja, Jejarja z Loga, in ob 80-letnici Matevža Ruparja, Kovšaka iz Kovskega Vrha. Vsa leto zaključijo tudi s srečanjem, ki ga

Gasilski dom po poplavi avgusta 2023

združijo z različnimi ogledi. Obiskali so podjetje Mebor v Železnikih, žago Premetovc v Zadobju, gasilsko brigado v Kranju in PGD Škofja Loka, Šubičevo hišo in orodjarstvo Sovinc (v nekdanjem Termu) v Poljanah.

Starejši gasilci so se kot vsako leto srečali ob zaključku leta.

2021

Leta 2021 je bil zaradi pandemije koronavirusa program gasilcev močno okrnjen. Iz poročila mladinske komisije je razvidno, da so odpadla vsa tekmovanja razen društvenega. Konec avgusta so pripravili še zbor mladih, ki se ga je udeležilo 31 mladih ter gostov, pripravili pa so celo tombolo. Novembra so organizirali dan odprtih vrat. Največ obiskovalcev je bilo staršev z otroki, kjer so si lahko ogledali opremo gasilcev in delo z različnim orodjem. Za mladino so organizirali zipline in predstavili gašenje z gasilnimi aparati, kjer se je lahko vsak posameznik preizkusil v gašenju ognja.

Gasilska enota je opravila 15 intervencij, na katerih je sodelovalo 119 gasilcev. Naj omenimo dolgo iskalno akcijo pogrešane osebe v Predmostu, ki se je srečno iztekla.

Tudi v letih s koronavirusom so gasilci raznašali koledarje. Ponekod so jih oddali pred vrati, nekateri občani pa so raznašalce kot vsako zimo povabili še na »antivirus«, ki je bil tisti čas še posebej dobrodošel.

2022

Z letom 2022 se je zaključil petletni mandat pod vodstvom Damjana Vidmajerja, ki v poročilu ugotavlja, da je bilo to obdobje pestro, z veselimi pa tudi žalostnimi trenutki. Začelo se je z občnim zborom z veliko udeležbo, »kar nakazuje, da je društvo močno, da se gasilci radi družimo in da dihamo kot eno,« je zapisal v letnem poročilu. Načrt, ki so si ga zastavili v začetku mandata, so v večji meri izpolnili. Nedokončana ostaja le dograditev gasilskega doma. Na novo so asfaltirali dvorišče in povečali prostor za parkiranje. Povečali so garažo in naredili prostor za druženje. V zaključku leta so postavili tudi prizidek za complete miz in klopi ter razno opremo. Manjkajo samo še vrata. »Slavnostni prevzem z blagoslovom, ki ga je opravil župnik Jože Stržaj, in odprtje novega prizidka pa smo imeli v soboto, 4. junija. Vabilu so se odzvali župan Milan Čadež, podžupan Tone Debeljak, poveljnik GPO Roman Kokalj, predsednik KS Poljane Franc Dolenec, gasilke in gasilci

domačega društva ter donatorji. Bilo je slovesno, lepo in veselo,« je zapisal Vidmajer v letnem poročilu. Na državnem orientacijskem tekmovanju septembra v Iški vasi je ekipa mladink dosegla 19. mesto, ekipa pripravnic pa četrto. V letih 2018, 2019 in 2022 se je letovanja na taboru gasilske mladine v organizaciji GZ Škofja Loka v Savudriji udeležilo skupaj 47 mladih gasilk in gasilcev z mentorji.

Po obdobju korone so k sveti maši spet povabili sosednja gasilska društva. Mašo za pokojne in žive gasilce je daroval župnik Jože Stržaj. V zahvalo ob odhodu v drugo župnijo za vse molitve in priporočila so mu podarili gasilsko sekirico. Tri mlade pare so z vozili in špalirjem pospremili na poročni slovesnosti in jim predali simbolična darila.

Po dveh koronskih letih so spet organizirali več dogodkov, tudi kresovanje in gasilsko veselico, a ugotavljajo, da organizacija prireditev vzame dosti časa z iskanjem dovoljenj, pa tudi cene nastopajočih so visoke.

Skozi vse leto so gasilci izvajali običajne načrtovane dejavnosti. Gasilska enota je opravila 17 intervencij. Pomagala je pri reševanju požara v Preddvoru in kar trikrat pri gašenju obsežnega požara

na Krasu. Na intervencijah je sodeloval 201 gasilec, opravljenih pa je bilo 744 ur. V poletnih mesecih, ko je bila najhujša suša, so več kot tridesetkrat peljali pitno vodo na različne lokacije. To leto je simbolično nagrado za naj operativca leta prejel Matija Božnar, naj pripravnica leta 2022 pa je postala Neža Stanonik.

Gasilci so obiskali tudi starejše člane ob praznovanju njihovih obletnic, ki so bili zelo veseli obiska. Nasploh so v petletnem obdobju več časa posvetili starejšim članom, ki so se začeli redno udeleževati vseh dejavnosti v društvu.

Leto 2022 so končali ponosni na mnogo stvari, brez posojil ali drugih dolgov in nazadnje raznosili še koledarje po gospodinjstvih požarnega okraja.

2023

Z letom 2023 se je pričel nov mandat v novi sestavi. Vodenje društva je prevzel predsednik Borut Pintar, poveljstvo Matija Božnar in komisijo za veterane Polona Kržišnik, komisijo za mladino pa po odstopu Hermine Peternel še naprej vodi Tadej Rudolf. Hišniška dela še vedno vestno opravlja Franci Podobnik.

Gasilci so se udeležili vsakoletnih športnih dejavnosti in različnih slavnostnih dogodkov drugih društev, tudi zadnjega občnega zbora prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Jelovica, ki je po 70 letih prenehalo z delovanjem. Zbrali so za približno 46 ton železa, a znatni delež tega je prispevala gospa Marija Ušeničnik z Volče. Na kresovanju je zaigral Ansambel dveh dolin in ob dobri hrani in pijači ter lepem vremenu in prešernem vzdušju je prireditev lepo uspela. Z gasilsko mašo so se poklonili zavetniku svetemu Florjanu, a se je zgodila nevšečnost, da so pozabili poslati vabilo PGD Črni Vrh. Borut Pintar je obljubil, da se to ne bo več zgodilo. Poletni čas in priprave na veselico, ki so jo morali prestaviti, je zaznamovalo slabo vreme, ki se je končalo z ujmo, ki je domačini ne pomnijo.

V petek, četrtega avgusta, zgodaj zjutraj so jih zbudili pozivi na pomoč. V vodni ujmi, ki je sledila in kot se je pokazalo podnevi, zajela pretežni del Slovenije, je zalilo tudi gasilski dom. Na-

rasla Ločivnica je prestopila bregove in kanal in povzročila nekaj škode na infrastrukturi in opremi, ki je bila shranjena na nižjih ravneh v gasilskem domu. Tudi veselica je dobesedno splavala po vodi, a krajan niso pozabili nanje in so jih podprli tako z besedami zahvale kot z donacijami.

September je tradicionalno potekal v znamenju priprav na gasilska tekmovanja. Ekipa članov se je pripravljala na državno gasilsko tekmovanje v Gornji Radgoni. V okviru jesenskega izleta so jih prišli spodbujati tudi ostali člani društva. Fantom se je nasmihal odličen rezultat, je pa žal v ključnih trenutkih odpovedala motorna brizgalna in rezultat je bil nedokončana vaja. Na tekmovanju GZ Škofja Loka septembra na Visokem je tekmovalo več kot sto članov in članic PGD Poljane. Članice društva so novembra organizirale vajo članic domačega OGP. Udeležilo se je 38 članic iz vseh sedmih društev občinskega poveljstva Gorenja vas - Poljane in je temeljila na simulaciji obsežne intervencije potresa. Izdale so tudi prvi koledar članic PGD Poljane, izkupiček prostovoljnih prispevkov pa je bil namenjen podpori delovanja našega gasilskega društva. Naj povemo, da dekleta postanejo članice že pri 16 letih, ekipe članic pa ostajajo v enaki sestavi, so dokaj enake, razen če članico odpelje ljubezen v kakšen drug kraj in jo je treba nadomestiti z novo. V kroniki pa naj omenimo tudi Marijo Podobnik, ki je žal ni več med njimi. Vedno je skrbno pripravljala obleke za razna tekmovanja in skrbela za cvetoči gasilski dom.

Za mladino je bilo leto 2023 natrpano z dejavnostmi. V januarju je potekal letni zbor mladih in najbolj pridne mladince so nagradili. Marca so se s 15 ekipami udeležili kviza GZ Škofja Loka. Ekipa pionirk je zmagala in se udeležila regijskega tekmovanja ter dosegla 18. mesto. Tekmovanje so organizirali poljanski gasilci in je potekalo v OŠ Poljane. Maja so se udeležili orientacijskega tekmovanja GZ Škofja Loka in dosegli tri prva mesta, na regijskem so pionirke dosegle 13., mladinci četrto mesto in pripravničke tretje mesto. Na obeh tekmovanjih je prišlo do napak pri organizatorjih, ekipe so bile kljub pritožbam oškodovane in

se zato nihče ni uvrstil na državno tekmovanje. Ugotavljajo, da se zaradi napak izgublja tudi motivacija za tekmovanje. Na zadnjem tekmovanju GZ Škofja Loka v septembru so gasilci ponovno dosegli lepe uspehe, prehodni pokal pa se je izmuznil za pičlo točko. V juliju je 29 otrok in pet mentorjev letovalo v Savudriji v kampu Veli Jože. Mladinci so poskrbeli tudi za zanimiva družabna in izobraževalna srečanja z mladimi, pripravili so kosanjev piknik, v decembru okrasili gasilski dom in izdelovali čestitke za praznike.

Starejši gasilci so se tako kot prejšnja leta udeleževali športnih dejavnosti, druženj in dogodkov. Na tekmovanju starejših gasilcev na Visokem so med sedmimi ekipami dosegli drugo mesto, tekmujejo pa tudi v balinanju. Oktobra so na domačem dvorišču trije gasilci poskrbeli, da so se »barvale dilce, stebri in ogrodje za zaprtje skladišča (drvarnice)«.

Leto so gasilci zaključili z ureditvijo parkirišča za gasilskim domom, uredili že omenjena vrata v drvarnico in delno zaprli nadstrešek ter tako izpolnili letni načrt. Decembra pa so že pričeli tudi s prvimi pripravami na visoki jubilej, 130-letnico delovanja društva v letu 2024.

Zaključek

Preteklih deset let so zaznamovali dogodki, ki jih ne pomnimo. To sta dve hudi vodni ujmi, žledolom in dveletno obdobje pandemije koronavirusa, ko je Zemlja dobesedno »potegnila zavoro«. Ujme so spremenile podobo doline, koronavirus pa je vplival na ljudi, njihovo zdravje, način življenja in dela ter medsebojne odnose. V lovljenju nekdanjega ravnovesja, varnosti in zaupanja so poljanski gasilci odigrali pomembno vlogo. Cilju, pomagati ljudem v nesreči, se je pridružilo veliko mladih, na katere gasilci, tudi starejši, prenašajo svoje znanje in izkušnje. V luči globalnih sprememb in vsesplošnega hitenja bodo poljanski gasilci vedno pripravljeni priskočiti NA POMOČ in bodo kot do sedaj nepogorešljivi v naši skupnosti.

Tadeja Šubic

Občinska in krajevena priznanja poljanskim gasilcem med letoma 2014 in 2023

V zadnjih desetih letih je bilo poljanskim gasilcem podeljeno eno priznanje Občine Gorenja vas - Poljane in šest priznanj Krajevene skupnosti Poljane. Dve od teh priznanj sta podeljeni skupini, pet pa posameznikom. Čeprav je sedem priznanj v desetih letih visok delež in lepa zbirka, verjamem, da nihče ne dvomi o upravičenosti podeljenih priznanj. Prej nasprotno. Visoki številki tovrstnih priznanj gotovo botruje vzgoja k odgovornosti za skupnost, ki se pri gasilcih začne že z rosnimi leti. Leta vztrajanja v tem duhu: »Ne zase, pač pa za dobrobit skupnosti!« prispeva, da se priznanje zgodi morda prav takrat, ko jo gasilec zaradi nesebične vpetosti v svoje poslanstvo najmanj pričakuje in najbolj zasluži.

Prejemniki priznanj zadnje deкаде si sledijo v kronološkem zaporedju. Besedilo (utemeljitve) zanje so napisali predlagatelji.

Matjaž Rudolf – prejemnik priznanja Krajevene skupnosti Poljane, 23. 6. 2014

MATJAŽ RUDOLF, poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Poljane, je prejel priznanje za zelo uspešno dolgoletno delo v gasilskem društvu Poljane in za njegov doprinos k razvoju osrednje gasilske enote v občini Gorenja vas - Poljane, obenem pa za uspešno delovanje na področju prepoznavnosti in promocije kraja.

Matjaž Rudolf je že od svojega otroštva zapisan gasilstvu. V društvu je dejaven več kot 28 let, od tega je kar nekaj let opravljal vodilne funkcije. V letih od 1993 do 1998 je bil predsednik društva, v letih od 2003 do 2008 tudi član predsedstva Gasilske zveze Škofja Loka. Od leta 1998 opravlja naloge poveljnika PGD Poljane. V letih njegovega poveljevanja je napredovalo celotno društvo, predvsem pa operativna enota. Ta je kos zahtevnim nalogam reševanja v nesrečah sodobnega časa. Vseskozi stremi po napredni in sodobni opremljenosti, ki jo enota potrebuje za svoje delo, velik poudarek pa namenja tudi izobraževanju in usposabljanju tako operativnih članov kot podmladka. Zaveda se, da tehnika brez usposobljenih operativcev ne more optimalno delovati. Matjaž Rudolf je zgled celotni operativni enoti in je deležen vsega spoštovanja in zaupanja, saj se člani operative zavedajo njegovih sposobnosti, ki so se oblikovale med večletnimi praktičnimi izkušnjami, ki jih zna vnesti in vključiti v vodenje najzahtevnejših intervencij na različnih področjih. Na prvo mesto vedno in povsod postavlja delo, ki temelji na prostovoljstvu in nesebični pomoči.

V treh desetletjih gasilstva in izobraževanja je pridobil čin gasilskega častnika druge stopnje. S svojo preprostostjo in poznavanjem gasilske dejavnosti in gasilske tehnike je vedno pripravljen prisluhniti ter prostovoljno pomagati pri vsakršni dejavnosti v kraju, obenem pa ne pozablja tudi na širšo prepoznavnost in promocijo gasilstva in »poljanstva«.

Matjaž Rudolf je leta 2014 prejel priznanje KS Poljane.

PGD Poljane – prejemnik priznanja Občine Gorenja vas - Poljane, 23. 11. 2014

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO POLJANE je prejelo plaketo Občine Gorenja vas - Poljane za prostovoljstvo in požrtovalnost v preteklih 120 letih ter za uspešno soočanje z gasilskimi izzivi sodobnega časa.

Za PGD Poljane lahko trdimo, da je ambasador prostovoljstva v Poljanah. Skorajda ni družine, ki ne bi katerega od svojih članov delila s skupno – gasilsko družino. Prostovoljstvo, pogum in odgovornost so tri kopja, ki jim pomagajo pri soočanju z gasilskimi izzivi sodobnega časa. Osnovna naloga gasilstva je bila sprva gašenje požarov, vendar pa se način in hitrost življenja bliskovito spreminjata, zato se v izziv ponujajo nove naloge, ki jih pripravi ločnica med človekom in naravo: poplave, plazovi, sušna obdobja, žled ... Ob vsakem izzivu se gasilci zavedajo, da je tudi izobraževanje bistvenega pomena, prav tako kot oprema in odnos, s katerima hitijo na pomoč.

Borut Pintar (prvi z leve) med prejemniki priznanj KS Poljane leta 2015

PGD Poljane v svojih vrstah združuje 412 članov, od tega 81 mladih, 72 članic, 38 pripravnikov, 39 operativnih članov, 26 veteranov ter 226 prostovoljnih gasilcev.¹ Poleg preventivnega in operativnega dela se ukvarjajo še z organizacijo koncertov, veselic, kresovanj, pobiranjem železa, z organizacijo raznih gasilskih in športnih tekmovanj, izvajajo redarstva na različnih prireditvah ... Obilo energije namenjajo vzgoji mladih gasilcev, ti pa na tekmovanjih višjega ravni posegajo po najboljših mestih, zato so v društvu nanje upravičeno ponosni.

Ob častitljivi 120. obletnici prve omembe poljanskega »Brambnega društva« so veliko truda vložili v številne akcije, natečaje, tekmovanja – več kot dvajset dejavnosti navajajo v svojem, skorajda že v celoti izpeljanem letnem načrtu, ki vsekakor tesno povezujejo PGD z ostalimi organizacijami in posamezniki v kraju in zunaj njega. Ne povezujejo pa se le med seboj in s krajem, temveč imajo povezave spletene tudi z gasilstvom v tujini. S prijateljskim sodelovanjem z JSHD Plana na Lužnici s Češke želijo spodbujati k medsebojnemu spoštovanju, sodelovanju, strpnosti in medkulturnemu dialogu, saj je ideja združene Evrope v tem, da se narodi med seboj poznajo in zato bolje razumejo, da ustvarijo trden partnerski odnos v znamenju prijateljstva, svobode in miru.

PGD Poljane s svojim delovanjem postavlja zgled investiranja v dragocene medosebne odnose, zgled dobro opremljene in usposobljene osrednje gasilske enote ter zgled postavitve dobrih temeljev za delo z otroki in mladino.

Kako zelo so gasilci pomembni v družbi, se je pokazalo ob nedavnih oktobrskih poplavih, saj so prav oni sredi noči prvi priskočili na pomoč krajanom. Odziv vseh društev iz cele občine pa je dokaz, kako potreben člen družbe so.

Ob praznovanju visokega jubileja jim iskreno čestitamo ter želimo še veliko uspešnih in srečno zaključenih akcij tudi v prihodnje.

Borut Pintar – prejemnik priznanja KS Poljane, 23. 6. 2015

BORUT PINTAR je prejel priznanje za uspešno in dolgoletno delo v Prostovoljnem gasilskem društvu Poljane ter za zasluge pri delu z mladimi, ki jih z navdušenjem in zagnanostjo vključuje v delovanje gasilske organizacije.

Borut Pintar je že od malih nog zapisan gasilstvu. V društvu je dejaven že več kot 24 let. Njegovo delo pa je postalo posebej opazno potem, ko je leta 2008 postal predsednik mladinske komisije društva ter s tem prevzel pomembno nalogo pri izobraževanju in vodenju najmlajših. V času njegovega vodstva je mladina dosegala najvišje rezultate na vseh tekmovalnih področjih, mladinske ekipe Prostovoljnega gasilskega društva Poljane pa so postale prepoznavne in se začele meriti z najboljšimi ekipami na ravni države. Vizija dela z mladimi, ki jo je vnesel Borut v društvo, se je izkazala za izredno pozitivno in pravilno, kar je več kot razvidno iz rezultatov, ki jih društvo dosegla z mladimi na tekmovanjih, ter iz številčnega mladega članstva ter prav tako številčne ekipe njihovih mentorjev.

Borut Pintar delo z mladimi v društvu dopolnjuje z aktivnim članstvom v operativni enoti društva, kar pomeni, da je 24 ur dnevno pripravljen priskočiti na pomoč človeku v stiski. Pri operativnem delu kaže izredno predanost, kar dokazuje tudi njegov velik interes za redna izobraževanja in usposabljanja. Pozabiti ne smemo tudi Borutove odgovornosti pri vseh redarskih urah, ki jih gasilci opravijo za varnost in dobro kraja, pa tudi njegove prizadevnosti za promocijo gasilstva ter kraja, v katerem deluje.

V odnosu do drugih je Borut vedno korekten in pošten. S svojo preprostostjo, a strokovnim poznavanjem gasilske dejavnosti in tehnike zna vedno stopiti v dialog in prisluhniti. Je človek na mestu, ki ima točno začrtane cilje in smernice, a hkrati izreden občutek in posluš za človeka. Prostovoljstvo mu je resnično položeno v zibelko. To bodo potrdili tudi krajan, ki so v nesreči kadar koli stopili v stik z njim.

¹ Podatki veljajo za leto 2014.

Janez Oblak – prejemnik priznanja KS Poljane, 23. 6. 2017

JANEZ OBLAK je prejel priznanje KS Poljane za uspešno 40-letno delo v PGD Poljane ter za izjemen prispevek na področju gasilstva v domačem kraju in občini Gorenja vas - Poljane.

Janez Oblak se je gasilec pridružil pred 40 leti. V začetku je sodeloval kot pionir in kasneje kot mladinec pri tekmovanjih ter raznih dejavnostih v društvu.

Eno mandatno obdobje je deloval v društvu kot predsednik mladinske komisije, kjer je pridobljeno znanje prenašal na mlajši rod. V nadaljevanju je v gasilskih vrstah svoj čas namenjal predvsem operativnemu delu. Med letoma 2008 in 2013 – ko je bil izvoljen za predsednika Prostovoljnega gasilskega društva Poljane – pa je bil član upravnega odbora.

Po prevzemu vodstva v društvu je v gasilske vrste zavel nov elan, s katerim je Janez ob pomoči članov še izboljšal položaj in status gasilskega društva v krajevni skupnosti kot tudi širše.

Kljub vodstveni funkciji v gasilski organizaciji pa je Janez človek, ki mu položaj ni pomemben. Ženeta ga strokovnost in delo, ki temelji na prostovoljstvu in nesebični pomoči tistim, ki se znajdejo v stiski. Po njegovem prepričanju mora biti prostovoljno delo v društvu usmerjeno v razvoj celotne gasilske organizacije, ki mora zajemati vse ravni lokalnega dogajanja in se dejavno vključevati na vsa področja življenja v kraju. Zato je društvo pod njegovim vodstvom prisluhnilo tudi željam in potrebam prebivalcev krajevne skupnosti

in se med drugim lotilo tudi organizacije glasbenokulturnih dogodkov v kraju.

Janez s svojo delovno vmeno stremi k nenehnemu povezovanju gasilskega društva z drugimi društvi ter ustanovami v kraju in občini in tako prispeva k skupni prepoznavnosti gasilskega društva in celotne skupnosti.

Igor Šteh – prejemnik priznanja KS Poljane, 23. 6. 2018

IGOR ŠTEH je prejel priznanje za večletno uspešno delovanje v PGD Poljane in za njegov prispevek k razvoju operativne enote društva, predvsem na področju tehničnega reševanja.

Igor Šteh je svojo otroško željo »biti gasilec«, ki pomaga človeku v stiski in nesreči, začel uresničevati že pri osmih letih, ko se je pridružil PGD Poljane. Od takrat mu neprekinjeno 20 let ostaja zvest, vse do danes. Začel je v ekipi pionirjev, nadaljeval pri mladincih in se slednjič usposobil za operativnega gasilca. Igor se je v pionirskih in mladinskih ekipah dejavno udeleževal tekmovanj na ravni zveze, regije in države ter tudi tekmovanj zunaj meja naše države. Mladinske ekipe, katerih član je bil, so osvajale odlične rezultate, na katere so poljanski gasilci ponosni še danes.

Igorjeva zagnanost se je izraziteje pokazala, ko se je pridružil operativni enoti. Na številnih tečajih in usposabljanjih, predvsem s področja tehničnega reševanja, je z zanimanjem iskal nova znanja in izkušnje, s katerimi je opremil društvo in ki so po njegovi zaslugi postala del usposabljanja operativne enote poljanskih gasilcev.

Janez Oblak (prvi z leve) med prejemniki priznanj KS Poljane leta 2017 (Foto: Izidor Jesenko)

Igor Šteh, prejemnik priznanja KS Poljane leta 2018

V odnosu do drugih je bil Igor vedno korekten in pošten. Preprost, a strokovno podkovan v poznavanju gasilske dejavnosti, predvsem tehnike, je znal vedno pristopiti k pomoči potrebnim in jim prisluhniti. Prostovoljstvo je njegov način življenja, kar lahko potrjujejo tudi krajan, ki so bili deležni njegove pomoči. Ob vsem tem pa se je Igor vselej trudil za večjo prepoznavnost in ugled gasilstva ter kraja, v katerem je živel in deloval.

Njegova življenjska pot se nadaljuje v Škofji Loki. Svoje gasilsko poslanstvo nadaljuje v operativni enoti PGD Škofja Loka, ki sicer sodeluje z operativno enoto PGD Poljane pri posredovanju v prometnih nesrečah ali nesrečah z nevarnimi snovmi. Toda Igor ostaja tudi podporni član PGD Poljane. Izkušnje in znanje, ki jih pridobiva na usposabljanjih in posredovanjih v novi enoti, pa z veseljem prinaša tudi v operativno enoto PGD Poljane.

Tadej Tavčar – prejemnik priznanja KS Poljane, 23. 6. 2019

TADEJ TAVČAR je prejel priznanje KS Poljane za uspešno dolgoletno delo v Prostovoljnem gasilskem društvu Poljane ter za prispevek pri razvoju operativne enote Prostovoljnega gasilskega društva Poljane, predvsem na področju tehničnega reševanja.

Tadej Tavčar je v gasilskih vrstah že od malih nog. Otroška želja biti gasilec in pomagati sočloveku v nesreči se mu je izpolnila pri sedmih letih, ko se je kot pionir vključil v ga-

Ivan Oblak je leta 2022 prevzel priznanje KS Poljane za Vetrane PGD Poljane. (Foto: Izidor Jesenko)

silske vrste Prostovoljnega gasilskega društva Poljane. Od takrat je v gasilskih vrstah neprekinjeno že 20 let.

V pionirskih in mladinskih ekipah se je Tadej dejavno udeleževal tekmovanj na ravni zveze, regije in države ter tudi tekmovanj zunaj meja naše države. Mladinske ekipe, katerih član je bil, so osvajale odlične rezultate, na katere je Prostovoljno gasilsko društvo Poljane ponosno še danes.

Tadejeva zagnanost v gasilskih vrstah je postala še bolj vidna, ko se je pridružil operativni enoti, kjer je s svojim zanimanjem in prizadevnim delom na številnih tečajih in usposabljanjih – predvsem iz tehničnega reševanja – pridobival znanje in novosti vpeljeval v operativno enoto.

Tadej v gasilskem društvu zaseda mesto nižjega gasilskega častnika prve stopnje. V letih med 2013 in 2018 je bil član Upravnega odbora društva, trenutno pa je tudi član poveljstva Prostovoljnega gasilskega društva Poljane. Poleg rednega dela v društvu je zadolžen tudi za področje vrhne tehnike, kjer se redno izobražuje in usposablja ter sledi trendom v razvoju opreme in pripomočkov. Vse novosti in pridobljeno znanje s področja vrhne tehnike prenaša na člane gasilske enote in tako pripomore k lažjim intervencijskim posredovanjem na zahtevnejših in nevarnejših terenih. Tadej tudi sicer vedno dejavno sodeluje pri vseh izboljšavah v društvu, tako pri voznem parku kot pri urejanju samih prostorov društva.

Prejemniki priznanj KS Poljane leta 2019, Tadej Tavčar prvi z desne

V odnosu do drugih je Tadej vedno korekten in pošten. S svojo preprostostjo, a hkrati strokovnim poznavanjem gasilske dejavnosti in tehnike zna vedno stopiti v dialog in prisluhniti tistim, ki potrebujejo gasilsko pomoč. Prostovoljstvo mu je bilo položeno v zibelko, kar lahko potrjuje krajan, ki so bili v stiku z njim ob izvajanju pomoči. Pri tem pa ne pozablja na pomen prepoznavnosti in promocije gasilstva ter kraja, v katerem deluje.

Veterani PGD Poljane – prejemniki priznanja KS Poljane, 23. 6. 2022

VETERANI PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA POLJANE so prejeli priznanje Krajevne skupnosti Poljane za uspešno aktivno delovanje v društvu in prispevek, ki so ga imeli v preteklosti pri razvoju društva.

Na podlagi zakona o gasilstvu postane veteran operativni član po dopolnjenem 63. letu starosti, operativna članica pa po 55. letu starosti, kar pa ne pomeni, da se je gasilec s tem tudi upokojil in zapustil gasilske vrste. Nasprotno, veterani znotraj gasilskega društva še naprej opravljajo vrsto del, ki so zelo pomembna za delovanje društva.

V okviru Prostovoljnega gasilskega društva Poljane deluje posebna komisija, ki pripravlja letni načrt del in dejavnosti, ki jih veterani med letom tudi izvedejo. V zadnjih letih so izoblikovali tudi tekmovalno enoto, ki uspešno tekmuje na gasilskih ter veteranskih tekmovanjih. Veseli nas, da se vedno z veseljem udeležijo številnih društvenih dejavnosti. Tisti, ki jim moči še dopuščajo, sodelujejo tudi pri delovnih akcijah v društvu. Skrbijo za sodelovanje s sosednjimi gasilskimi društvi. Vsaj enkrat letno se s člani iz sosednjih gasilskih društev odpravijo na organiziran pohod, kjer tkejo medsosebske vezi in obujajo spomine iz preteklosti. Posebno skrb posvečajo najstarejšim članom društva, ki jih obiščejo ob okroglih obletnicah, mlajšemu rodu pa ostajajo svetel zgled pripadnosti, humanosti, solidarnosti in tovarištva v društvu. Predvsem pa ostajajo pomemben člen pri razvoju društva v preteklosti. S svojim neumornim in nesebičnim delom so ustvarjali organizacijo, ki je postala posebno bogastvo našega kraja pa tudi Slovenije.

Zbrala in uredila Jerneja Bonča

Rosenbauerca št. 2 (levo) in št. 1 (desno)

Od nezanesljivih brizgl do rosenbauerce številka dve

Gasilsko društvo Poljane je »prehodilo« 130-letno zgodovino. Na svoji dolgi poti so njegovi prizadevni člani postavili celotni dolini pomembne mejnike. Bili so prvi v dolini, ki so se organizirali v društvo, postali osrednja enota doline, sočasno z novostmi v tehniki posodabljali opremo, hodili pri svojem poslanstvu v korak s časom, velikokrat skušali biti pred njim in dajali smernice ostalim društvom. Z odprtjem gasilskega doma pred 65 leti so postavili temelje sodobnemu gasilstvu, najbrž pa je bilo ena večjih prelomnic leto 1967, ko so kupili zmogljivo gasilsko črpalko Rosenbauer in kmalu potem še prvi avto. V kratkem povzetku bom ob pomoči Branka Peternelja, Francija Podobnika in Ivana Oblaka skušal orisati nekaj mejnikov gasilstva v Poljanah v času od takrat do danes.

V marcu letošnjega leta so poljanski gasilci prevzeli novo gasilsko črpalko Rosenbauer številka dve, ROSENBAUER FOX 4. Nakup ne pomeni tako velike prelomnice, kot jo je pomenila njena predhodnica, *rosenbauerca* številka ena, ki jo je društvo kupilo pred 57 leti in je takrat nadomestila nezanesljivi *brizgli*.

Današnji veterani ponosno povedo, da je bila predhodnica današnje *rosenbauerce* ob njenem nakupu zelo moderna in izredno zmogljiva. Sam sem si jo zapomnil predvsem po njeni teži, ki je krivila telesa najstnikov, ko smo občasno sodelovali pri njenem prenašanju ob vajah in nakladanju v majhen kombi, prvi avto, ki so ga poljanski gasilci dobili leto kasneje, leta 1968. O nabavi avtomobila so sicer »sanjali« že leta 1963,

vendar so bili na občinski gasilski zvezi neuspešni. Leto kasneje so prejeli le avtomobilsko prikolico.

Črpalka je bila skoraj dve desetletji nepogrešljiva pri požarih. Z napredovanjem tehnike in voznega parka, ki je vključevalo tudi cisterno za vodo, pa je vedno bolj dobivala drugo vlogo. Niso je več toliko uporabljali neposredno ob požarih, ampak občasno za črpanje vode v cisterno in predvsem pri črpanju vode iz objektov ob poplavih. Ob njej so se urile tudi številne generacije mladih, manj mladih in veteranov – gasilcev. In še danes, 57 let po nakupu, je v pogonu.

Nakup prve *rosenbauerce* in prvega avtomobila kombi IMV je bil uvod v novo ero življenja Gasilskega društva

Poljane. Ob tuljenju sirene, ki je naznanjala požar, so se člani gasilskega društva pripodili z *mopedi*, kolesi ali pa pritekli peš v gasilski dom. V naglici so oblekli preproste gasilske obleke in gumijaste škornje in se nagnetli v kombi, v katerem je bila na sredini *motorka*. Levo in desno ter spredaj za »prvo vrsto« so bile v prostor obrnjene klopi, kjer so sedeli gasilci. Velikokrat so kot grozd viseli tudi na *motorki*, saj se niso obremenjevali s tem, da je bilo vozilo skupaj s šoferjem registrirano za osem oseb. Oprema je bila nameščena pod klopmi ter ob straneh v zadnjem delu kombija. Na strehi je bil nameščen prtljažnik, kjer je bila večja oprema, kot so sesalne cevi, lopate, gasilne metle in drugo.

Vzporedno s posodabljanjem osnovnih sredstev se je v zadnjih petdesetih letih spreminjalo tudi vse drugo. V nenehni želji po boljši odzivnosti, organiziranju in opremljenosti so poljanski gasilci nenehno skrbeli za to, da so sodobno gasilsko društvo z zavidljivim voznim parkom, usposobljenim strokovnim kadrom in posodobljenimi prostori, ki pa so danes žal premajhni.

Področje delovanja gasilcev se je v zadnjih petdesetih letih zelo razširilo. Postali so nepogrešljiv del in prvi naslov ob različnih naravnih in drugih nesrečah, ob dogodkih, ko je treba tekmovati s časom, saj so organizirani za hitro alarmiranje in posredovanje. Osnovnemu namenu gasilstva – gašenju požarov – se je pridružilo veliko drugih dejavnosti. So prvi, na katere se obrnemo po pomoč ob poplavih, žledolomih, kadar zmanjka vode v odročnih predelih, ob hujših avtomobilskih nesrečah na našem območju, na večjih dogodkih, kjer usmerjajo promet in skrbijo za varnost, pri odpiranju vrat pod nadzorom policije in ne nazadnje tudi pri reševanju življenj, kjer nudijo konkretno pomoč. Tudi v slednjih primerih imajo člane za prvo posredovanje, pa tudi oživljanje s pomočjo enega od AED defibrilatorjev, ki je del opreme najnovejšega kombija in drugega, ki je nameščen na fasadi gasilskega doma Poljane. Pogosto iščejo in rešujejo pogrešane osebe, nemočne živali, izgubljeno premoženje ...

Napredek in uspešnost že vsa leta obstoja društva zagotavljajo predani člani, prostovoljci, številni posamezniki, ki sestavljajo ekipe različnih generacij, hkrati pa vsi skupaj skrbijo za medgeneracijsko povezanost. Nenehno je prisotna skrb za podmladek, velik pomen dajejo izobraževanju in v skladu z možnostmi in marsikdaj tudi malo čez skrbijo za širitev in izboljšanje prostorskih in materialnih pogojev ter za opremo in boljše delo.

Sodobna gasilna, reševalna in zaščitna oprema omogočajo varnejše, hitro in učinkovito posredovanje v primeru potrebe. Sočasno s posodabljanjem opreme je potrebno usposabljanje članov za njeno uporabo, čemur poljanski gasilci namenijo veliko truda in časa.

Kot je bilo že omenjeno, napredek pri intervencijah gasilcev omogočata sodobna tehnika z ustreznimi vozili in sodobna zaščitna oprema. V nadaljevanju bom na kratko kronološko predstavil razvoj opreme v PGD Poljane, za čas, ki za marsikoga od gasilcev pomeni tudi čas njegove celotne gasilske kariere – 50, 60 let. Od časov, ko so vodo iz vodnega vira črpali z motorno črpalko in jo po cevovodu pošiljali na mesto požara, do danes, ko gasilci, vse, kar potrebujejo za intervencijo, pripeljejo s sabo, kar jim omogoča hitro posredovanje.

Posodabljanje voznega parka

V zgodnjih sedemdesetih letih so kmalu ugotovili, da kombi IMV »ne zadošča našim potrebam«. Zato so izkupiček veselice iz jubilejnega leta 1974 in prispevke krajanov namenili za nakup novega vozila »TAM 2001«, ki so ga dobili leta 1975. Razliko do polne cene so pokrili s kupnino, ki so jo prejeli od prodanega kombija. Nov gasilski avto je kljub

Takšen je bil prvi gasilski avto v Poljanah.

Vozni park PGD Poljane med letoma 1983 in 1997

Podvozje tovornjaka Mercedes Benz, ki so ga nadgradili v gasilski avto AC 1650.

majhni moči motorja z zadnjim pogonom in dvojnimi kolesi na pogonski osi omogočal boljše vozne lastnosti in lažji dostop na našem hribovitem območju. Vozilo je bilo registrirano za devet oseb skupaj s šoferjem, a se je zgodilo, da se jih je z njim peljalo tudi štirinajst.

Velika prednost novega vozila je bil prostor za opremo, ločen od prostora za posadko, kar je močno izboljšalo tudi njeno varnost. Opreme je bilo več, zadoščala je za izvedbo trodelnega napada s črpanjem vode iz vodnega vira. V kabini za posadko je bil tudi prostor za hranjenje dihalnih aparatov. Ker je bil ta prostor neroden za dostop, so dihalne aparate po potrebi izvzeli iz mesta hranjenja. Pod sedali sedežne klopi so bile nameščene maske in rezervne jeklenke za stisnjen zrak.

Pet let kasneje je upravni odbor PGD Poljane sprejel sklep za nakup novega specialnega vozila. Zbirali so denar in si ga »obetali« za leto 1980 oz. 1981. A počakati so morali do leta 1983. Najprej so ob odprtju prizidka 10. julija 1983 prevzeli terensko vozilo vrste VAZ, novembra pa še težko pričakovano specialno gasilsko vozilo, kombinirano za gašenje z vodo, peno in prahom, znamke Zastava. Oboje so dobili od Občinske gasilske zveze Škofja Loka. Vozni park je narasel na tri vozila. Branko Peternej je bil med tistimi, ki so šli iskat vazo v Zagreb, zastavo pa v Beograd.

Branko nazorno opiše, kako se je bilo mnogokrat treba »hitro obrniti«: »Ob pripravah na praznovanje odprtja prizidka smo vozilo VAZ prejeli tik pred zdajci. Z naglico ga je bilo treba pripraviti za

Dihalna aparata, vgrajena v naslonjalih sopotnikov šoferja

Sodobno opremljeno vozilo MAN AC 16/60

prevzem. V dveh dneh in eni noči smo v moji delavnici zbrusili vojaško barvo in ga prebarvali na gasilsko rdečo ter ga še zadnji dan pred proslavo opremili z modro lučjo in sireno ter ga registrirali. Kanto barve nam je zagotovil Rudi Zadnik, občinski poveljnik Gasilske zveze Škofja Loka.«

Avto VAZ so uporabljali predvsem za prevoz poveljstva. Pridružil se je še kakšen operativec, saj je vozilo imelo sedem sedežev, v osnovi pa je bilo brez prostora za opremo. Naknadno so dodali ročne gasilne aparate.

Specialno gasilsko vozilo Zastava je bilo zasnovano za potrebe industrijskih gasilnih društev, saj je bilo opremljeno s cisterno velikosti 2000 litrov, močno črpalko, topom, rezervoarjem za prah (200 litrov), rezervoarjem za penilo in možnost izdelave pene za brizganje s topom. Vendar so penilo imeli shranjeno v PVC-posodah, peno pa izdelovali s klasičnim *medmešalcem*, ker je penilo povzročalo korozijo na opremi. V vozilu sta se poleg voznika lahko peljala še dva gasilca.

To vozilo je kljub slabšim terenskim voznim lastnostim pomenilo veliko prelomnico, saj so na požarišče pripeljali vodo v cisterni, ki je zadoščala za začetno gašenje, dokler niso s pomočjo črpalke iz drugega vodnega vira napeljali vode iz hidranta oz. po cevovodu. Kapaciteta črpalke in najosnovnejša oprema v vozilu sta omogočali izvedbo več napadov, tako da so motorno črpalko uporabljali le še za napajanje cisterne vozila. Med opremo je bila vgrajena tudi hitra napadalna cev z *navijakom*.

Novo prelomnico je pomenilo leto 1997, ko so pridobili novo vozilo AC 16/50 – opremljeno na rabljenem podvozju tovornjaka Mercedes-Benz s štirikolesnim pogonom, ki so ga kupili leto prej. Vozilo je nadgradilo Ključavničarstvo GV Pušnik po tipizaciji Gasilske zveze Slovenije in ga v dopustnih mejah prilagodilo željam in potrebam poljanskih gasilcev. Upoštevalo je tudi Brankov predlog, naj na stranska ogledala montira luči, ki so omogočale boljšo vidljivost ob vzvratni vožnji. Vozilo je imelo cisterno s prostornino 5000 litrov, črpalko kapacitete 1600 l/min in visokotlačno črpalko z dvema visokotlačnima cevema na *navijakih*.

Novo vozilo je imelo zelo dobre terenske vozne lastnosti, ki so se izkazale na slabih cestah in v zimskih razmerah. Kabina je poleg voznika omogočala prevoz dveh gasilcev. V naslonjalih sopotnikov sta bila vgrajena dihalna aparata, ki si jih je bilo mogoče hitro in preprosto

namestiti. Enako hitro so si gasilci lahko namestili tudi dva dodatna dihalna aparata, nameščena na nosilcih v prostoru za opremo, kjer je bilo tudi veliko opreme za posredovanje ob različnih nesrečah, kot so požari, poplave, razlitje nevarnih snovi ipd. Količina vode in oprema sta zadoščali za gašenje manjših požarov, z dodatnim napajanjem cisterne pa tudi večjih.

Novo vozilo je pomembno vlogo odigralo tudi pri dovažanju vode na odročne kmetije v naslednjih letih, »več kot tridesetkrat že v letu 1998,« so povedali sogovorniki. V tem času so odprodali avto Zastava.

Na prelomu tisočletja so poljanski gasilci imeli v svojem voznem parku *tamiča*, vaza in mercedesa. Prva dva že dobra v letih, zato so od leta 2000 naprej načrtovali novo kombinirano gasilsko vozilo, ki so ga prevzeli ob 110-letnici društva, leta 2004.

Sedanji vozni park PGD Poljane

Skozi čas so se spreminjale tudi čelade.

Pred nakupom novega vozila so veliko časa posvetili iskanju informacij in zbiranju prispevkov za nakup. O tem je v članku ob 110-letnici društva v *Vaščanu* podrobno pisal tudi takratni sogovornik Ivan Oblak. Odločili so se za vozilo MAN LAEC 4 × 4 in predvideli nadgradnjo GVV 2, ki jo je izvedlo Ključavničarstvo GV Pušnik. Na proslavi so prevzeli vozilo z dvatisočliterskim rezervoarjem in 220 konjskimi močmi.

Vozilo so kupili predvsem zaradi »pomlajevanja« voznega parka, saj je bil *tamič* dotrajan. Vozilo uporabljajo še danes in omogoča prevoz šestih oseb poleg voznika.

Vozilo ima vodo za prvo posredovanje in vso potrebno opremo. Vozilo TAM so odprodali, vozilo VAZ pa še vedno uporabljali za prevoz posadke na intervencijah vse do leta 2007, ko so gasilci kupili in poleteli na gasilski veselici prevzeli novo kombinirano vozilo Opel Vivaro za prevoz osebja.

Gasilci se ves čas pripravljajo za posredovanje ob nesrečah drugih. Da sami niso imuni nanje, pa se je pokazalo leta 2009, ko se jim je pripetila nesreča, v kateri je bilo uničeno vozilo AC 16/50 Mercedes.

Po nesreči so strnili vrste in z veliko prizadevanja posameznikov konec marca 2010 pripeljali novo avtociстерno MAN AC 16/60. Vozilo je bilo sodobno oprem-

ljeno in je zamenjalo v nesreči uničeno vozilo AC 16/50. V sestavi opreme ima med drugim vgrajen sodobni *navijak* za visokotlačno cev, električni agregat za napajanje reflektorjev, ki so vgrajeni v dvizni stolp, in napravo za pranje cest.

Z nakupom nove avtociстерne so zaočkrožili vozni park, ki se ni spreminjal do leta 2023. V tem letu so za prevoz posadke in opreme kupili kombi WV. Vozilo je zasnovano kot poveljniško vozilo in prevoz oseb, uporablja pa se tudi za prva posredovanja in ima nameščeno opremo za oživljanje in prvo pomoč.

Prostorski pogoji

Odprtje Gasilskega doma Poljane je bilo leta 1959. V začetku osemdesetih pa se je pokazalo, da je obstoječi gasilski dom premajhen za sodobna vozila in potrebe društva, zato so leta 1982 pričeli graditi prizidek in ga odprli julija 1983. S tem so pridobili dve novi garaži (v dveh starih pa zamenjali vrata) in nove prostore za opremo, v nadstropju pa prepotrebne prostore za sestanke in izobraževanja.

Naslednja obširnejša obnova je bila v letu 2006, ko so prekrili streho, poglobili garažo za novo gasilsko vozilo, obnovili balkon, inštalacije in oplesk. Kmalu se je pokazalo, da je prostora premalo, zato so pred leti za stavbo utrdili prostor z nasutjem in naredili nadstrešek za različno opremo (mizo in klopi za veselice idr.) ter kombi Vivaro.

Naloge, ki jih gasilci dobivajo, in vse pogostejše naravne nesreče pa že kličejo po spremembah. Na obstoječi lokaciji so zaradi gradnje kulturnega doma izgubili del funkcionalnega zemljišča in jim primanjkuje prostora za njihovo dejavnost in širitev. Zato poljanski gasilci želijo, da se zgradi na drugi lokaciji popolnoma nov, sodoben gasilski dom.

Tehnična in osebna oprema

Ob intervencijah konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let so gasilci vso svojo opremo vozili s kombijem – sesalno košaro, sesalne cevi, črpalko, razvodne cevi, trojak in ročnike, ki so takrat omogočali usmerjeni curek ali razpršeno vodo v obliki pahljače. V kombiju je bilo poleg osebja še ročno orodje – krampi, lopate in različni drugi pripomočki.

Z nakupom vozila Tam 2001 leta 1975 večjega napredka v tehniki gašenja ni bilo, vozilo pa je bilo bolj zmogljivo in bolj prostorno. Tehnika gašenja se je spremenila z nakupom specialnega gasilskega vozila Zastava v letu 1983, ki je bil tehnično opremljen za sodoben način gašenja – s cisterno za vodo, s prahom in peno. Vodstvo intervencije je imelo na voljo vaza, operativci pa *tamiča*.

V tem času so bile po vaseh še organizirane t. i. trojke, ki so imele ob požaru na razpolago Tomosove črpalke in nekaj osnovne gasilne opreme. Mnogokrat pa je bilo z delovanjem trojk precej problemov, tako da so s pojavom avtociстерn počasi zamlre, saj so bili nekoliko kasneje, tudi z novim načinom obveščanja (pozivniki), operativci, z vodo v cisterni, zelo hitro na kraju intervencije.

V osemdesetih letih so poljanski gasilci začeli namesto navadnih bombažnih oblek uporabljati rdeče-modre kombinezone, v letu 1987 pa tudi že obleke Neplan – za območja blizu požara – in azbestne obleke za vstop v območje požara.

Skupaj z univerzalnimi ročniki, ki omogočajo vodno meglo za samozaščito, hkrati s curkom, s katerim gasijo ogenj, in večjimi tlaki požar danes gasijo z manj vode in v večji oddaljenosti. Oblečeni so v posebne gasilske obleke, ki jih varu-

Poljanski gasilci v oblekah Neplan

Obleke in čelade čakajo na operativce PGD Poljane.

jejo pred mokroto, udarci, mrazom in ognjem. Zaradi svojih lastnosti so seveda kompaktne, a mnogokrat »vroče in težke«.

»Lažje in bolj učinkovito delo« že 20 let gasilcem omogoča tudi ostala oprema na gasilskih vozilih. Ena takšnih je 50-metrška cev, priključena na visokotlačno črpalko, navita na kolutu, s katero so ob prihodu na kraj požara zelo hitro pripravljeni na posredovanje. Visok tlak omogoča velik učinek gašenja ob manjši porabi vode in posledično povzroči manj škode na objektih. Podoben učinek se doseže s sodobnimi ročniki tudi pri nizkem tlaku. Posebej dobrodošla je novost na vozilu MAN, ki omogoča navitje visokotlačne cevi na električni pogon. »Sedaj lahko cev praktično pospravi en sam, medtem ko so pri pospravljanju cevi pri starejšem ročnem navijanju sodelovali trije,« pove Ivan.

Ena pomembnejših pridobitev na vozilih so tudi kompleti že sestavljenih 15-metrskih cevi, zloženih v posebnih košarah, ki so zelo hitro razvite in skupaj s sodobnim ročnikom zagotavljajo hitrejšo in učinkovitejšo ukrepanje ob požarih.

V letu 1987 so poljanski gasilci začeli uporabljati mobilne radijske postaje, ki so jih imeli šoferji in vodje operacije. V naslednjih letih so se začeli uporabljati tudi pozivniki za operativce. Pozivniki, kasneje pa mobilni telefoni, so nadomes-

tili sireno, ki je z različnimi zvočnimi signali alarmirala požar oz. drugo nevarnost. Sireno od takrat samo še preizkušajo ob sobotah in izjemoma ob naravnih nesrečah (uporabili so jo tudi ob poplavi avgusta 2023).

Trenutno se na intervencijo preko mobilnega telefona v Poljanah poziva 38 operativnih članov, ki imajo v gasilnem domu na točno določenem mestu svojo zaščitno obleko in obutev za namene intervencije. 28 med njimi ima tudi licenco za prve posredovalce in uporabo AED.

Da gasilci opremo izkoristijo optimalno, morajo biti dobro izobraženi in usposobljeni, še posebej operativci, ki vstopajo v prostor z dihalnimi aparati in jeklenkami na stisnjen zrak ali pa prvi posredovalci, ki hitijo na pomoč osebam, ki jih je treba oživljati. Če so se nekoč izobraževali predvsem v društvu in na občinski zvezi ali v Kranju, se danes za vse zahtevnejše postopke izobražujejo v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Ig. Usposabljanju so namenjene tudi različne vaje in treningi različnih selekcij in generacij, ki se izvajajo tedensko na društveni ravni, pripravljajo pa se tudi za različna tekmovanja.

Večjo stopnjo požarne varnosti predstavljajo tudi številni gasilski aparati, ki so jih občani kupili tudi na priporočilo društva.

Bistveno razliko med časom pred 50 leti in danes povzame Ivan: »Včasih smo se

učili špricati in zalivati z vodo, danes pa se učijo, kako vstopati v prostor in z minimalno količino vode doseči čim boljše rezultate.« In Franci ga dopolni: »Z današnjega vidika smo takrat delali zelo amatersko.«

Zaradi načina obveščanja (s pozivniki), sodobnih vozil in tehnične ter osebne varovalne opreme sta danes čas in učinek njihovega delovanja bistveno drugačna kakor pred petdesetimi leti. In če sta mladim današnja tehnika in današnji način posredovanja nekaj samoumevnega, starejši vedo, da je bilo potrebno mnogo korakov, da so jih kalili mnogi nesrečni dogodki, da so imeli veliko sestankov, vaj in tekmovanj, da so dosegli takšno raven. In kar nekaj še živčih je pri tem sodelovalo, med njimi zagotovo Branko, Franci in Ivan.

In zakaj se bo potrebovala *rosenbauerca* številka dve? Čeprav vozila poljanskega društva in ostalih društev v občini in širše zagotavljajo učinkovito posredovanje ob požarih, bo nova črpalka okrepila dejavnosti ob poplavah in različnih vajah ter usposabljanjih. Da bi le bila aktualna tako dolgo kot stara, ki je še vedno v pogonu. Nova je vsa »na knofe«, pove predsednik Borut Pintar – Pipi in »lažja kot ta stara,« doda Ivan. In če bo dočakala abrahama, se bo pisalo leto 2074, društvo pa bo praznovalo 180 let. Na pomoč!

Jaka Šubic

Na regijskem preverjanju usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RK v Kranju, ki je potekalo v sklopu Bogatajevih dni zaštite in reševanja.

Tomaž Čadež, prostovoljec treh desetletij – od gasilca do civilne zaštite in prve pomoči

Tomaž Čadež je eden takšnih prostovoljcev, ki je predan svojemu poslanstvu tri desetletja. Svojo pot je začel leta 1995 v mladinski ekipi poljanskega gasilskega društva, nadaljeval v operativno enoto in leta 2019 napredoval v čin višjega gasilskega častnika. Kot izkušen gasilec že leta deli svoje izkušnje in znanje v društvu in tudi zunaj njega. Vodil je mladinsko sekcijo v domačem gasilskem društvu ter pri Gasilski zvezi Škofja Loka. V prejšnjem mandatu je v poljanskem gasilskem društvu sprejel tudi vlogo poveljnika. Poleg dela, ki ga opravlja v gasilskem društvu, se aktivno posveča tudi prostovoljstvu v Civilni zaščiti in pri Prvi pomoči – Rdeči križ. V pogovoru nam je zaupal košček svojega življenja, povezanega s prostovoljstvom, ter delil z nami svoje poglede na prostovoljstvo v vseh treh organizacijah, v katere je vključen.

Kako se je začela vaša pot prostovoljstva v gasilskem društvu in kakšni so vaši spomini na prva leta v njem?

Spomnim se, da so v šoli delili letake, s katerimi so gasilci vabili mladino v svoje vrste. Gasilstvo me je zanimalo in sem se pridružil. Leta 1995 sem prišel v desetino mladincev, ki je tekmovala na tekmovanju Gasilske zveze Škofja Loka. To tekmovanje nam je prineslo odličen rezultat, kar me je gnalo naprej, da sem ostal v gasilstvu.

Kako ste se izpopolnjevali in napredovali v gasilstvu skozi leta?

Vse od leta 1997 dalje, ko sem dosegel čin operativnega gasilca, sem se izobraževal

na različnih specialnih izobraževanjih znotraj prostovoljne organizacije, s čimer sem postal najprej mentor mladine, kasneje bolničar, sodnik, nazadnje pa inštruktor. Leta 2019 sem po opravljenem izobraževanju napredoval v čin višjega gasilskega častnika.

Kako prostovoljstvo vpliva na vaše osebno življenje?

Gasilstvo je postalo del mojega življenja. Nešteto ur, ki sem jih vložil v delo z mladimi, v izobraževanju in izpopolnjevanju, me je obogatilo. Poleg osebnega zadovoljstva, ki je najpomembnejše, sem si pridobil tudi veliko praktičnega znanja in veščin. Ne nazadnje ne smem pozabiti na druženje, na prijateljske vezi, poznanstva, ki so se spletla v vseh teh

letih gasilskega udejstvovanja in ki pomembno oblikujejo moje življenje.

Kako usklajujete prostovoljno delo s službo?

Poklicno delo se pri meni nenehno prepleta z zasebnim. Nekako mi prostovoljstvo uspe izvajati v prostem času zunaj službenih obveznosti, ne rečem pa, da ne gre kakšen dan dopusta tudi za gasilce. Seveda so vse intervencije in specialna izobraževanja, ki potekajo v času službe, refundirani s strani Gasilskega poveljstva občine (v nadaljevanju GPO).

Kako ste kot mentor gasilske mladine vplivali na razvoj mladih gasilcev v društvu?

Mislim, da največ z zgledom, sam sem vedno stremel k povezovanju in pozitivnemu pogledu na življenje. Verjetno pa najbolj takrat, ko me je mladina videla pri prostovoljnem delu, ko sem pomagal človeku v stiski ali ko sem nekaj drugega naredil za skupnost, ki ji pripadam.

Kako ste prišli na Gasilsko zvezo Škofja Loka in kaj vas je spodbudilo, da ste prevzeli delo predsednika Mladinske komisije Gasilske zveze?

V gasilsko zvezo (v nadaljevanju GZ) sem prišel na predlog društva preko GPO kot njegov predstavnik. V GZ sem bil sprva član mladinske komisije, v letih od 2008 do 2013, in od leta 2013 do 2018 pa predsednik mladinske komisije. Odločitev za delo z mladimi v GZ pa je bila povsem spontana. Navdušila me je mladina, predvsem druženje z njimi ter povezovanje mladih iz vseh prostovoljnih gasilskih društev v GZ Škofja Loka.

Kakšne spremembe so se zgodile pri delu z mladimi, če ga primerjate s tistim v svojem otroštvu in mladosti?

Delo z mladimi se ni spremenilo, spreminjajo se aktivnosti, teme. Mlade je treba še vedno motivirati z atraktivnimi programi, ki vključujejo zanimive gasilske vsebine. Nekoč so mladi imeli manjši nabor pristočasnih dejavnosti, kot jih imajo danes, ko lahko izpopolnjujejo raznovrstne talente in se ukvarjajo s stvarmi, ki jih zares veselijo. V času mojega otroštva in mladostništva je bila edina organizirana dejavnost, ki smo jo mladi obiskovali, gasilsko društvo in še to zgolj med poletnimi počitnicami, ko smo se tradicionalno pripravljali na tekmovanje GZ. Za današnjo mladino je to premalo, mladi morajo biti danes vključeni in aktivni v organiziranih dejavnostih skozi vse leto.

Kako se je vaša vloga v gasilski organizaciji spreminjala?

V začetku sem sodeloval kot mladinec tekmovalci, skozi čas in postopno uvažanje v gasilki enoti pa so sledila izobraževanja za specialne naloge in napredovanja v čine ter imenovanja v organe

društva. Vse to za sabo potegne številne odgovornosti, povezane z odločitvami o delu in nadaljnjem razvoju društva. Poleg tega višji položaj zahteva nemalo vodstvenih sposobnosti.

Kakšne spremembe ste opazili v gasilstvu skozi svojo kariero?

Spremembe so v gasilstvu stalnica in lahko rečem, da smo v zadnjih letih kar napredovali. V mislih imam novo sodobnejšo in predvsem za gasilske uporabnike varnejšo opremo in tehniko. Čas prinaša napredek na vseh področjih življenja. Tako se moramo tudi gasilci izobraževati in usposabljeni, da se znamo spopadati z vsemi novostmi, na primer: veliko je sodobnih materialov, drugačna je gradnja objektov, v prometnih nesrečah so udeležena sodobna visokotehnoška vozila in še mnogo drugega. Na intervencijah se lahko srečamo z vsem mogočim in na vse to moramo biti kar najboljše pripravljeni.

Kako se po vašem mnenju spodbuja medgeneracijsko sodelovanje v gasilskem društvu?

Veseli me, da PGD Poljane povezuje različne generacije v kraju. Poleg velikega števila mladih zagnanih gasilcev in prav tako operativnih ter drugih članov, vztraja tudi veliko število starejših gasilcev, ki se radi zberejo in družijo v gasilskem domu. Seveda ne ostajajo samo pri svojih kramljanjih, pač pa so tudi zelo aktivni. Tekmujejo na gasilskih tekmovanjih, se pripravljajo nanj ter sodelujejo pri vseh dejavnostih društva. Društvu so vedno na razpolago, vedno pripravljeni pomagati, zlasti pri pripravah na dogodke v organizaciji društva. Ob posebnih priložnostih, nekajkrat na leto, se zbere v društvu celotno članstvo. Takrat je res lepo pogledati to skupnost, kako deluje v simbiozi od najmlajših do najstarejših članov.

Kakšne ovire ali težave vidite v prostovoljstvu, ki bi lahko omejevale njegov razvoj ali učinkovitost?

Predvsem se bodo težave v prihodnje generalno kazale v članstvu. V današnjih časih je zanimanja za prostovoljstvo med mladimi vse manj. Spremembe opažamo

pri manjšem številu mladega članstva, s čimer se v prihodnje nakazujejo težave za celotno društvo.

Kateri dogodek ali izkušnja vas je najbolj zaznamovala v prostovoljni karieri?

Vsekakor me najbolj zaznamujejo raznovrstne intervencije, posebej še tiste s smrtnim izidom.

Kaj vas motivira, da se še naprej vključujete v prostovoljno delo?

Čeprav se sliši še tako neizvirno, vsakdanje, toda največja spodbuda, da vztrajam v tem delu že tako dolgo, je občutek, da si napravil nekaj dobrega, da si pomagal po svojih najboljših močeh, najbolj takrat, ko so prizadeti v naravni ali kakšni drugi nesreči pomoč najbolj potrebovali. Največja motivacija je zame nuditi po svojih najboljših močeh pomoč znotraj gasilske enote ter zlasti prizade tim v naravni ali drugi nesreči.

Kakšen nasvet bi dali mladim, ki bi se želeli vključiti v prostovoljno delo kot gasilec ali prostovoljec pri prvi pomoči in civilni zaščiti?

Vsekakor dobrodošli, naj pridejo v naše vrste in sami pogledajo, kako delujejo prostovoljne organizacije. Verjamem, da je med nami mnogo mladih, ki v sebi nosijo čut za sočloveka. Včasih je potrebne le nekaj spodbude, morda prijatelj, da se oba skupaj vključita. Mogoče bo za koga, upam, že dovolj velika spodbuda tudi tale moj intervju.

Kakšno nalogo kot prostovoljec Civilne zaščite in Prve pomoči opravljate?

V ekipi prve pomoči sem član – bolničar in imam povezovalno vlogo z ustanoviteljico ekipe prve pomoči, ki je Občina Gorenja vas - Poljane.

V čem se vse tri vrste prostovoljstva dopolnjujejo, morda izključujejo?

Vsa tri prostovoljstva imajo enak cilj in to je nuditi pomoč ljudem, ki so je potrebni.

Ima pa vsaka organizacija določene specifikacije tako na organizacijskem, kot tudi na samem operativnem področju. Vse bolj se zavedamo, da smo lahko le s povezovanjem različnih prostovoljskih enot še bolj uspešni in učinkoviti. Vse večje naravne nesreče v zadnjem obdobju to tudi potrjujejo.

Kako potekajo tekmovanja pri Civilni zaščiti in Prvi pomoči?

Preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa ima več ciljev. Prvič, želimo, da se vsi naučimo, kako preprečiti nesreče, in če do njih pride, da lahko pomagamo sebi in drugim. Prav tako spodbujamo člane ekip, da se učijo več in ostajajo na tekočem z novostmi na področju prve pomoči. Del preverjanja je tudi, da obnovimo svoje znanje in veščine, da ostanejo ljudje vedno pripravljeni pomagati. Poleg tega želimo izboljšati naše sposobnosti za sodelovanje pri nujenju prve pomoči v različnih situacijah, kot so poškodbe ali bolezni. Pri preverjanju se osredotočamo na preverjanje našega znanja in veščin prve pomoči. Ekipa opravlja naloge pod nadzorom ocenjevalcev, ki ocenijo naše delo in nam dajo povratne informacije, še posebej poudarjajo pravilno ravnanje. Sledi ocenjevanje naše usposobljenosti. Preizkus praktičnega znanja poteka na regijskih preverjanjih na različnih delovnih mestih in situacijah. Ena od nalog je ocenjevanje uporabe radijskih postaj ter prevoz poškodovanih ali nenadno obolelih oseb.

Kako ste prišli v ekipo Prve pomoči in Civilne zaščite?

Prvi stik s Prvo pomočjo sem dobil na tečaju za bolničarja znotraj gasilskih vrst. Ker me je to področje zanimalo, sem se udeleževal dodatnih izobraževanj in počasi spoznal ekipo prve pomoči, kjer so specializirani in se usposablja izključno na področju prve pomoči. In tako me je pot zanesla najprej v ekipo prve pomoči Občine Škofja Loka, trenutno pa delujem v ekipi prve pomoči Civilne zaščite Občine Gorenja vas - Poljane.

S čim se še ukvarjate oz. kaj počnete v Civilni zaščiti?

Predvsem se urimo in vadimo postopke prve pomoči znotraj ekipe, povezuje-

mo se z ekipami prve pomoči sosednjih občin. Sodelujemo tudi z gasilskimi enotami znotraj naše občine ter enkrat letno izvedemo skupno vajo. Tekmujemo na regijskem preverjanju ekip prve pomoči. V zadnjem obdobju pa širimo glas o pomembnosti nujenja prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja preko raznih dogodkov in prikazov na različnih lokacija med krajani naše občine.

S svojim pristopom k prostovoljstvu je Tomaž postal zgled za mnoge. Njegova požrtvovalnost, predanost in energija so pomemben del naše skupnosti, ki nas spodbuja k večji solidarnosti in angažiranosti. Prepričana sem, da bo Tomaževa zgodba spodbudila mnoge, da se vključijo v prostovoljno delo in pomagajo ustvarjati boljši svet za vse nas.

Eva Krek

Tomaž Čadež, prostovoljec tri desetletja

Naravne katastrofe v Poljanah

Ko narava pokaže svojo neusmiljeno moč, se ljudje znajdejo tudi v najtežjih preizkušnjah. V takih trenutkih postanejo solidarnost, pogum in pripravljenost pomagati ključni za preživetje. Poljanci so sicer znani po svoji samostojnosti in medsebojni pomoči, a v zadnjih letih so se tudi sami večkrat znašli v hudih naravnih nesrečah. Jeseni leta 2014 so nenapovedane poplave prizadele Poljane, Predmost in Hotovljo, povzročile obsežno škodo in prestrašile prebivalce. Ko so jih obdajale visoke vode in si sami niso mogli več pomagati, je bila njihova edina rešitev hitra intervencija gasilcev. Podobno so se avgusta 2023 soočili z rekordno visoko vodo in uničujočimi plazovi, ki so ogrozili življenja in premoženje. Ob vsakem klicu na pomoč so se gasilci izkazali z neizmerno požrtvovalnostjo in pogumom.

Poplave 20. oktobra 2014

Jeseni 2014 vremenoslovci niso napovedali nobene posebne nevarnosti visokih voda, a Poljane, Predmost in Hotovljo so zajele poplave, kakršnih prebivalci teh vasi dotlej niso pomnili.

Družina Košir iz Hotovlje

Družina Košir iz Hotovlje se je ponoči zbudila z neprijetnim občutkom. Marjeta je ponoči odšla v dnevno sobo zaradi izpada elektrike. Ob blisku strele je opazila, da je zunaj potok prestopil bre-

gove, da voda teče po dvorišču in da je že težko najti nepoplavljen prostor. Zbudila je moža Jožeta in skupaj sta pregledala hišo. V kleti je takrat voda narasla že do druge stopnice. Nobenih vrat nista mogla odpreti in zbal so se, do kod bo prišla voda, kako bodo prišli skupaj z otroki iz hiše. Voda je prodirala v hišo z zadnje strani. Vrh smreke, ki se je podrla ob plaz, je razbil okno in prostor je voda zalila do stropa. Ko je šel Jože pogledat v klet, je voda močno pritisnila na steklo v vratih, ga odnesla in zalila še vse druge prostore. Takrat ni bilo kaj narediti. Vse stvari, ki so jih imeli,

so bile že mokre, voda je bila ledena in edino, kar so lahko napravili, je bilo, da so šli ven skozi okno. Voda v hiši je segala do stikal za luči in z vso svojo silo je nosila okrog pohištvo, oblačila in zimsko zalogo. Železna garderobna omarica je začela butati ob garažna vrata in jih odmaknila, tako da je voda počasi do jutra le odtekla iz hiše. V tisti noči do njih ni mogel priti nihče, kajti cesta je bila iz Poljan neprevozna. Prvi so prišli gasilci s Sovodnja z zgornje strani grape in pregledali razmere. Naslednji dan se je začelo čiščenje nove in stare hiše. Poleg gasilcev je prišla na pomoč tudi Slovenska vojska, pridružili so se tudi sosedje in prijatelji. Eden od gasilcev je opazil, da se je nedaleč od hiše pojavila tudi razpoka in da grozi nevarnost plaz. Pravočasno so jo pokrili in k sreči se plaz ni sprožil. V prvih dneh so jim gasilci prinašali tudi hrano. Veseli so bili pomoči vseh, ki so jim prišli pomagat.

Poplave 4. avgusta 2023

V Poljanah se je sirena ponovno oglasila 4. avgusta 2023. Poljanci, ki živijo nekaj metrov višje od Sore in potokov, ki vanjo pritekajo, so si verjetno mislili, da rdeči alarm, ki je bil napovedan, in z njim obilica dežja zanje nista predstavljal večje nevarnosti. Toda tisto noč ni narasla le Sora, ampak je voda drla od vsepovsod. Tokrat so večji strah povzročili plazovi.

Družina Mateje Tušek iz Poljan

Mateja pove, da jih zvečer ni skrbelo zaradi dežja, kajti bilo je napovedano, a vseeno so zaradi grmenja in bliskanja težko zaspali. Ponoči sta se skupaj s partnerjem Andrejem zbudila ob zvoiku sirene. Šla sta preverit, kaj se dogaja. V hiši je bilo že 20 cm vode in posumila sta, da je zunaj zamašen odtok. Med čiščenjem odtoka sta opazila soseda, ki je hodil okrog z lučko v roki. Odšla sta preverit, kaj se dogaja, saj sta vedela, da sta z ženo sama doma. Po prebijanju čez blato jima je sosod povedal, da ima tudi sam razdejano dvorišče in tako sta z Andrejem vedela, od kod vsa obilica vode. Ob vračanju sta se skoraj spotaknila že ob prvi plaz, ki je zasul odtok, prav tistega, ki sta ga prej očistila. Poklicala sta gasilce, ki so se hitro odzvali in sporočili, da pridejo pogledat, takoj ko bodo lahko.

Gasilci so pomagali pri čiščenju okolice hiše pri Tuškovih.

Andrej si je priskrbel bager in začel odstranjevati zemljo, Mateja pa je, preden je šla čistiti kanale, poskrbela, da so bili otroci na varnem v hiši in jim prepovedala hoditi v klet. Na pomoč sta prišla še njen brat in sosod. Vsak je delal na svojem vogalu, kjer so poskušali očistiti kanale in odstraniti čim več zemlje. Potem se je sprožil plaz. Matejin brat je glasno opozoril Matejo in začela je teči, a zaradi vsega blata ji ni uspelo. Zasulo jo je. Za hip je pomislila, da je napočil njen konec, toda rekla si je, da ima še otroke in da danes še ne bo konec. Poskušala je plezati in uspelo ji je spraviti roke na plano. Družina jo je zelo hitro spravila na plano. Imela je občutek, da je vse skupaj trajalo veliko dlje, a po Andrejevih besedah je bila zunaj v slabi minuti. Nečakinja ji je začela umivati obraz in v tem so že prispeli gasilci, jo primerno oskrbeli, položili na nosila in predstavili v staro hišo, kjer je počakala na helikopter, ki jo je odpeljal v bolnišnico. Prišla je tudi soseda, ki je medicinska sestra,

in potrdila, da Mateja nima hujših notranjih poškodb. Na vprašanja, kako je bilo leteti s helikopterjem, pove, da se ne spominja kaj dosti, le to ji je ostalo v spominu, da jo je zelo zeblo. V bolnišnici, ko je adrenalin počasi popuščal, je začela čutiti bolečino, posebno po tem, ko jo je medicinsko osebje opralo s cevjo za vodo. Bila je prekrita z modricami. A k sreči ni imela večjih poškodb, tako je prišla domov po treh dneh z zaščito ustnico in z roko v mavcu, ker je imela zlomljen palec.

Družina Šega iz Poljan

Nejc in Petra sta se s hčerkama Zalo in Tino v soboto vselila v novo hišo. Ko je bil napovedan rdeči alarm, si niso mislili, da bo toliko vode. Vedeli so, da bo Sora verjetno prestopila bregove in si v šali dejali, da bodo imeli pogled na morje. Toda zakonca sta kljub temu preverila, ali so jaški okrog hiše očiščeni. V noči s četrtna na petek pa je zakonca zbudil

Pod hišo družine Šega se je sprožil drugi plaz in s sabo odnesel škarpno z vso inštalacijo.

pok pločevine. Odšla sta pogledat in videla, da se je za hišo odtrgal plaz in da je skala priletela v Nejčev avto. Ker je voda neusmiljeno drla mimo hiše, sta začela iskati zasuti jašek, da voda vendarle ne bi vdrla v hišo. Zemlja je bila namočena in Petra je šla po rokavice, da bi lahko vodi z rokami naredila pot. Ko je prišla na teraso, je zaslišala pok veje in pred njenimi očmi se je bližnje drevo odpeljalo po bregu zaradi plaz, ki se je sprožil malo prej. Skupaj z Nejcem sta pregledala situacijo in videla, da ne moreta veliko storiti. Da voda ne bi prišla v hišo, je Petrina sestra na pomoč poklicala gasilce, a je bila linija nedosegljiva. Po večkratnih poskusih ji je uspelo. Nejc in Petra pa sta še vedno iskala jašek, ki sta ga našla tik pred prihodom gasilcev in voda je začela odtekati. Gasilci so preverili situacijo in svetovali, naj se družina umakne v gasilski dom. Dekleta so z najnujnejšimi stvarmi odšla, Nejc pa je ostal pri hiši. Zaradi naraščanja vode so se nato predstavila h kmetijski zadrugi, kasneje so jih sosedje povabili v svojo hišo, nato pa so se peš odpravila k Nejčevi sestri na Brda. Medtem so gasilci s polivinilom pokrili plaz pod hišo. Naslednjo noč je Nejc ostal v hiši in nekaj trenutkov za tem, ko se je odpravil spat, je plaz odtrgal oporni zid ter skupaj z njim vso vodno in elektro inštalacijo, potrgalo je cevi toplotne črpalke, zunanjo enoto pa odneslo po bregu. Prišli so gasilci, ki so preprečili izhajanje vode iz cevi. Naslednji dan jim je civilna zaščita priskrbela polivinil, ki je v celoti pokril plaz pod hišo. V naslednjih dneh so prihajali na ogled občinski poveljnik gasilcev, predstavniki Civilne zaščite in predstavniki Občine. Družina je ostala še dva meseca pri družini iz Poljan. Oktobra pa so se ponovno vselili nazaj v novi dom.

Družina Štravs z Volče

V četrtek popoldne je družina doma spremljala vremensko napoved, oče Andrej s sinom in mojim bratom Tadejem pa sta bila še v gozdu. Kmalu sta prišla domov in skupaj so pregledali okolico hiše. Zvečer je začelo močno deževati in družina je odšla mirno spat. Zjutraj je Katjo zbudil klic sošolke s prošnjo, če bi prišli reševat avto, ki je zabredel v vodo. Z Andrejem sta odšla in videla, da je res nenormalno veliko vode in da

je Ločivnica prestopila bregove. Po njunem prihodu domov ni bilo več elektrike. Pripravili so agregat in začeli z delom v hlevu. Katja je bila še zunaj in slišala pok. Odtrgal se je električni kabel, ki je bil pritrjen na hišo. Električni drog se je odpeljal s plazom v dolino. Novico je povedala drugim, ki so bili v hlevu. Pregledali so situacijo in videli, da ni nič ogroženo in hitro odšli nazaj k molži, ker so bile molzne enote še priključene. Po koncu dela so si natančno pregledali situacijo, govorili s sosedi, kajti plaz je delno lezel tudi proti njihovi hiši. Gasilcev niso klicali, saj so vedeli, da je povsod veliko vode in so menili, da pri njih še ni tako hudo in je drugod lahko še slabše. V tem času so s helikopterjem odpeljali sosedovo Matejo, ki jo je zasul plaz. Naslednji dan, kmalu zjutraj, se je odtrgal še en del plaz, tako da je bila skrb še večja. Prišli so gasilci, predstavniki Civilne zaščite, zastopniki Občine in gozdarji. Začeli so pregledovali teren in ocenili, da je situacija tukaj ena izmed najhujših. Vsi so bili začudeni. Strah pa se je večal, ker so se bali, da bo po bregu odneslo cesto, drvarnico in delavnico. Gasilci s Hotavelj so prišli pokrit plaz, da voda ne bi tekla v razpoke. Vsa naslednja jutra so bili prestrašeni, ker so se bali, da bo odneslo še več. To so bili dnevi strahu in negotovosti. Podjetje Geoport tal je ponudilo pomoč pri sanaciji plaz. Občina je odobrila projekt in dela so se začela. Začeli so z odmetavanjem blata. Delo je potekalo tri dni. Potem so začeli razmišljati, kako naprej, kje in kaj postaviti, v igri sta bila gradnja opornega zidu in zabijanje pilotov. Sredi dneva je Andrej pregledal teren in objekte ter videl, da se cesta poseđa in da so nastale razpoke na objektih. Poklical je na Občino in podjetje Geoport. Prišli so pogledat in ocenili, da obstaja nevarnost, da vse splazi po bregu, ter odločili, da je treba izprazniti objekte. Ker je bilo stanje precej kritično, so poklicali gasilce, ki so pri tem pomagali. Družina je v tistih dneh živela v hudem strahu. V dveh urah so bili prostori izpraznjeni. V tem času je Občina v dogovoru s projektantom organizirala intervencijsko sanacijo. Takoj se je odzvalo sedem gradbenih podjetij. Vozili so material in ga začeli nasipati na plazovito območje ter s tem obvarovali objekte in del ceste proti sosеду. Štiri dni so intenzivno vozili material. Po

Pogled z vrha plaz, pri družini Štravs, pred odmetavanjem blata

dveh dneh se je cesta skupaj z objekti prenehala posedati. Takrat je bilo najhujše mimo. Sanacija plaz, je zdaj končana in občutek varnosti se je vrnil.

Nesreče, opisane v tem prispevku, so bile med najhujšimi. Nobena od družin, ki nam je zaupala svojo zgodbo, si niti v sanjah ne bi mogla zamisliti podobnega scenarija, kot se je v poplavih zgodil prav njim. In tudi tega ne, da so jim gasilci, Civilna zaščita, Občina, gradbena podjetja in ne nazadnje prijatelji, svojci ter ljudje dobre volje tako nesebično ponudili pomoč. Dogodkov ne bodo mogli nikdar pozabiti, spominjajo pa se jih po eni strani z občutkom tesnobe in po drugi s hvaležnostjo, da so ostali živi, da so se lahko varno vrnili na svoj dom. Hvaležni pa so tudi mnogi drugi, ki so se v teh poplavih ali kdaj koli v preteklosti prav tako borili z naravo, ko so jim gasilci s svojo predanostjo, strokovnostjo vedno hitro priskočili na pomoč. Skupnost se zaveda, da brez njihove pomoči in podpore prijateljev, sosedov in širše skupnosti ne bi mogli uspešno premagati teh preizkušenj. Skupaj ustvarjajo varnejše okolje, kjer se lahko vsak zanese na pomoč v najtežjih trenutkih.

Anja Štravs

Janez Buh – Raflnu v akciji pri rosenbauerci

Veterani PGD Poljane se spominjamo

Gasilsko društvo je kot velika družina, ki vzgaja, izobražuje in spremlja svoje člane, nekatere od mladih nog pa čisto do groba. Vse starostne skupine v društvu gradimo to skupnost – ob delu, učenju, v življenjsko pomembnih akcijah pa tudi na različnih druženjih, ki jih znamo sami zelo dobro organizirati. Ker je društvo v svojem poslanstvu namenjeno človeku – najbolj tistemu, ki potrebuje pomoč –, je nekaj naravnega, da človečnost in medsebojno pomoč gojimo tudi med seboj. Verjetno smo veterani prav zaradi teh lastnosti deležni v društvu posebnega občutka sprejetosti. Svoje pomembnosti za društvo se radi spominjamo ob snidenjih, najraje v »bunkerju«, kot radi rečemo pritlični sobi gasilskega doma, v kateri se radi zadržujemo. Najpogosteje nas skliče naš Franci Podobnik, vodja veteranov, ki ima z vodenjem precej dela. Trenira nas za tekmovanje, organizira gasilske vaje, vabi na sestanke, pohode in razne delovne akcije, ki se jih radi udeležimo. »Še posebno nam leži postavljanje šanka na prireditvenem prostoru za veselico, ob katerem lahko veterani zdržimo nenavadno dolgo,« hudomušno doda Mato na srečanju, ki ima tokrat namen strniti spomine za Vaščana ob 130-letnici našega gasilskega društva. Nekaj najlepših, najbolj izvirnih smo zapisali in sledijo v nadaljevanju.

LADO Frlan, Predmošančku: Še danes imam živo v spominu tekmovanje iz Škofje Loke, ko sem se pri izvajanju nalog proti koncu vaje spotaknil in padel. Ne da bi vedel, da je z mano kaj narobe, sem se hitro pobral in zaključil vajo tako, kot je treba, ter se postavil na mesto zaključka vaje. Zame je bilo v tistem trenutku najpomembnejše, da smo vajo zaključili in šele nato sem prišel na vrsto jaz s svojim padcem in njegovimi posledicami, ki sem jih zaznal šele, ko je sodnik opazil kri na mojem obrazu. Odpeljali so me v zdravstveni dom.

JANEZ Bohinc, Zavratarju: Ali se spomnite naliva po tekmi na Jereki na Pokljuki, ko smo v šotoru čakali na razglasitev? Voda je kot potok tekla skozi šotor.

RAJKO Božič: To je bilo pa na tekmovanju v Bitnjah pri Kranju. Kot vodja ekipe sem šel prijaviti našo skupino. Od vsakega veterana v ekipi sem pobral osebne izkaznice in jih šel pokazati kontroli, ki je preverila, če vse »štima«. Po pregledu osebnih izkaznic mi je možakar, ki je vodil evidenco, hudomušno predlagal, naj se ekipa poimenuje kar Veteranska

skupina Janezov, saj je bilo v njej kar pet od sedmih članov z imenom Janez, česar dotlej sploh nismo opazili.

JANEZ Bohinc, Zavratarju: Kaj pa tisto, ko sta me Mato in Andrej na mokri vaji v Delnicah čez streho namočila? Na vaji smo se razporedili okrog objektov, na katerih smo prikazali napad v primeru požara. Jaz sem bil ne eni strani objekta, Mato in Andrej pa na drugi. Ko se je vaja razvila, sta onadva z druge strani usmerila curek na streho in še čez, tako da sem dobil pošiljko vode za vrat. Po moje sta prav onadva takrat porabila toliko vode, da je vzdrževalcu vodovoda Slavku aplikacija pokazala prekomerni odvzem vode iz sistema. Slavko je nemudoma prišel na mesto odvzema v prepričanju, da se je zgodila okvara na vodovodu. Po vaji smo skupaj z njim v garaži Janeza Kisovca ob prigrizku in dobri kapljici v prijateljskem pogovoru vse lepo pokomentirali. Jaz pa sem se medtem posušil.

TOMAŽ Poljanšek, Boštjancu: Ja, pa balinali smo gasilci veterani tudi. V Žireh smo na balinanju dosegli drugo mesto. V ekipi so bili poleg mene še Mato, Andrej in Ivan. Ker nam je dobro šlo, smo se udeležili še tekem v Cerknem in na Sovodnju.

JANEZ Bohinc, Zavratarju: Da ne bi mislili, da veterani vaje za tekmovanje jemljemo kar tako za šalo in nič zares, naj navedem en lep primer. Enkrat je šel Miro namesto na vaje raje na trgatve, zato pa je po vrnitvi med nas veterane občutil sankcije. Na tekmovanju je moral dati za rundo, če je hotel, da se vse srečno izteče. Pa brez poškodb tudi ni šlo. Še dobro se spominjam priprav na tekmovanje, ko sem se s tako silo zagnal v tek, da se mi je strgala tetiva. Za tisti dan, pa tudi za tisto leto, je bilo vaj zame konec. Janez Oblak, Bolantaču, me je odpeljal v zdravstveni dom. Prizadevni Franci pa je, na srečo, prav kmalu dobil mojo zamenjavo.

Franciju smo veterani hvaležni v več ozi-
rih, med drugim tudi zato, ker skrbi za
povezovanje naših veteranov z vetera-
ni GD Gorenja vas. Z njimi smo nekoč,
ko je gorenjevaške veterane zastopal še
Janko Oblak, imeli skupne mokre vaje
pri Lužarju v Delnicah in na Žirov-
skem vrhu ter pri Kalarju v Gorenji vasi.

Diploma in pokal z evropskega gasilsko-tekmovalnega v Avstriji, 1976

Vajo je organiziral in vodil ob svojem zaključku in predaji dolžnosti Marku Stanoniku Janko sam. Takrat se nas je zbralo veliko število gasilcev veteranov. Zaključek pa je bil v prijetnem vzdušju v novem Gasilskem domu v Gorenji vasi.

Poleg gasilskih vaj sta Franci in Janko organizirala tudi kar nekaj lepih poho-
dov, ki jih je vodil naš član, veteran Janez Kisovec, ki je tudi izkušen alpinist.

JANEZ Bohinc, Zavratarju: Ali se spomnite pohoda na Brda in dobrega ričeta in

še drugih dobrot, s katerimi nas je v Dobenski Ameriki pogostil Janko?

MIRO Stanonik: Ja, pa tudi žganica od Zavratarjuga Janeza pri Jekapču na Brdih nam je dobro dela. Orehevec od Degerinovega Janeza pa je vselej pomagala, da je beseda na pohodih lažje stekla.

JANEZ Kisovec, Degerinu: Spomina vreden je bil tudi pohod iz Javorij na Malenski vrh, po domače na Gura. Lepo število veteranov iz GD Gorenja vas in našega društva se nas je zbralo v Javorjah. Pot nas je vodila skozi Sevnico in naprej po stezi do cerkve na Gori. Miro nam je odprl mežnarijo, kjer smo se ob prijetnem pogovoru odpočili. Ogledali smo si potem še cerkev, v kateri so, kot se spodobi na takem kraju, pevsko navdahnjeni udeleženci pohoda zapeli Marjino pesem. Nazaj smo se vračali skozi Brinje do gostilne Blegoš v Javorjah, kjer smo ob prigrizku in dobri kapljici prijetno utrujeni zaključili naše srečanje.

Med bolj žlahtne spomine sodijo tisti starejši, ki se jih drži že tančica nostalgije.

LADO Frlan, Predmošančku: Rad se spomnim, kako sem učil mlade za izpit izprašanega gasilca. Ob tem sem vesel, da mladi uspešno nadaljujejo naše delo, ki pa se je zelo spremenilo, kot se spreminjamo tudi mi veterani.

JANEZ Oblak, Bolantaču: Meni je ostal spomin na tekmovanje iz leta 1976 v Fürstenfeldu v Avstriji. Naše društvo je bilo izbrano, da odide na evropsko gasilsko tekmovanje, ki so se ga smela udeležiti le tri gasilska društva iz Slovenije. V Gasilski zvezi Škofja Loka je odločitev za naše društvo padla potem, ko smo zmagali na medobčinskem tekmovanju v Železnikih. Za nas je bilo tekmovanje na takšni ravni velik zalogaj, saj do takrat še nismo tekmovali zunaj meja takratne Jugoslavije. Intenzivno smo začeli z vajami. Obiskali smo gasilce v Begunjah, ki so tisti čas v svojih dosežkih na tekmovanjih kotirali zelo visoko. Dali so nam kar nekaj dobrih nasvetov, med njimi tistega o prenašanju cevi, s čimer bi se lahko skrajšal čas na tekmovanju. Tik pred tekmo, že v Avstriji, so nam begunjski gasilci pokazali še vzorec nosilca

cevi, ki so ga uporabljali avstrijski gasilci in kakršnega pri nas v tistem času še nismo poznali. Begunjski gasilci pa so imeli zaradi bližine meje in čezmejnega sodelovanja s tem več izkušenj. To spoznanje nam je na samem tekmovanju precej pomagalo do uspeha. Pred samim nastopom na tekmovanju smo se zaradi zastarelih uniform počutili nekako nelagodno. Nekateri so se nam še celo posmehovali, ko smo prišli na izvedbo vaje. Kljub temu ali morda prav zaradi tega smo vajo vzeli resno. Hoteli smo dokazati, da uspeh ni odvisen od videza. Dosegli smo drugo mesto v kategoriji ter na koncu poželi velik aplavz. Prehiteli smo celo naše bolj izkušene prijatelje iz Begunj. V spominu s tega tekmovanja mi je ostala tudi velika parada, ki so jo priredili po končanem tekmovanju in v kateri je sodelovalo več kot tisoč gasilcev iz vse Evrope.

Posebej globoko se nam gasilec vtisnejo spomini, kadar se soočamo z reševanjem pred požarom.

MIRO Stanonik: Meni je ostal v spominu požar, ki ga je povzročila strela na Kosmovi domačiji. S pokojnim Janezom Buhom sva črpala vodo iz Ločivnice. Janez je skrbel za rosenbauerco, jaz pa sem stal v vodi in skrbel, da se ni zamašilo sesalno sito. Ko je bil požar pogašen, smo takoj začeli s čiščenjem, s čimer smo nadaljevali še ves naslednji dan.

V spominu imam tudi požar na Dobravi, ki je bil točno na novoletno noč. Doma sem ob polnoči opazoval rakete, ki so švigale v zrak. Zle slutnje so me obšle, da sem dejal svoji ženi Mileni: da se ja ne bo kaj vžgalo. Nekaj trenutkov po tistem pa sem že zaslišal sireno in kaj drugega kot takoj v akcijo. Naglo smo se zbrali in odhiteli na kraj požara. Spomnim se hudega mraza, ki je oteževal gašenje. Klančina pod gorečo hišo se je zaradi vode, s katero smo gasili, spremenila v drsalnico. Voda je sproti zmrzovala. Po tistem sem sodeloval še v eni zimski akciji, ki mi je ostala v dobrem spominu. Takrat so bile zime veliko bolj mrzle, kot so danes, zato so bila kurišča za ogrevanje veliko bolj obremenjena. V hiši pokojnega kovača Matevža Krmelja se je vžgal nosilni tram, ki je bil naslonjen na zid dimnika. Z ženo Mileno sva se

ravno vrnila iz službe. Jaz sem zakuril v peči, da bi nas ne zeblo, Milena pa je ravno palačinke položila na mizo, ko se je zaslišala sirena. Vse smo pustili in odhiteli na kraj požara, toda ognja ni bilo opaziti. V kuhinji se je pod, ki je bil nalepljen na betonski plošči, zaradi vročine napihnil. Na stropu pod kuhinjo pa je nastal velik črni madež. V stanovanju smo namestili gasilne aparate, pripravili brizgalno in potem z železnim drogom odprli strop pod kuhinjo. S stropa se je vsula žerjavica. Odstranili smo strop in izvlekli ožgane tramove. S tem smo preprečili še dodatne težave, ki bi lahko nastale ob gorenju pod betonsko ploščo. Matevž nam je po končani akciji pripravil obilno malico in vsi skupaj smo bili veseli, da se je tako končalo.

Veterani na Gori

Časi se spreminjajo. Veterani ob spominih na preteklost to lahko z gotovostjo potrdimo. Tehnologija je vedno bolj izpopolnjena in nudi veliko več. Včasih smo imeli gasilci za prevoz kombi znamke TAM, ki je bil počasnejši od fiča. Slednji nas je enkrat ob hitenju na sektorsko vajo na Polenškovem brdu celo prehitel. Takrat smo bili gonilna sila društva. Danes, ko smo postali veterani, pa z veseljem spremljamo mlajše gasilce, ki nadaljujejo naše delo, se stalno izobražujejo in pridobivajo nova znanja.

Skupina veteranov v prevladi Janezov

Veterani imamo tudi srečanja, na katerih se spominjamo pokojnih gasilcev. Samo v zadnjem letu smo izgubili štiri. Med njimi dva dolgoletna gasilca in veterana, tekmovalca Janeza Buha in Staneta Oblaka. V našem »bunkerju« se ob družjenjih prepleta mnogo spominov, tudi na pokojne gasilce, sami pa upamo, da jih bomo lahko še dolgo obujali, pa tudi, da bi lahko še dolgo prispevali k ugledu našega društva. Ob koncu se moramo veterani vendarle tudi zahvaliti, posebno vodstvu PGD Poljane, ki nas podpira in nam omogoča izvedbo vseh zastavljenih načrtov, zaradi katerih se počutimo v društvu sprejete in pomembne. Kako lepo je bilo slišati predsednika Boruta po zadnji uspešno izvedeni občinski mokri vaji v Hotovlji pri Bolantaču: »Veterani, hvala vam. Brez vas ne bi bilo nas.«

Veterani na delu

Šola v Žireh (Objavljeno v prispevku Vilijema Tomata z naslovom *Gasilska šola Žiri, Medvode, Murska Sobota*, 2014)

Izobraževanje gasilcev nekoč in danes

Začetki izobraževanja gasilcev na Slovenskem

Prvo prostovoljno gasilsko društvo je bilo na ozemlju današnje Republike Slovenije, takrat del Avstro-Ogrske, ustanovljeno leta 1869 v Metliki. Prve korake v slovenskem gasilskem izobraževanju je napravil Ignac Merhar. Da bi se razširilo slovensko gasilsko poveljevanje namesto nemškega, je Merhar leta 1886 izdal prvi slovenski **Vadnik**. V priročniku je razložil slovenska povelja, službeni in poslovni red, vzorec za prošnje in vloge ter sestavil redovne vaje in vaje z gasilskim orodjem. **Vadnik** je imel velik pomen za nadaljnji razvoj slovenskega gasilstva, saj je bil to prvi strokovni gasilski priročnik, napisan v slovenščini.

Kasneje so bili izdani še drugi »vežbalni redi ali vežbovniki«. Tako je Albin C. Achtschin leta 1894 izdal učbenik, v katerem je Fran Barle, načelnik v Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem med letoma 1914 in 1920, zapisal, da gre za redne vaje in vzdrževanje gasilnega orodja. Josip Širca iz Žalca pri Celju pa je leta 1899 sestavil vežbovnik v slovenskem in nemškem jeziku po predpisih Zveze štajerskih gasilskih društev s sedežem v Gradcu z namenom, da bi se slovenski gasilci na Štajerskem hitreje navadili na domače izraze in povelja. Leta 1906 je Fran Barle izdal *Redovne vaje za slovensko gasilstvo* itd.

Cilj vseh teh vežbovnikov je bil, da bi se uveljavilo enotno slovensko poveljevanje, kar pa se kljub Barletovim prizadevanjem ni zgodilo, saj je bilo pri nekaterih gasilskih društvih poveljevanje pogosto

pol nemško, pol slovensko tako pri vajah kot na požariščih praktično vse do prve svetovne vojne.

V obdobju med obema vojnama so prizadevanja na področju gasilskega izobraževanja dobila nov zagon, saj je eden od uradnih jezikov v kraljevini SHS (kasneje Kraljevini Jugoslaviji) postal slovenski. V slovenščini so izšli novi gasilski priročniki, s pomočjo katerih se je slovenski jezik v gasilstvu na Slovenskem dokončno uveljavil, izobraževanje pa lažje steklo.

Tako je septembra 1920 Fran Barle, takrat starešina »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«, pripravil obsežno gasilsko knjižico, v kateri je opisal poslovnik, gasilsko uniformo, osebno opremo gasilcev, oznake funkcionarjev, proste vaje, redovne vaje z orodjem in gasilska znamenja s piščalko, trobento in rogom.

Poveljnik poklicnih gasilcev Ljubljana Janez Furlan pa je leta 1935 izdal knjigo *Sodobna gasilska služba*. V knjigi je opisal gasilsko strategijo, taktiko, požarne prijavne naprave, cevi, brizgalne, lestve, aparate za oživljanje ter gašenje in uporabo motornih brizgaln, gašenje požarov v elektrarnah, gledališčih, kakor tudi zavarovanje gasilcev, predpise o uniformi in opreми gasilcev ter dodal Zakon o organizaciji gasilstva (sprejet leta 1933) ter slovensko-nemški slovarček.

Najbolj množične oblike izobraževanja med gasilci po prvi svetovni vojni pri nas so bile gasilske vaje, ki so jih organizirali zlasti ob proslavah gasilskih društev. Posebej slovesno pa je bilo na Vseslovenskem gasilskem kongresu v Ljubljani leta 1930, kjer se je zbralo okrog 10.000 gasilcev, ki so z vajami, izvežbanimi po vežbovniku, prikazali strokovno znanje in usposobljenost gasilcev.

Leta 1939 se je v Evropi začela druga svetovna vojna, toda ne še za Jugoslavijo. Slednja se je na vojno takrat še pripravljala tudi s pomočjo gasilskih organizacij. Minister za vojsko Kraljevine Jugoslavije je tega leta izdal več pravilnikov o obrambi pred napadi iz zraka. Naslednje leto so organizirali v Ljubljani devet tečajev, v Mariboru in Celju pa po šest za poveljnike gasilskih čet o pasivni zaščiti pred letalskimi napadi. Spomladi 1941 se je vihar, ki je divjal po Evropi, zgrnil tudi nad Jugoslavijo. Odpovedala je vojaška obramba in ozemlje Slovenije so okupirale nemška, italijanska in madžarska oblast, ki so gasilstvo urejale vsaka po svoje.

Po letu 1945

Posledice štiriletne vojne so čutili tudi gasilci, saj je bilo veliko gasilskih domov in opreme uničenih. Takoj po koncu vojne, maja 1945, se je začela obnovljati tudi gasilska organizacija. Odsek za gasilstvo pri Ministrstvu za notranje zadeve se je zavzemal za vzgojo in izobraževanje in že do ustanovitve Gasilske zveze Slovenije (v nadaljevanju GZS) leta 1949 je bilo organizirano 38 strokovnih tečajev. Člani, ki so opravili te tečaje, so po gasilskih četah organizirali sestanke in usposabljali ostalo članstvo. Tečaje je najpogosteje organiziralo PGD, izvajali pa so jih

Šola v Žireh (Objavljeno v prispevku Vilijema Tomata z naslovom *Gasilska šola Žiri, Medvode, Murska Sobota*, 2014)

v gasilskem domu, če so imeli dvorano, ki je tudi sicer služila za različne prireditve (koncerti pevskih zborov, gasilske godbe, gledališke predstave). Pogosto so uporabili prostore gasilskih orodišč in garaž, pa tudi prostore, ki jim jih je dala v uporabo občina ali osnovna šola.

Na Plenumu GZS aprila 1950 pa so sprejeli predpise o vzgoji prostovoljnih gasilcev in priznali kvalifikacije, ki jih ta vzgoja daje. Tako so izpitno komisijo za tečaj za izprašane gasilce pri društvih sestavljali člani upravnega odbora, društveni poveljnik in zastopnik okrajne zveze kot predsednik. Tečaje za strojnice in desetarje so organizirale okrajne gasilske zveze, izpitno komisijo pa je vodil predstavnik Gasilske zveze Ljudske republike Slovenije (v nadaljevanju GZ LRS). Kvalifikacija – čin za izprašane gasilca – je priznal upravni odbor društva, za strojnika štab brigade okrajne gasilske zveze, za desetarja upravni odbor okrajne gasilske zveze. Določeno je bilo tudi, kdo in pod kakšnimi pogoji ima pravico do čina gasilskega oficirja in višjega gasilskega oficirja, kar je priznaval upravni odbor gasilske zveze. Takrat so tudi sklenili, da bodo finančno podprli tečaje, ki so jih organizirale okrajne gasilske zveze. Sklenili so, da ne bodo več iskali prostorov za gasilsko šolo v Ljubljani, ampak v okolici. Po dolgem iskanju primernih prostorov za gasilsko šolo na Gorenjskem je bil potrjen predlog, da se zanj uredijo prostori v Žireh.

Že prvo nedeljo po objavi te odločitve so prihiteli v Žiri gasilci iz Škofje Loke na

prostovoljno delo. V prihodnjih tednih so se odzvale še druge prostovoljne gasilske čete, ki so skupno opravile približno 300 ur prostovoljnega dela. Tako so poleti 1950 gasilci Žirov in okolice skupaj z vaščani stavbo gasilskega doma dogradili in zasilno uredili za potrebe gasilske šole. Stavba je imela tri spalnice, eno učilnico in kopalnico. Vsak, ki je sodeloval, je hotel čim več vedeti o tem, kako bo potekal pouk v šoli, in marsikdo je na tistem sklenil, da mora tudi sam dokončati to šolo.

Dne 14. septembra 1950 je poveljnik GZ LRS Miran Špicar na seji upravnega odbora poročal, da bo gasilska šola v Žireh pričela z delom 1. oktobra in da je edina njena slaba stran ta, da je šola za predavatelje preveč oddaljena od Ljubljane. Šola je lahko sprejela največ 40 slušateljev. Ustrezala je svojemu namenu, edina težava poleg oddaljenosti od Ljubljane so bili učni pripomočki, ki jih je na začetku primanjkovalo. Okrajne gasilske zveze so slabo razumele poziv, naj bi pomagale z učnimi pripomočki. Izjema v tem je le okrajna gasilska zveza Murska Sobota, ki je dala šoli ročno brizgalno in cevi. Eno ročno in eno staro ročno brizgalno na vozu s konjsko vprego je dala mestna gasilska zveza Ljubljana, četa iz Tržiča pa je dala lestve. Od drugod ni bilo pomembnejšega odziva. Da je šola sploh lahko začela delovati, se je zahvaliti postaji ljudske milice v Ljubljani. Šoli v Žireh je pomagalo tudi tamkajšnje gasilsko društvo, ki je dalo na voljo svoje orodje in opremo kot učni pripomoček. Dva dni pred

začetkom pouka so prihajali gojenci iz vseh krajev Slovenije.

Na dan 1. oktobra so se zbrali v prostorni učilnici poleg gojencev tudi predstavniki oblasti, delegati gasilskih organizacij in civilno prebivalstvo. Po raportu je poveljnik GZ LRS, tov. Miran Špicar, pozdravil vse navzoče, orisal potek pripravljanih del in namen šole. Sledili so govori pomembnih gasilskih predstavnikov, ki so poudarili velik pomen šole in spodbujali gojence, da bodo učenje vzeli resno ter vanj vložili čim več truda. Godba je zaigrala nekaj koračnic, gosti pa so si ogledali prostore šole.

Program šole je bil trimesečen. Določeno je bilo, da bo v šoli vsak dan po šest ur predavanj, od katerih sta bili dve določeni za praktični pouk. Poleg tega še dve uri dnevno tihega učenja po zaključenih predavanjih. V večernih urah pa so se slušatelji učili govornišva, organizacije društvenega življenja in obravnavanja dnevnih političnih in gospodarskih dogodkov.

Šola je obravnavala sledeče teme:

1. gasilstvo 162 ur
2. administracija 10 ur
3. zakoni – predpisi 12 ur
4. elektrotehnika 10 ur
5. stavbarstvo 10 ur
6. vodogradnje 8 ur
7. sanitetna služba 14 ur
8. politična predavanja 24 ur
9. PAZ (proti avijonska zaščita) 14 ur
10. praktične vaje 100 ur

Skupno 364 ur

Jože Perko je v *Gasilskem vestniku* (letnik 1950, str. 180) zapisal, »da se sredi mirnih gorenjskih hribov razprostira prostrana, prijetno sončna dolina, sredi katere se nahajajo Žiri z raztresenimi hišicami. Vse so kot bele krpe od sonca se tajajočega snega. Na obronku te vasi stoji na novo sezidana stavba gasilskega doma oziroma gasilske šole. Zunanost doma je še v surovem stanju. V gornjih prostorih je prostrana učilnica, kjer so vsakodnevna predavanja. Poleg učilnice je spalnica. Spalnice so tudi v pritličju. Sobe so zračne, svetle in čiste. Za domom je primerno vežbališče, kjer se urijo gojenci z raznovrstnim orodjem.«

Vodstvo šole v Žireh (Objavljeno v prispevku Vilijema Tomata z naslovom *Gasilska šola Žiri, Medvode, Murska Sobota*, 2014)

Zjutraj je pisk piščalke prebudil gojenke. Med vrati se je pojavil tehnični vodja šole in z nasmehom rekel: »Žirovski zrak vas bo osvežil in prebudil, zato le hitro na dan. Po telovadbi gremo na umivanje in pospravljanje postelj. Ob sedmi uri je zajtrk, ob osmi uri pa pričetek predavanj.«

Prvi tečaj od 1. oktobra do 31. novembra 1950 je vodil poveljnik GZS Miran Špicar, v vodstvu pa sta bila še Pavle Kristan in Janko Klopčič.

Slušatelji so razumeli začetne težave, hrana je bila zadostna, ni pa bila dovolj raznovrstna. Stanovanjski prostori so bili sicer primitivni, toda čisti in urejeni.

Zaradi velike oddaljenosti Žirov od Ljubljane in slabih prometnih zvez ni bilo mogoče organizirati pestrega sporeda predavanj in so morali slušatelji poslušati istega predavatelja ves teden. Sestav slušateljev je bil glede na predizobrazbo zelo različen, zaradi česar so morali predavatelji precej časa porabiti za razlaganje snovi, ki bi že morala biti vsem znana. Odnosi med slušatelji in prebivalstvom Žirov je bilo prisrčno in dostojno, kar je koristilo ugledu gasilstva. Gasilci so pripravili kulturni večer z naslovom 120 minut zabave ter ga uprizorili ob nabito polni dvorani domačih prebivalcev.

V šoli je prvi tečaj uspešno končalo 34 slušateljev. Vpisanih je bilo sicer 36, toda dva sta bila zaradi nediscipliniranosti

in slabega vedenja izključena. Izpite je položilo osem slušateljev z odličnim, 14 s prav dobrim in 12 z dobrim uspehom. Izpit je uspešno opravila tudi tovarišica Angela Ržel iz Okrajne gasilske zveze Postojna in je tako prva žena, ki je postala častnica v prostovoljnem gasilstvu v LRS.

Konec leta 1950 je Gasilska zveza Slovenije dobila od Izvršnega odbora Osvoobodilne fronte Slovenije večjo stavbo, Koslerjevo posest v Medvodah, v kateri je bila doslej politična šola. Objekt je bil opremljen tako za šolo kot za internat. Stroške za to je v glavnem kril DOZ (Zavarovalna družba) in delno še Loterija Slovenije. Zato so tja 24. decembra 1950 lahko preselili šolo iz Žirov, kjer je bil tudi zaključek prvega tečaja.

V obdobju od 1951 do 1957 je bilo v šoli v Medvodah organizirano:

- osem gasilskih častniških tečajev (enomesečni in trimesečni), ki jih je obiskovalo 291 članov in šest članic.
- 44 gasilskih podčastniških tečajev (vsi enomesečni), ki jih je obiskalo 1229 članov in 149 članic;
- sedem enomesečnih tečajev za požarnovarnostno službo v industriji (preventivni tečaji), ki jih je obiskovalo 247 članov in sedem članic;
- štirje šestdnevni seminarji za poveljnike odredov (poveljniki občinskih gasilskih zvez), ki jih je obiskovalo 117 poveljnikov.

Dne 4. oktobra 1961 je šolski odbor šole v Medvodah sprejel »Pravila o notranji ureditvi in delu Nižje gasilske šole v Medvodah«. Šolo je vodil 11-članski šolski odbor ter ravnatelj, vsi so imeli dveletni mandat. Od tedaj ima žig šole naslov Nižja gasilska šola – pred tem je bilo na žigu samo »Gasilska šola Medvode«.

Naslednje šolsko leto je potekalo od 1. septembra 1951 do 31. avgusta 1952. V šolo so sprejeli gasilce v prvi in drugi razred, poklicne gasilce in osebe, ki želijo poklicno opravljati gasilsko službo. Zaključni izpit se je delil na praktični in teoretični del. Kdor je dobil iz praktičnega dela negativno oceno, ni smel opravljati teoretičnega dela, pač pa je opravljal celotni izpit jeseni.

Praksa je pokazala, da je bil dosežen boljši uspeh, če so uporabljali bolj nazorna učila. V ta namen so začeli zbirati fotografije, ki so jih z epidiaskopom projicirali na zaslon. Ob tem so rekli: »Zanimajo nas slike s požarišč ali delovni postopki na nevarnih mestih, slike raznih parad in podobnih nastopov nas ne zanimajo.«

V obdobju od med letoma 1958 in 1963 se je število članov gasilskih društev povečalo nad 69.000. V tem času so se začeli uresničevati programi poklicnih gasilskih centrov s poklicnimi gasilci, poleg Ljubljane (ki ga je imela že prej) še Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto, Nova Gorica in Jesenice. S temi centri so se pogoji za vzgojo gasilskih kadrov bistveno spremenili. Omogočeno je bilo praktično delo in sodelovanje gasilcev tečajnikov tudi na samih požarih. Poleg tega ni bilo treba kupovati dragih učil, ki so bila na voljo v teh centrih. Predvideno je bilo, da se vzgaja oziroma izobražuje ves nižji gasilski kader do gasilskih častnikov.

Spomladi leta 1963 so se po Medvodah začele širiti vesti, da bo občina šolo preuredila v hotel. Kmalu so gasilci z obžalovanjem sprejeli novico, da se gasilska šola v Medvodah ukinja. Kasneje je GZS stavbo v Medvodah prodala, ker se je šola preselila v Gasilsko brigado v Ljubljani.

Izobraževanje gasilskega kadra v PGD Poljane

Gasilsko šolo v Medvodah je obiskoval tudi naš član Ivan Oblak (Bolantač), ki je uspešno opravil takratni tečaj za podčastnika.

Iz zapiskov je razvidno, da so med letoma 1954 in 1980 naši člani opravljali tečaje za gasilca, podčastnika in gasilskega častnika, med njimi je bil tudi Danijel Šubic, ki je leta 1954 opravljal tečaj za gasilca, leta 1972 tečaj za podčastnika in leta 1978 tečaj za gasilskega častnika. Danijel je bil dolgotletni poveljnik društva in tudi sektorski poveljnik. Društvo je skozi leta stremelo k izobraževanju in usposabljanju gasilskega kadra, ki je bil ena izmed osrednjih nalog skozi zgodovino društva, saj so člani opravili več kot 450 različnih tečajev za pridobitve čina. Izobraževanje v današnjem času se razlikuje od izobraževanja v preteklosti. Celoten izobraževalni sistem je danes drugačen, spreminjajo se učne vsebine pa tudi oblike in metode izobraževanja, preko katerih posamezniki pridobivajo nova znanja in spretnosti.

Izobraževanje in strokovno usposabljanje gasilcev v samostojni Sloveniji

Ena izmed pravic gasilcev je strokovno in psihofizično usposabljanje ter opravljanje zahtevanih izpitov in drugih preverjanj v skladu z dolžnostmi, ki jih opravljajo v gasilski organizaciji. Pravzaprav je skrb za lastno strokovno in psihofizično izpopolnjevanje ter izurjenost in opravljanje psihofizičnih testov, preizkusov telesne pripravljenosti ter znanja v skladu s predpisi tudi dolžnost vsakega gasilca. Vsak gasilec namreč sprejema odgovornost za opravljanje operativnih nalog, poskuša odpraviti pomanjkljivosti in izboljšati svoje delo ter učinkovitost gasilske enote, ki ji pripada. Vrste gasilskih operativnih nalog gasilcem, ki jih opravljajo, določajo vrsto usposabljanja.

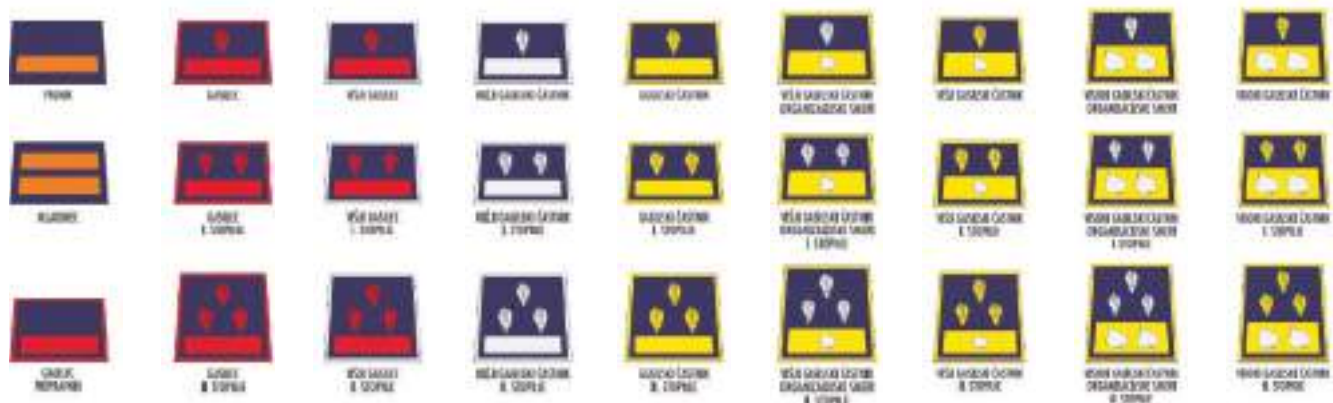
Gasilska zveza Slovenije zagotavlja ustrezno usposobljenost vseh članov gasilskih organizacij, ki opravljajo naloge na strokovno-operativnem področju. Usposabljanja prostovoljnih gasilcev potekajo v skladu s sprejetimi učnimi programi in Pravili ga-

Na gasilsko šolo v Medvodah spominja spominska plošča (Objavljeno v prispevku Vilijema Tomata z naslovom *Gasilska šola Žiri, Medvode, Murska Sobota*, 2014)

FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA ŠOLA GASILSKE ZVEZE LRS		
Štev. <u>49.</u>		
SPRIČEVALO		
Tov. <u>Oblak Ivan</u>		
rojen <u>25. I. 1934</u> v kraju <u>Gorenjo vas</u> okraj <u>Kranj</u>		
Ljudska republika Slovenija, je dosegel ob koncu gasilske šole naslednji uspeh:		
Disciplina	<u>odlično</u>	Tov. je obiskoval gasilsko
Teorija in tehnika gašenja	<u>dobro</u>	podčastniško šolo v času
Oprema in orodje	<u>odlično</u>	od <u>2. II. 1956</u>
Gasilski stroji	<u>prav dobro</u>	do <u>29. II. 1956</u>
Preventivna služba	<u>odlično</u>	ter dovršil
Taktika gašenja	<u>prav dobro</u>	z <u>prav dobrim</u>
Slavbarstvo in G.Z.	<u>dobro</u>	uspehom.
Prva pomoč in higijena	<u>odlično</u>	To spričevalo velja kot
Zakonodaja	<u>prav dobro</u>	dokaz, da je poseča
Praktične vaje	<u>prav dobro</u>	gasilsko podčastniško šolo
Medvode dne <u>19. februarja</u> 1956		
Tehnični odjaja: <u>Kristian Polak</u>		Upravitelj šole: <u>Jurij</u>

Ivan Oblak je leta 1956 uspešno zaključil šolo Gasilske zveze LRS.

silske službe prostovoljnih gasilcev. Delimo jih v štiri skupine, in sicer: temeljna, dopolnilna, dodatna in permanentna strokovna usposabljanja. S temeljnim strokovnim usposabljanjem napredujemo in pridobimo gasilski čin. Dopolnilno strokovno usposabljanje zajema usposabljanje za specialnosti.

Ostala usposabljanja s sprejetimi učnimi programi spadajo med dodatna strokovna usposabljanja. Permanentna strokovna usposabljanja se organizirajo v obliki seminarjev, taktičnih nastopov, tekmovanj in priprav. Kandidat se lahko vključi v posamezne oblike usposabljanja, če izpolnjuje predpisane pogoje. Poseben poudarek je na dopolnilnem usposabljanju, ki postaja osnovna oblika obnavljanja, pridobivanja in preverjanja gasilskega znanja. Tudi z usposabljanjem predavateljskega kadra, ki je organiziran in verificiran na ravni Gasilske zveze Slovenije, se izboljšuje kakovost izobraževanja. V skladu z veljavno zakonodajo mora biti sleherni gasilec usposobljen. Poudarek je na praktičnem usposabljanju, pri čemer je treba slediti tudi zagotavljanju psihofizičnih sposobnosti. Usposabljanja potekajo v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, v Sežani in Pekrah.

Zaključek

Kljub navidezni togosti se je gasilski organizaciji vedno uspelo primerno in pravočasno odzvati na izzive časa, s katerimi se spreminjajo tudi pristopi k usposabljanju članov. Množičnost gasilskih vrst, različnost nevarnosti in pomanjkanje časa v sodobni družbi izzive usposabljanja le stopnjujejo. Kljub vsemu smo prepričani, da bomo lahko ohranili trenutno organiziranost in vzdrževali visoko usposobljenost svojih članov ter tako pravočasno in ustrezno sledili vsem nalogam, ki nas še čakajo. Hkrati je gasilska organizacija ena redkih, ki mladim ponuja resne izzive, privzgaja odgovornost, omogoča medsebojno druženje in jasno postavlja cilje ter hkrati tudi meje. To so vrednote, ki so danes vedno bolj pomembne in bodo tudi v prihodnje za ohranjanje zdrave, varne ter odgovorne družbe.

Matjaž Rudolf

Literatura:

- GZS: Gasilska zveza Slovenije
- GZS: Knjižnice gasilskih kongresov
- Petra Planinc: *Izobraževanje gasilcev na Slovenskem od sredine 19. do začetka 21. stoletja*. Diplomsko delo. Ljubljana: GZS, 2014.
- Gasilski vestniki od leta 1949 do leta 1964, Ljubljana: GZS.
- Franci Šilar, Govor ob odkritju spominske plošče na poslopju nekdanje gasilske šole v Medvodah, 11. 4. 2013.

Članice so se fotografirale za gasilski koledar, 2023.
(Foto: TILA Photography, Tilen Pečelin s.p.)

Moč skupnosti je v raznolikosti njenih članov: vse več žensk na terenu

V gasilski službi se tradicionalno večina pozornosti namenja moškim članom, vendar pa smo v zadnjih letih opazili premik. Ženske vse bolj dejavno sodelujemo v operativnih gasilskih enotah, kjer prevzemamo pomembno vlogo pri reševanju, gašenju in skrbi za varnost skupnosti.

Vrnimo se v leto 2014, ko je narava pokazala svoje zobe in so Poljane prizadele poplave, ko smo (tako kot tudi preteklo leto) na lastni koži izkusili njeno neizmerno moč. V takih okoliščinah je vsaka dodatna roka, vsak prispevek k delu, neizmerno cenjen in dobrodošel. V gasilskem domu sta se tedaj zglasili dve mladi puncici, takrat še pripravnici, Henrika Peternel in Alenka Dolenc. V obsežnem nizu posredovanj je bila njuna pomoč še kako zaželena.

Poljane so počasi okrevale po pretresljivi naravni katastrofi, medtem ko je Henrika in Alenka ostala v spominu življenjska izkušnja o empatiji do ljudi in o timskem duhu, ki je preveval celotno enoto gasilcev.

Skupno sta se odločili za prijavo na tečaj za operativnega gasilca in ga uspešno opravili. S tem sta zaključili prvo fazo do pridobitve naziva »operativka«. K naslednjemu koraku je pripomogel SMS, ki

je pozval vse, ki bi si želeli vstopa v operativno enoto, da se zglasijo pred gasilskim domom. Malo za šalo, malo zares sta se odzvali povabilu. Za dokončen vstop v svet intervencij pa je bilo treba pridobiti še zdravniško spričevalo, ki je potrdilo njuno psihofizično pripravljenost.

19:06 GORI HLEV, HOTOVLJA

Ta poziv je bil za Alenko prelomna točka, saj je predstavljal začetek njenih intervencij. V spominu ji ostaja prihod v Poljane. Vsa vozila so že odšla, razen cisterne, ki je še vedno čakala na svoj izvoz. Malo za njo je prišel še Tomaž Čadež, s katerim sta se skupaj odpeljala na kraj nesreče. Ob prvem stiku z ognjem jo je osupnila njegova moč. Prvi intervenciji, s katero je Alenka prebila led v operativi, so sledile tudi druge intervencije. Vsaka zase je bila posebna in je zahtevala drugačne pristope in znanja.

Kot ženska se v operativi nikoli ni počutila zapostavljeno. Opravljala je raznolika dela, vključno z lažjimi nalogami, kot je prinašanje ali navezava orodja, spajanje cevi, prva pomoč in pa tudi fizično lažje naloge, kot je vloga drugega napadalca v napadalni skupini na ogenj. Svoje meje je opazila pri fizično in kondicijsko zahtevnejših opravilih.

Tudi sama in moje sooperativke menimo, da fantje v Poljanah cenijo in pozdravljajo vključevanje zagnanih posameznikov med svoje vrste. Tako lahko prispevek goreče punce k skupnosti preseže prispevek nezainteresiranega fanta. Medčlansko sodelovanje mora temeljiti na spoštovanju, zaupanju in vzajemni podpori ne glede na spol. V sodobnih gasilskih enotah je enakopravno sodelovanje med moškimi in ženskami vse bolj sprejeto in spodbujano.

Fantje so nas po opisanih začetkih v operativi začeli vključevati v razne dejavnosti, ki se dogajajo v operativi, kot recimo vsakotedenske torkove in mesečne sobotne vaje, kjer obnavljamo gasilsko znanje. Mene osebno so najbolj pritegnili korektni, zagnani in prijazni fantje, ki so z veseljem pokazali široko paleto gasilskih dejavnosti. Pika na i pa je bilo sodelovanje na eni izmed vaj članic našega

Prikaz prve pomoči pri krvavitvah na vaji članic, 2023

občinskega poveljstva, ki ga vsako leto organizira drugo društvo. Kot del ekipe, ki se je vaje udeležila, sem s težkim dihalnim aparatom vstopila v zadimljen prostor, z namenom, da bi našla in rešila pogrešane ljudi. Ta izkušnja me je dodatno spodbudila k razmišljanju o vstopu v operativo. Glede na to, da je organizacija omenjene vaje lansko jesen pripadla našemu društvu, sem bila kot predsednica članic odgovorna za njeno izvedbo. Vajo smo, ob podpori moškega dela operative, izpeljali po metodi krožnega sistema, kjer so članice obnavljale in nadgrajevale svoje gasilske veščine na različnih točkah. Pri tem sem med njimi zaznala velik potencial. Prepričana sem, da bi se mnoge med njimi v prihodnje lahko uspešno vključile v operativne vrste gasilskega društva.

Dejavno udejstvovanje društva v širši družbi, pa tudi v naših vrstah, je bila dodatna spodbuda, da smo se ekipi 41 aktivnih operativcev lansko jesen pridružile še Polona Kržišnik, Eva Krek in Neža Stanonik. Letos sta tečaj uspešno zaključili še Monika Stanonik in Nina Strel. O vključitvi v operativo pa razmišljajo še sestre Anja, Lucija in Katja Štravs ter Polona Tavčar. Tako se naša

Prikaz gašenja z gasilniki na vaji članic, 2023

operativna enota počasi polni z ženskimi kadrom.

Za nameček smo z namenom, da bi se čim več mladih deklet odločilo za pot operativke, poljanske članice izdelale koledar članic PGD Poljane. Sama ideja je že dalj časa čakala na mizi, a šele lani se je pokazala priložnost, da jo uresničimo. Z njo smo obenem obeležile tudi 130-letnico našega društva. Sama organizacija je zahtevala precej truda, kreativnosti, načrtovanja in angažiranosti vseh sodelujočih. Skupaj smo pripravile fotografije, ki so prikazovale prizore z vaj kot tudi s terena na rahlo duhovit način. Ob zaključku projekta smo končni izdelek s ponosom predstavile širši javnosti, ki ga je lepo sprejela.

Ženske bomo težko presegle moški del ekipe operativcev, saj nas pogosto zapeljejo materinske vode ali odvede srce v drugi kraj, kar pomeni, da hitreje zapuščamo operativo. Toda pomemben je vsak premik k raznoliki in vključujoči gasilski skupnosti. Osebnost sem prepričana, da je enakopravno sodelovanje med moškimi in ženskami ključno za prihodnost gasilske dejavnosti. Ženske, ki so se odločile vstopiti v to področje, prinašajo svež pogled, predanost in dodatno moč timskega delu. Zato vabljene posebej tiste, ki oklevate z odločitvijo. Naj vam bo pričujoči članek spodbuda k pogumni odločitvi.

Predsednica komisije za članice
Polona Kržišnik

Članice so se fotografirale za gasilski koledar, 2023. (Foto: TILA Photography, Tilen Pečelin s.p.)

Peto mesto mladincev na olimpijadi na Ptuju, 2015

Razvoj mladinskih tekmovanj v PGD Poljane

Začetki in razvoj

Do leta 1962, ko je Franc Tavčar, znan kot Kobal, kljub težavam in nasprotovanju nekaterih članov društva zbral prvo desetino pionirjev, se o mladinskem podmladku gasilcev še ni govorilo. Otroci, tako fantje kot dekleta, ki jih je z veliko vztrajnosti in neizmerno voljo vabil, so prihajali z vseh koncev: Poljan, Kovskega Vrha, Gabrške Gore, Hotovlje, Malenskega Vrha ... Nekateri je bilo treba iti iskat tudi na dom, je za Bilten ob 100-letnici društva povedal Kobal, in ko so se peš vračali domov, so se med potjo večkrat stopili, domov pa prišli šele ob desetih zvečer. Kobalova predanost in trma sta pripomogli, da so se številke pionirjev iz leta v leto večale. Prve pionirske vrste so postopoma prerasle v mladinske in članske desetine, ki so na tekmovanjih – občinskih, regijskih in republiških – dosegale odlične rezultate. To zgodnje obdobje je bilo ključno za vzpostavitev trdnih temeljev, na katerih je društvo gradilo v naslednjih desetletjih.

Vodstvo in mentorstvo

Leta 1975 je Franci Podobnik prevzel mentorstvo mladine. V PGD Poljane je privabil še več mladih članov. Pod njegovim vodstvom so pionirji, pionirke, mladinci in mladinke dosegli vrhunske rezultate na tekmovanjih Občinske gasilske zveze (OGZ) Škofja Loka. Med prvimi uspehi je treba izpostaviti uspeh članske desetine, ki je zasto-

pala Slovenijo na mednarodnem gasilskem tekmovanju v Avstriji in osvojila odlično drugo mesto. Leta 1980 je na občinskem tekmovanju sodelovalo kar osem ekip – desetina – iz poljanskega društva, na medobčinskem pa štiri. Na občinskem tekmovanju so dosegli štiri prva mesta, eno drugo in tri tretja mesta, na medobčinskem pa eno prvo, eno tretje in dve četrta mesta. Tekmovalna vna se je še stopnjevala. Naslednje leto, 1981, je na občinskem tekmovanju sodelovalo devet poljanskih ekip, ki so zasedle sedem prvih mest ter eno tretje in eno četrto mesto. Sledila so leta, ko so se mladi člani redno udeleževali občinskih, medobčinskih in republiških tekmovanj, s katerih so domov vedno prihajali z odličnimi rezultati.

Leta 1990, ko je bil mentor Matjaž Rudolf, so za pionirje v Poljanah organizirali prvi orientacijski pohod. Trasa pohoda se je začela pred gasilskim domom, nadaljevala skozi Predmost na Kovčec do začetka gozda, od tam pa proti Presečnikovi grapi in nazaj v Poljane. Na trasi je bilo sedem kontrolnih točk, kjer so tekmovalci reševali različne naloge, na primer: vprašanja iz gasilskega kviza o namenu uporabe in vrstah gasilnih aparatov, določanje severa s kompasom, streljanje z zračno puško, poimenovanje vrhov ter zbijanje tarče z vedrovko. Obhod je bil dolg približno slabo uro. Vsebine posamezne naloge so se točkovale, tiste z gasilsko vsebino so prinesle 20 točk, ostale po 15 točk. Pohoda se je udeležilo 40 tekmovalcev, mlajših (6–7 let) in starejših (do

14 let). Formiranih je bilo osem skupin po pet, vsaka skupina je imela svojega vodjo. Tekmovalci so se zelo dobro odrezali, večina nalog je bilo pravilno rešenih in časi so bili zelo dobri. Zmagala je skupina Nike Arnolj, Lucije Podobnik, Borisa Pejiča ter Miha Kosa, ki jo je vodil Sebastjan Krek. Imeli so najboljši čas in največ pravilno rešenih nalog. To je bilo eno prvih, če ne kar prvo orientacijsko tekmovanje, organizirano v Občinski gasilski zvezi Škofja Loka. Prva leta je bilo tekmovanje le društveno, kasneje pa so povabili tudi tekmovalce iz drugih društev. Nato je preraslo v občinsko, medobčinsko in republiško tekmovanje. Dodajale so se nove in različne naloge, na primer zavezovanje gasilskih vozlov, spoznavanje dreves ... Zaslužni za orientacijsko tekmovanje so bili tudi mentorji, ki jih je treba omeniti, in sicer: pohod so pripravljali Franci Podobnik, Matjaž Mazzini in Janez Oblak, izvesti pa so ga pomagali Jože Debeljak, Peter Cankar, Primož Sešek, Aleš Šubic, Bojan Hren, David Cankar in Andrej Dolenc.

Leta 1991 so bile organizirane tudi športne igre. Vabljeni so bili pionirji in mladinci iz PGD Poljane ter tudi mladina iz drugih društev. Panoge so bile razdeljene v dve vrsti skupin, in sicer na posamezne in skupinske. Posamezne so bile: sklapljanje spojk, zbijanje pločevink, nošenje vode čez ovire, met skale, skok z mesta, tek z vrečo in met zračnice v krog. Skupinske pa: štafetni tek, med dvema ognjema in nogomet. Tekmovanje je potekalo pred gasilskim domom v Poljanah. Pionirje in mladince so razdelili v sedem skupin, toliko, kot je bilo panog. V teh sedmih panogah je tekmoval vsak zase, tako da so na koncu sešteli vse točke vseh panog. Seveda je imela vsaka panoga postavljene norme, če si jo izpolnil, si dobil plus točke, če ne, si dobil minus točke. Če bi bili tekmovalci na koncu izenačeni, pa so imeli pripravljena tudi dodatna vprašanja na temo gasilstva v PGD Poljane. Skupinske igre so se odvijale popoldne. Najprej so igrali med dvema ognjema, kjer so bili pionirji in mladinci pomešani, da ni bilo premoči. Na nogometnem derbiju so igrali pionirji proti pionirkam, toda kljub veliki premoči pionirjev ni padel noben gol.

Bolj razburljiva pa je bila nogometna tekma med mladinci in mladinkami, kjer so mentorji prišli na pomoč mladinkam. Rezultat je bil štiri proti ena za mladince. Vseh tekmovalcev na športnih igrah, pionirjev in mladincev, je bilo 40.

Poleg tekmovanj so se udeleževali tudi drugih dejavnosti v okviru Občinske gasilske zveze Škofja Loka. Leta 1981 so prvič organizirali letovanje pionirjev v Fažani, ki se ga je vsako leto udeležilo približno 17 otrok, taborjenje pa je trajalo deset dni. Prvo leto je bil mentor tabora Franci Podobnik, naslednjih devet let pa je kot taborovodja tabor vodil. Cena na enega udeleženca je bila takrat 2.200 dinarjev, pri čemer je Občinska gasilska zveza Škofja Loka sofinancirala 600 dinarjev. Društvo je dodatno sofinanciralo še 600 dinarjev na vsakega petega udeleženca. Prednost so imeli otroci, ki doma niso imeli možnosti letovanja. Na letovanju so mladi opravljali tudi različne izpite, kot so izpit za gasilca pionirja in mladince. Od leta 1992 so letovanja potekala v Fučkovcih ob reki Kolpi v Beli krajini. Cena desetdnevnega letovanja na Kolpi je znašala 9.500 slovenskih tolarjev, društvo je prispevalo 3.000 tolarjev, Občinska gasilska zveza pa 3.500 tolarjev, tako da je bila končna cena za udeleženca 3.000 tolarjev. Letovanje na Kolpi se je končalo leta 2001, ko so gasilci svoj tabor prestavili na Hrvaško v Savudrijo, kjer mladi letujejo še danes. Redno so se udeleževali tudi pohodov na Blegoš. Veliko zaslug za vse zgoraj naštetu ima Franci Podobnik, ki je veliko pripomogel k razvoju društva tako v mladinskih kot v operativnih vrstah.

Kontinuiteta in nasledstvo

V vseh teh letih je bila posebna pozornost v društvu namenjena vzgoji gasilskega podmladka, saj so se zavedali, da z njim vlagajo v prihodnost. Z zaganostjo in predanostjo gasilstvu so mlade na gasilski poti ob pomoči mladinskih mentorjev vodili referenti oziroma predsedniki mladinske komisije, ki so se skozi desetletja menjali, in sicer za Francem Tavčarjem – Kobalom, so sledili Franci Podobnik, Alojz Kos –

Kramar, Marko Debeljak, Janez Oblak, Matjaž Rudolf, Andrej Dolenc, Gašper Debeljak, Tomaž Čadež. Med letoma 2008 in 2009 je vodstvo mladincev prevzel Andraž Klinec, za njim pa kar za devet let Borut Pintar, ki mu je do leta 2020, ko sem sam prevzel mesto predsednika mladine v PGD Poljane, sledila še Henrika Peternelj. Vsak izmed naštetih je pomembno prispeval k razvoju in uspehom mladine v PGD Poljane.

Odmevni rezultati mladine v zadnjih desetih letih

Mladinska komisija PGD Poljane je v preteklem desetletju beležila izstopajoče uspehe, ki so plod nenehnega truda, zavzetosti in nepopustljivosti mladih gasilcev ter njihovih mentorjev. Kljub številnim izzivom, med katerimi je bila tudi epidemija koronavirusa med letoma 2020 in 2022, so mladi gasilci aktivno sodelovali na številnih tekmovanjih in prireditvah. Ta sodelovanja so igrala ključno vlogo v razvoju njihovih sposobnosti in omogočila tesnejše povezovanje z drugimi gasilskimi društvi.

Rezultati zadnjih desetih let so jasno razvidni iz priložene razpredelnice. V prvem stolpcu so izpostavljena državna gasilska tekmovanja, ki se odvijajo bienalno in vključujejo mokro vajo ter premagovanje ovir za Memorial Matveža Haceta, poleg tega pa še izbirna tekmovanja za Gasilsko olimpijado, ki predstavljajo vrhunec gasilskega tekmovanja. Izjemno je bilo leto 2014, ko so naši mladinci v dveh ekipah na izbirnem tekmovanju za olimpijado dosegli izvrstna mesta: mladinke so bile desete, fantje pa tretji, in so se uvrstili v drugi krog, kjer so osvojili peto mesto. Posebej velja omeniti dosežek mladink leta 2009, ko so se prebile do tretjega kroga in zasedle drugo mesto, kar je bilo skoraj dovolj za uvrstitev na Gasilsko olimpijado.

V drugem stolpcu so prikazani rezultati srečanj slovenske in hrvaške mladine v premagovanju ovir, ki se izmenično organizirajo letno v Sloveniji in na Hrvaškem. Tretji stolpec predstavlja

rezultate iz državnih kvizov, kjer se tekmovanje ne ločuje po spolu, zaradi česar je še toliko bolj zahtevno.

V četrtem stolpcu so prikazani dosežki na državnih tekmovanjih v orientaciji. V letu 2017 je ekipa pionirk (Tinkara Tušek, Polona Tavčar, Ajda Ficko) osvojila odlično tretje mesto, pri čemer so jih ločile od najvišje stopničke zmagovalnega odra le tri točke. Naslednje leto, 2018, je ekipa mladink (Tinkara Krek, Anja Luznar, Lara Oblak) zasedla drugo mesto, za prvim mestom so zaostale za zgolj tri stotine točke. Če ne bi pri hitrostnem zvijanju cevi prejele pet kazenskih točk, bi bile nedvomno prve. Veliki uspešnosti je botrovalo trdo delo in povezanost celotne ekipe.

Prizadevanja za uvrstitev na Gasilsko olimpijado

V nadaljevanju bi se rad podrobneje dotaknil zgoraj omenjenega izbirnega tekmovanja za olimpijado, ki vključuje tekmovanje z ovirami ter štafeto za mladince, ki ima svoje začetke na nekem sestanku mentorjev mladinske komisije PGD Poljane. Želja po uvrstitvi na Gasilsko olimpijado je bila velika, še posebej po tem, ko je leta 2009 mladinski ekipi za las zmanjkalo, da bi se uvrstila na olimpijado na Češkem.

Tomaž Čadež se je najprej pozanimal pri Gasilski zvezi Slovenije o prijavah ekip za izbirno tekmovanje za olimpijado. Po potrditvi so prijavi dve ekipi: mladince in mladinke. Prvi krog izbirnega tekmovanja se je odvil leta 2014 v Šentjurju, kjer so mladinke zasedle deseto mesto in se, žal, niso uvrstile v nadaljnji krog. Mladinci so osvojili tretje mesto in s tem napredovali v drugi krog, ki je potekal 18. aprila 2015. Sledile so intenzivne priprave, ki so jih mentorji skrbno načrtovali. Mentorji, med katerimi so bili Marko Pintar, Borut Pintar, Tomaž Čadež in Franci Podobnik, so se udeležili posveta mentorjev na Drenovem Griču, kjer so prejeli nadaljnje napotke za vaje in tekmovanje. Ekipo je bilo treba zelo dobro pripraviti, zato so od decembra do marca za kondicijsko pripravo aktivirali Bogota Mlakarja – Šaruca. Med tekmovalci so bili

Tretje mesto pionirk na državni orientaciji
v Gorici pri Slivnici, 2017

Drugo mesto mladink na državni orientaciji
v Moravčah, 2018

Nejc Marolt, Tim Bogataj, Aljaž Luznar, Samo Oblak, Nejc Jereb, Žiga Podrekar, Anže Podrekar, Maks Padežnik, Matjaž Dolenc in Peter Tavčar ter edina ženska predstavnikinja Katja Stanonik, ki je povedala, da so bile priprave zelo naporne in zahtevne, saj so imeli kondicijske treninge večkrat tedensko. Dala je vse od sebe in dokazala, da je enakovredna sotekmovalka. Bila je ponosna na dosežke, ekipo in vztrajnost vse do konca. Tekmovanje ji je dalo veliko motivacije in potrdilo, da se trud in vztrajnost vedno izplačata.

Vsak trening je bil skrbno načrtovan, saj so morali beležiti prisotnost tekmovalcev, vsebino in trajanje treninga ter ugotovitve, ki so jih nato poslali na GZS v obliki poročila. Večino vaj so izvedli v kulturnem domu v Poljanah, kjer so vadili gibljivost in talne vaje, kot so prevali naprej in nazaj, štafetne igre, med dvema ognjema, dvoranski hokej ter se učili, kako omiliti padec z višine s prevalom (skakanje z odra kulturnega doma 'na glavo'). Treninge so izvajali tudi v naravi, na lokacijah, kot so Gabrška gora, Bukov vrh, Žabja vas in Visoko (tek, hoja v klanec). Na šolskem igrišču v Poljanah so vadili intervale sprintov na 30 metrov in predajo štafetne palice.

Eden od treningov je bil izveden tudi na bazenu v Železnikih, kjer so plava-

li 20 dolžin bazena prsno ter izvajali različne druge vodne aktivnosti. Treningi so trajali 75 minut. Vsega skupaj so izvedli 12 tovrstnih treningov. Vsi tekmovalci so potrdili, da so bili treningi izjemno zahtevni.

Od marca naprej so treninge predstavili na progo, ki je bila postavljena na travniku ob kmetijski zadruzi na Hribucum travniku na koncu Poljan, štafeta pa je potekala od mosta čez reko Soro in okoli cerkve.

Bližal se je 18. april; 28. marca 2015, še pred začetkom tekmovanja, so izvedli trening tekmo na istem prizorišču z isto opremo. Naši mladinci so se odrezali odlično. Na tekmovanje na Ptuj so

odšli že dan prej, da so bili tekmovalci spočiti; spali so na domačiji v okolici Ptuja. Na dan tekmovanja so se na stadionu na Ptuj zbrale najboljše slovenske mladinske gasilske ekipe. Kljub močni konkurenci so poljanski mladinci dosegli peto mesto, kar je soliden rezultat na tako zahtevnem tekmovanju, pri katerem je potreben tudi kanček sreče. Tekmovanje je bilo za vse udeležence lepa izkušnja, ki je mladincem in mentorjem prinesla nepozabne spomine. Upamo in želimo si, da nam bo še kdaj uspelo sestaviti ekipo, ki bo lahko konkurirala takim dosežkom in celo nastopila na olimpijadi.

Tadej Rudolf

Drugo mesto mladink in mladincev na srečanju slovensko-hrvaške mladine v Zbiljah, 2014

Tabela rezultatov od 2014 do 2024

LETO	GASILSKA TEKMOVANJA	SREČANJE SLOVENSKE IN HRVAŠKE MLADINE	DRŽAVNI KVIZI	DRŽAVNE ORIENTACIJE
2014	DGT Ormož - 4. mesto mladinke - 24. mesto mladinci Izbirno za olimpijado Šentjur - 3. mesto mladinci - 10. mesto mladinke	Srečanje Zbilje - 2. mesto mladinke - 2. mesto mladinci	Državni kviz Črenšovci Ni bilo uvrščene ekipe.	Orientacija Sovjak Ni bilo uvrščene ekipe.
2015	Izbirno za olimpijado Ptuj - 5. mesto mladinci	Srečanje Novi Marof - 3. mesto mladinke	Državni kviz Kranj - 23. mesto priprave	Orientacija Dol pri Litiji - 5. mesto pionirji
2016	DGT Koper - 15. mesto mladinke 2 - 16. mesto mladinke 1 - 9. mesto mladinci	Srečanje Šentjur - 3. mesto mladinke - 5. mesto mladinci	Državni kviz Ivančna Gorica - 9. mesto mladinci	Orientacija Golte Ni bilo uvrščene ekipe.
2017	Ni bilo tekmovanja.	Srečanje Koprivnica - 6. mesto mladinke - 9. mesto mladinci	Državni kviz Šmartno pri Litiji - 15. mesto mladinci	Orientacija Gorica pri Slivnici - 3. mesto pionirke - 17. mesto mladinci
2018	DGT Gornja Radgona - 21. mesto pionirke	Srečanje Rakičan - 7. mesto mladinke - 8. mesto mladinci	Državni kviz Trbovlje Ni bilo uvrščene ekipe.	Orientacija Moravče - 2. mesto mladinke - 8. mesto mladinci
2019	Ni bilo tekmovanja.	Srečanje Čakovec - 9. mesto mladinke	Državni kviz Krško Ni bilo uvrščene ekipe.	Orientacija Kope - 19. mesto mladinci - 4. mesto pripravnice - 5. mesto pripravniki
2020	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.
2021	DGT Celje Se ga nismo udeležili, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.
2022	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Srečanje Črnomelj Se ga nismo udeležili.	Ni bilo tekmovanja, covid-19.	Orientacija Iška vas - 19. mesto mladinke - 4. mesto pripravnice
2023	DGT Gornja Radgona Ni bilo uvrščene ekipe.	Srečanje Varaždinske Toplice Se ga nismo udeležili.	Državni kviz Grosuplje Ni bilo uvrščene ekipe.	Orientacija Ajševica Ni bilo uvrščene ekipe.
2024	Ni bilo tekmovanja.	Srečanje Še ni bilo izvedeno.	Državni kviz Rače - 11. mesto pionirke - 16. mesto pripravnice	Orientacija Še ni bilo izvedeno.

Prispevke šolske priloge zbrala in uredila **Bernarda Pintar**

LITERARNA DELA POLJANSKIH OSNOVNOŠOLCEV OB 130-LETNICI PGD POLJANE

V praznovanje 130-letnice poljanskih gasilcev sta se vključila tudi Osnovna šola Poljane in Vrtec Agata. Ker naši učenci radi ustvarjajo, smo razpisali literarni in likovni natečaj z naslovom:

Poljanski gasilci – nesreč vseh krotilci

130 let nesebičnosti in požrtvovalnosti poljanskih gasilcev

Z natečajem smo malčice in malčke ter učenke in učence želeli spodbuditi k razmišljanju o tem, kaj vse gasilci pomenijo in kaj vse storijo za ljudi v stiski, za celotno družbo in za naš planet. Radi bi jim pokazali, kako hvaležni smo jim za njihovo nesebičnost in požrtvovalnost.

V okviru natečaja so nastala številna literarna in likovna dela. Najboljša dela bodo tudi razstavljena, priznanja pa bomo podelili na šolski prireditvi ob zaključku šolskega leta.

*Poljanski gasilci so
nesreč vseh krotilci.
Vsak ogenj pogasijo,
da vsi se veselijo.
Ko nesreče se naredijo,
hitro prihitijo.*

*Viju, viju, vi –
sireno slišijo prav vsi.*

*Ko vihar šumi,
pomagate nam vi.
Cevi raztegujejo,
o rešitvi premišlujejo.
Ko rešitve se domislijo,
tako jo uporabijo.*

*Viju, viju, vi –
sireno slišijo prav vsi.*

*130 let že pomagajo
in nikoli ne omagajo.
Na rob se umaknemo,
ko sireno zaslišimo.*

*Viju, viju, vi –
sireno slišijo prav vsi.*

Leon Buh in Nejc Oblak, 5. a

*Gasilci nam zmeraj pomagajo,
če nesreče nam nagajajo.
Vedno ogenj pogasijo
in poplave ukrotijo.*

*Trudijo se in učijo,
nam pomagati želijo.
Če prometna nesreča se zgodi,
gasilski avto hitro pridrvi.*

*V vseh nesrečah nam pomagajo,
v boju z nezgodo zmagajo.
Zato jih moramo ceniti
in jih vedno nagraditi.*

Lana Ušeničnik, 5. a

*Poljanski gasilci
so naši borilci.*

*Kadar v težavah smo,
hitro nam pomagajo.*

*Življenja rešujejo,
sebe žrtvujejo.*

*Ko kaj zagori,
hitro kombi pridrvi.*

*Če ogenj pridrvi,
ga voda pogasi.*

*Ko plaz prihiti,
gasilec ga umiri.*

*Ko voda nam grozi,
v škornjih so gasilci vsi.*

*Prostovoljno gasijo,
za vse težave poskrbijo.*

**Tine Božnar, 5. b, in
Maj Pivk, 5. a**

*Poljanski gasilci –
nesreč vseh krotilci.
Rešujejo nam življenja,
da med nami ni trpljenja.*

*Poljanski gasilci –
nesreč vseh krotilci.
Ko suša nam grozi,
vode nam prinesejo vsi.*

*Poljanski gasilci –
nesreč vseh krotilci.
Z veseljem ogenj nam gasijo,
za vse nesreče poskrbijo.*

*Poljanski gasilci –
nesreč vseh krotilci.
Brez njih življenja ni,
ker poljanski gasilci so edinstveni.*

**Blaž Pisk in
Urban Prebil, 5. b**

* * *

*V Poljanah gasilci so,
ki nam vedno pomagajo.
Ko nesreča se zgodi,
njihov avto že drvi.*

*Ko hiša nam zagori,
več gasilcev že gasi.
Ko vsuje se plaz,
oni so že pri nas.*

*Poljanski gasilci
so z ognjem borilci.
Se nič ne bojijo,
ko ogenj gasijo.*

*Ko poplave se zgodijo,
na reševanje že hitijo.
Na koncu smo pa vsi na veselici,
ker tako prijazni so ti naši strici.*

**Domen Bogataj in
Jakob Dolenc, 5. a**

* * *

*Poljanski gasilci
nesreč so vseh krotilci.
Vedno nam pomagajo,
ognje vse premagajo.*

*Gasilski tovornjak vedno hiti,
lučke prižgane ima vse dni.
Sirene že tulijo viju, viju, vi,
gasilci že hitijo pomagat nam vsi.*

*Ko ogenj nam grozi,
pomagate nam vi.
Ko smo v nevarnosti,
nas rešite vi vsi.*

**Rebeka Dolenec in
Manca Justin, 5. b**

*Naši gasilci so vseh nesreč krotilci.
Življenje nam rešujejo
in pametno premišlujejo.*

*K nam že hitijo,
da vse požare pogasijo.
Priatelje učijo,
zato na tekmovanjih
vse pokale dobijo.*

*BUF! Avto se zaleti,
in gasilski tovornjak
na pomoč prihiti.*

*Poznajo vse rešitve
in poskrbijo za vse okrepitve.
Zdaj pa zapojmo vsi,
saj 130 svečk so že upihnili.*

Viju, viju, vi, res ste najboljši!

**Lucija Gantar in
Maja Ravnikar, 5. a**

* * *

*Gasilci nas rešujejo,
pred nesrečami varujejo.*

*Ko bo kaj zagorelo,
bo zaradi vas izpuhtelo.*

*Rešili te bodo,
heroji tvoji bodo.*

Izabela Treven, 5. b

* * *

*Najprej je tako,
da vsi gasilci nekaj delajo.
Ko jim pozivnik zazvoni,
vsak v svoj avto odhiti.*

*Ko pridejo v gasilski dom,
tam nastane rom pom pom.
Oblečejo v obleke se,
to res hitro grejo.*

*Usedejo se v tovornjak,
nič ne čakajo na znak,
le sirene še prižgejo
in po cesti hitro grejo.*

*Tam, kjer ogenj že gori,
gasilski tovornjak prihiti.
Vsi gasilci se poženejo,
da z vodo požar odženejo.*

*Hitro razvlečejo cevi,
da od njih se kar kadi.
Cevi še skupaj spnejo
in v tovornjak zapnejo.*

*Zdaj pripravljeno je skoraj vse,
nekaj še manjka – to se ve,
vodo treba je odpret,
da požar bo z njo zadet.*

*Hitro vsi gasilci gasijo,
cevi v rokah držijo.
Požar bo kmalu pogašen,
od nevarnosti rešen.*

*Seveda pa če v hiši gori,
je notri verjetno kaj ljudi.
Tudi to gasilci znajo,
vso potrebno opremo imajo.*

*Maske si nadenejo
in se hitro v hišo poženejo,
da rešili bi ljudi,
da ne bo nič več skrbi.*

*Če pa v hišo ne morejo peš,
z lestvijo gredo – to zagotovo veš.
Splezajo na tovornjak,
to mora znati gasilec vsak.*

*In ko vse je pogašeno,
od nevarnosti rešeno,
gasilci vse pospravijo
in v gasilski dom se odpravijo.*

*Tam spočijejo se vsi,
tole dobro so opravili.
Malo se pogovorijo,
kaj vse za nas lahko še naredijo.*

*In res gasilci rešujejo svet,
ponosni moramo biti spet in spet.
Zahvalimo se pa tako,
da pomagamo, ko lahko.*

Maša Božnar, 6. b

* * *

*Gasilci pridni so zelo,
vedno nam pomagajo.
Ko nas pa rešujejo,
življenja svoja tvegajo.*

*Sirena glasna je zelo,
da voznike opozarja.
Lučke različnih barv so
in na vrhu vozila utripajo.*

112 pokličī ti,
ko v težavah si.
Hitro bodo prišli
in ti pomagali.

**Tinkara Sečnik in
Neža Kržišnik, 6. b**

* * *

Gasilci pomagajo vsem,
ki potrebujejo pomoč,
naj bo to dan ali noč.

V vsaki nesreči del sebe pustijo,
in vse naredijo, da drugi živijo.

Zato gasilci pomagajo si,
saj gasilcem pogum v srcih gori.

Naj bo toča ali sneg,
naj bo veter ali led,
oni vedno tukaj so,
da nam pomagajo.

Nuša Jančič in Neja Pelko, 8. b

Gasilci vedno dobre volje živijo,
ker zmeraj nam na pomoč hitijo
ter mi ljubezni njim iz srca želimo.

Tako kot oni za nas molijo,
kot oni za nas trpijo,
vedno mi na njih mislimo.

Znake, vozle se naučijo,
da varnost nam zagotovijo,
denar za to pa mi jim ponudimo.

Ko pride do požara, hitro prihitijo,
da ogenj takoj pogasijo,
če pa možno je,
pa tudi mi k njim skočimo.

Zdaj že dolgo pomagati nam hitijo,
»ni problema,« nam trdijo,
zdaj 130-letnico skupaj praznujemo.

**Loti Kos in
Marija Derlink, 8. b**

Gasilci v Poljanah so,
130 let že vztrajajo.
So kot velika družina,
ki med sabo se podpira.

Nikoli ne obupajo,
vedno nam pomagajo.
Za nas se žrtvujejo
ter hitro rešujejo.

Če dan je ali noč,
vedno prihitijo na pomoč.
Ogenj pogasijo,
vodo zajeziijo.

So prvi na kraju nesreče,
saj izogibajo se gneče.
Gasilska vozila tulijo glasno,
tako da vsak sliši jih lahko.

Njihova zbranost
pokaže nam predanost.
Zato pomembno jih je ceniti
in veliko pohval nameniti.

Nina Habjan, 9. b

DEVETOŠOLKE IN NJIHOVI HAIKUJI

Naši gasilci
so nesreč vseh krotilci,
ognja borilci.

Pomagajo nam,
ko ogenj je v hiši,
življenj rešilci.

Vsak dan vadijo,
da ljudem pomagajo
v dobrem in slabem.

Ognjeni zublji
strahu ne prikličejo
v te hrabre ljudi.

Vedno pošteni,
vedno požrtvovalni,
nikdar sebični.

**Ana Omejc, Sima Rupar
in Ester Šinkovec, 9. a**

Naši junaki
gasilci so poljanski,
rešujejo nas.

Ko je ne rabiš,
nesreča se nam zgodi,
solze tečejo.

Pokličemo jih,
gasilci prihitijo,
cevi mečejo.

**Eva Debeljak in
Žana Eržen, 9. b**

* * *

Naši gasilci
poljanski junaki so,
rešujejo nas.

Intervencija,
gasilski tovarnjaki
k nam prihajajo.

Kjer nesreča je,
sirene zaslišimo,
gasilci so tu.

Cevi, trojaki,
zbiralniki in vse to,
to je pomembno.

Cevi so zvite,
tovornjak je pripravljen,
v akciji so.

Prišel je požar,
s cisternami gasijo,
rešili so nas.

Zdaj praznujemo
sto trideset let naših
super junakov.

**Lana Šikovec, Ema Kržišnik,
Jerca Tušek, 9. b**

LIKOVNI PRISPEVKI POLJANSKIH OSNOVNOŠOLCEV OB 130-LETNICI PGD POLJANE

Izdelki otrok v Vrtcu

Benjamin Buh, 4 leta

Izak Logonder, 5 let

Klara Kokelj, 5 let

Sabina Podobnik, 6 let

Urh Bogataj, 4 leta

Maša Klemenčič, 6 let

Skupina Regratove lučke, 3 leta

Izdelki učencev 1.–5. razred

Učenke in učenci 1. a

Jan Čadež, 3. r.

Alja Justin, 4. r.

Nace Tušek, 4. r.

Alenka Mažgon, 5. r.

Izdelki učencev 1.–5. razred

Rebeka Dolenc, 5. r.

Urban Prebil, 5. r.

Tine Dolinar, 4. r.

Lucija Gantar, 5. r.

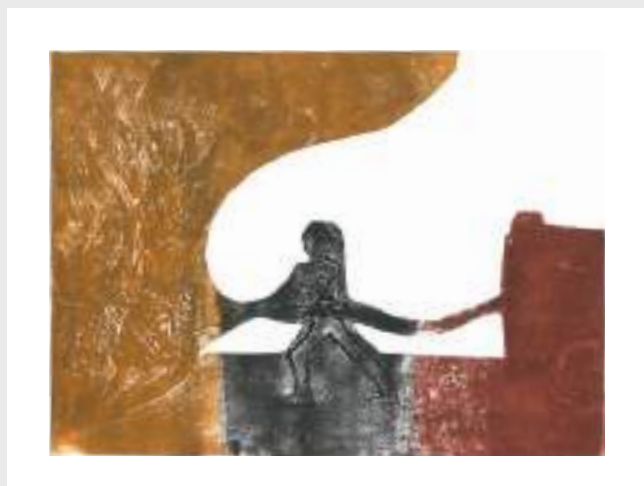
Izdelki učencev 6.–9. razred

Maruša Šubic, 8. r., *Kjer gori, gasilec prihiti*

Tobija Božnar in Mark Korče, 8. r., *Prometna nesreča*

Jurij Stanonik in Nace Oblak, 8. r., *Gašenje*

Grafit, poslikava

Nagrajeni izdelki

1. mesto: Nika Rupar in Jerca Tušek, 9. r., *Sv. Florijan rešuje Poljansko dolino*, mentorica Mihaela Žakelj Ogrin

2. mesto: Bor Korče in Lovro Kokelj, 8. r., *Gasilec gasi*,
mentorica Mihaela Žakelj Ogrin

3. mesto: Amadeja Markelj, 8. r., *Življenje je dragoceno*, mentorica Mihaela Žakelj Ogrin

Dan odprtih vrat PGD Poljane tudi za naše učenke in učence

Šolska delovna sobota, 18. maja, tokrat ni bila namenjena običajnemu pouku. Učenke in učenci so vse dopoldne preživeli na dnevu odprtih vrat, ki ga je ob svoji 130-letnici za nas in za širšo javnost pripravilo Prostovoljno gasilsko društvo Poljane.

Bilo je kaj videti ...

Današnji dan je bil zelo zanimiv. Po generacijah smo se menjavali na različnih postajah v okolici šole. Obiskali so nas nekateri predstavniki civilne zaščite, slovenske vojske, gasilcev, policije, gorske reševalne službe, reševalcev, prve pomoči in lastniki reševalnih psov. Predstavili so nam svoje delo. Pri gasilcih smo lahko splezali v gasilski tovornjak, pri slovenski vojski pa smo se lahko oblekli v njihova oblačila. Fantje so bili zelo navdušeni nad pištolami in puškami brez nabojev, drugim pa je bila bolj všeč postaja z reševalnimi psi. Na koncu predstavitev teh organizacij smo vsi veseli odšli domov z nekaj pridobljenega znanja.

Klara Kržišnik in Lucija Koblar, 6. a

18. maja 2024 smo imeli delovno soboto. Ob 8.10 smo se zbrali na šolskem igrišču in se razdelili po razredih. Z našim razredom smo si najprej ogledali postajo s

policisti, kjer smo izvedeli, kaj policisti počnejo in kaj uporabljajo. Zatem smo odšli do postaje s civilno zaščito, kjer smo prav tako izvedeli veliko zanimivosti. Nato smo si ogledali vojaško postajo, kasneje pa še gasilsko. Po malici smo odšli do gorske reševalne službe. Potem smo imeli prvo pomoč, kjer so nam prikazali, kako poteka oživljanje ljudi. Najbolj zanimiva postaja se nama je zdela postaja z reševalnimi psi, zatem pa smo izvedeli še nekaj o reševalcih in tako se je končal zelo zanimiv dan.

Nadja Trobec in Manca Božič, 7. b

18. maja smo imeli delovno soboto na temo gasilcev in drugih reševalnih enot. Predstavili so se nam poljanski gasilci, ki praznujejo 130 let delovanja v Poljanah, nujna medicinska pomoč iz Škofje Loke, gorska reševalna služba, civilna zaščita, ekipa prve pomoči, ekipa

reševalnih psov, slovenska vojska in policija.

Pri vseh smo se naučili nekaj novega in zanimivega.

Jurij Stanonik, 8. b

Preživeli smo zanimivo delovno soboto. V okolici šole so se predstavila različna društva. Zdelo se nam je zelo dobro, saj so nam društva na vsaki izmed postaj podrobno opisala svojo opremo in svoje delo. Na stojnicah smo si lahko ogledali tudi njihovo opremo, ponekod pa jo celo preizkusili. Razkazali so nam tudi svoja vozila. Bilo nam je zelo všeč.

**Klara Jelovčan, Blažka Jesenko in
Nina Potočnik, 9. a**

Dogodki, ki bodo spremljali praznovanje 130-letnice delovanja PGD Poljane

DOGODEK	KDAJ?	KJE?
kresovanje na Visokem	30. 4. 2024	Visoko
dan odprtih vrat	18. 5. 2024	OŠ Poljane
gasilska sveta maša	16. 6. 2024	cerkev sv. Martina v Poljanah
slavnostna gasilska akademija z gosti	26. 7. 2024	dvorec Visoko
slavnostna gasilska parada in veselica	28. 7. 2024	Poljane (od gostilne Na Vidmu do travnika pod pokopališčem)
srečanje veteranov Gasilske zveze Škofja Loka	avgust ali začetek septembra 2024	gasilski dom v Poljanah

Vaščan, glasilo Krajevne skupnosti Poljane. Naklada 860 izvodov. Uredniški odbor: Jerneja Bonča (urednica), Anton Debeljak, Franc Dolenec, Bernarda Jesenko Filipič, Bernarda Pintar, Jaka Šubic, Mateja Tušek.
Lektoriranje: Tina Benedičič. Oblikovanje in grafična priprava: Studio Mazzini d. o. o. Tisk: Pro Grafika, d. o. o., 2024.

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VELIČINA, VELIČAST-NOST	ZVEZNA DRŽAVA V ZDA	GOZDNA PTICA Z NEKAJ MODRIMI PERESI	SEDENJE	TOPILO ZA LAKE	SLAB, SKRIVEN NAMEN
										GLASILO KS POLJANE						6
										TRETJA BEETHOV-NOVA SIMFONIJA			2			
										MAJHEN LIJ, LIJEC						
										JUNAKINJA MIRE MIHELIČ V ROMANU APRIL		13		TORI AMOS PRVO IME NOGOME-TAŠA MARADONE		
										4. IN 16. ČRKA			ŠPANSKI GOSPOD			
										VNETJE MANDELJ-NOV IN ŽRELA VRVICA			GLAJENJE			
130 LET	SAMO-PROMOTOR MURKO	NAŠA CELINA	STEČIŠČE	GLAS, ZVOK	AZUJSKA DRŽAVA, PERZIJA	LILY ALLEN	DRUGA NAJDALJŠA REKA V ITALIJI (ADIGE)	BRZDA V GOBCU KONJA OSLOV GLAS							RDEČE-LAŠA MORSKA DEKLICA	GRŠKI POTUJOČI PEVEC EPSKIH PESMI
OBRAT ZA DESTILA-CIJO			7			3							ŽELATINA IZ MORSKIH ALG OKRAŠNA RASTLINA			
RADIJSKI SPREJEM-NIK V AVTO-MOBILU											ISTRSKA GOSPA KEMIJSKI ELEMENT (As)		4			
TANKA PLAST TKIVA						PREDMET ZA IGRO		10						IVAN POTRČ		
						VEČJI KOS POHIŠTVA								KABARETNI PLESALEC		
TOČENJE SOLZA				PRIBOR ZA REZANJE				LADJAR ONASSIS PREBI-VALKA ROMUNIJE					KESANJE FR. MODNA OBLIKO-VALKA CHANEL			
SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC		1				BRIGA, SKRB				OGLEDALO						
						TRETJA GRŠKA ČRKA				365 DNI						
ZADOL-ŽITEV, OPRAVEK							VZKLIK PRI BIKOBORBI					BRENCELJ D. PRITOK ZAHODNE MORAVE V SRBIJI				
POMOČ: AGAR BORŠČ RAPŠOD ŠČIR	ŠTEVILKA TRI	GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC MANJŠI ROBEČ			5		VREDNOST-NI PAPIR VRHOVNI VOJAŠKI POVELJNIK						11		ORODJE ZA STRIŽENJE	NAJEMNI LETALSKI PREVOZ
TRŠAT ČLOVEK				IZUMRLI SLON IZ LEDENE DOBE				14			RUSKA JUHA ŽENSKA PRSNA IZBOKLINA					
				KRASTAČA												
ROČICA						... IN KATODA								LUTKARICA VOGELNIK PREDSEDNIK PALESTINE (MAHMUD)		
						BOKSAR TYSON										
AVAR				12	ZAKRITJE SONCA STANJE BREZ VOJN					ORAČ, RATAR						
										ZLOM, PRELOM						
JANEZ ČUČEK			LUKA NA SEVERU KRKA LINDSEY VONN			9							GOSTIL-NIČAR, KRČMAR RAFKO IRGOLIČ			
CESTA, KI POVEZUJE OSREDNJO SLOVENIJO IN POSOČJE									OKRAŠNI PREDMETI							
SLIKARSKA TEHNIKA Z VODENIMI BARVAMI		8						BOREC ZA SEVERNO MEJO IN GENERAL (RUDOLF)							15	

GESLO KRIŽANKE

	1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	5	7	9	3	11	9	1
12	5	13	6	14	4	15	4	2